

Solymosi Veronika, jogtanácsos

A helyi önkormányzat feladata, és a feladatellátásához kapcsolódó rendeletalkotás

Bevezető

A *Helyi Önkormányzatok Európai Chartája*¹ megfogalmazza, hogy milyen keretek között és jogkörrel működnek az önkormányzatok, és melyek a garanciális elemei az önkormányzás önállóságának. Ennek érdekében kinyilvánítja, hogy a helyi önkormányzatok alapvető hatáskörét és feladatait az *Alkotmány vagy törvény* rendezi. Azonban ez a rendelkezés nem zárja ki, hogy – jogszabályi keretek között – a helyi önkormányzatokat speciális célból hatás- és feladatkörrel ruházzák fel. Ilyen eset mind a helyi önkormányzatokról szóló,² mind pedig számos külön törvényi rendelkezésben fellelhető. Többek között ilyen ügyek a helyi önkormányzat rendvédelmi szervének létrehozása,³ a népi ülnökök delegálása.⁴

Garanciális joga az önkormányzatoknak, hogy – jogszabályi keretek között – teljes döntési jogosultsággal rendelkeznek minden olyan ügyben, amely nincs kivonva hatáskörükből és nem tartozik más közigazgatási szerv hatáskörébe.

A *Charta* általános érvényű követelménye az is, hogy a közfeladatokat általában, és elsősorban az állampolgárokhoz legközelebb álló közigazgatási szervnek kell megvalósítania. A feladatoknak más

közigazgatási szerve történő átruházása a feladat természetétől és nagyságától, valamint hatékonysági és gazdaságossági követelményektől függnek. Ilyen esetekkel a közelmúltban is találkozhattunk például a közoktatás, az egészségügy, és a kommunális közszolgáltatás területén, amikor is önkormányzati szervtől állami, államigazgatási szervhez került a hatáskör.

A *Charta* kimondja, hogy a helyi önkormányzatok hatásköre általában teljes és kizárólagos. Ami azt jelenti, hogy az önkormányzat feladat- és hatáskörét más központi vagy regionális közigazgatási szerv nem vonhatja el, és nem korlátozhatja, kivéve, ha ezt törvény lehetővé teszi. Követelmény továbbá, ha *központi vagy regionális közigazgatási szerv* a helyi önkormányzatokra hatáskört ruház át, ez esetben a helyi önkormányzatok az átruházott hatáskört – amennyiben lehetséges – a helyi körülményekhez igazítva gyakorolhatják.

Törvényi szabályozásban találkozhatunk olyan esettel, amikor az államigazgatási szerv és az önkormányzat között történik hatáskör megosztás.⁵

A következőkben áttekintjük azokat törvényi rendelkezéseket, amelyek a helyi önkormányzatok feladatkörét, annak jellegét meghatározzák, majd sorra vesszük az önkormányzat feladatait, és a feladatellátásához kapcsoló helyi rendeletalkotás eseteit, jellemzőit, a kapcsolódó finanszírozási metodikát, valamint a feladatellátáshoz rendelt szabályozási tárgyköröket.

I. A helyi önkormányzat feladat és hatáskörének terjedelme

A *Charta* rendelkezéseire figyelemmel az *Alaptörvény*⁶ szabályokat fogalmaz meg az

¹ 1997. évi XV. törvény (a továbbiakban: Charta) 4. cikk

² Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. tv. (a továbbiakban: Möt.)

³ Möt. 17. § A települési és a fővárosi önkormányzat a helyi közbiztonságról, vagyonának, más értékének védelméről kényszerítő eszköz alkalmazására törvény alapján jogosult szervezet létrehozásával is gondoskodhat.

⁴ A bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény 213. § (1) bekezdés értelmében az ülnököket a bíróság illetékességi területén lakóhellyel rendelkező nagykorú magyar állampolgárok, a bíróság illetékességi területén működő helyi önkormányzatok és az egyesületek - kivéve a pártokat - jelölik.

2016/1

⁵ A mozgófilmről szóló 2004. évi II. törvény 35. § (1) bekezdése alapján a fővárosi és megyei kormányhivatal a közterület-használatról hatósági szerződésben állapodik meg a kérelmezővel. *A hatósági szerződés a települési képviselő-testület jóváhagyásával válik érvényessé.*

⁶ Alaptörvény 32. cikk, 33. cikk

önkormányzatok feladatkörének terjedelméről, valamint a feladattelátáshoz kapcsolódó helyi jogalkotási jogköréről.

Az *Alaptörvényben*⁷ felsoroltakon túl a helyi önkormányzat *törvényben meghatározott* további feladat- és hatásköröket gyakorol. Az Alaptörvény előírja, hogy a helyi önkormányzat részére *kötelező feladat- és hatáskört törvény* állapíthat meg. A feladattelátáshoz kapcsolódó finanszírozást szabályozza az Alaptörvény, vagyis kimondja, hogy a helyi önkormányzat kötelező feladat- és hatásköreinek ellátásához azokkal *arányban álló költségvetési*, illetve más vagyoni támogatásra jogosult, egyidejűleg a feladatfinanszírozás rendszerét vezeti be.⁸ Törvény elrendelheti⁹ a helyi önkormányzat *kötelező feladatának társulásban* történő ellátását, ugyanakkor a szabad társulás lehetőségét is biztosítja.¹⁰

A feladattelátás garanciája többek között, hogy a helyi *önkormányzatok tulajdona köztulajdon*, amely feladataik ellátását szolgálja. A helyi önkormányzatok és az állami szervek a közösségi célok elérése érdekében kötelesek együttműködni.

Az Alaptörvény biztosítja a feladattelátáshoz szükséges eszközként a helyi önkormányzat számára, hogy a *helyi közügyek intézése körében* - törvény keretei között- *rendeletet alkosson*.

Jogalkotóként jár el törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezésére, illetve törvényben kapott felhatalmazás alapján.

A helyi önkormányzat feladattelátásának, működésének *állami kontrolja* az Alaptörvényben került lefektetésre, ezzel magas szintre emeli a jogalkotó a törvényességi felügyeleti jogkört, annak hatáskör gyakorlóját. E szerint a Kormány a fővárosi és megyei kormányhivatal¹¹ útján biztosítja a helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletét.¹² A helyi önkormányzatok államigazgatási felügyeletét – a Charta értelmében - olyan módon kell gyakorolni, hogy a felügyeletet gyakorló szerv beavatkozása arányban legyen a védeni szándékozott érdekek fontosságával.¹³ Az Alaptörvény meghatározza továbbá a helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletének kereteit, főbb szabályait. A törvényességi felügyelet eszközeit az *Alaptörvényben meghatározottakon túl az Mötv. tartalmazza*.¹⁴ Erős felügyeleti jogosítvány - többek között - a mulasztó önkormányzat helyett az államigazgatási szerv *normapótló jogköre*. Az Alaptörvény meghatározza azt is, mi a teendő amennyiben kötelező feladattelátás esetén mulaszt a helyi önkormányzat. Ilyenkor a fővárosi és megyei kormányhivatal kezdeményezheti a bíróságnál a helyi önkormányzat *törvényen alapuló rendeletalkotási vagy határozathozatali kötelezettsége elmulasztásának megállapítását*. Ha a helyi önkormányzat a *rendeletalkotási vagy határozathozatali* kötelezettségének a bíróság által a mulasztást megállapító döntésben meghatározott időpontig nem tesz eleget, a bíróság a fővárosi és megyei kormányhivatal kezdeményezésére elrendeli, hogy a mulasztás orvoslásához szükséges önkormányzati rendeletet vagy önkormányzati határozatot a helyi

⁷ Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés

⁸ Alaptörvény 34. cikk (1) bekezdés

⁹ Mötv. 85. § (1) bekezdés szerint közös önkormányzati hivatalt hoznak létre azok a járásokon belüli községi önkormányzatok, amelyek közigazgatási területét legfeljebb egy település közigazgatási területe választja el egymástól, és a községek lakosság száma nem haladja meg a kétezer főt.

¹⁰ A területfejlesztésről és a területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény (Tfv.) 10. § (1) bekezdés szerint a települési önkormányzatok képviselőtestületei a közös területfejlesztési célok kidolgozására és megvalósítására jogi személyiséggel rendelkező területfejlesztési társulást hozhatnak létre.

2016/1

¹¹ *A Miniszterelnökséget vezető miniszter 7/2015. (III. 31.) MvM utasítása rendelkezik a fővárosi és megyei kormányhivatalok szervezeti és működési szabályzatáról. Az utasítás függeléke értelmében a hatósági feladatokat ellátó építészeti, oktatási, hatósági, és törvényességi felügyeleti főosztály szervezetebe integrálták a korábban, önálló főosztályként, szervezeti egységként működő törvényességi felügyeleti főosztályt. Az önkormányzati törvényességi felügyelet feladatkörében hatósági tevékenységet nem végez, önállósága az Alaptörvényből ered, szemben az utasítás organizálásával.*

¹² 34. cikk (4) bekezdés

¹³ Charta 8. cikk 3.

¹⁴ 32. cikk (4)-(5) bekezdés, Mötv. 132. §

önkormányzat nevében a fővárosi és megyei kormányhivatal vezetője alkossa meg.

A *rendeletpótlás jogintézménye* ugyanakkor az önkormányzati autonómiába történő külső beavatkozás, amelynek megfelelő garancián kell nyugodnia. Ha a Kúria Önkormányzati Tanácsa megállapítja, hogy a helyi önkormányzat a *törvényen* alapuló jogalkotási kötelezettségét elmulasztotta, határozatában határidő tűzésével elrendeli, hogy a helyi önkormányzat a jogalkotási kötelezettségének tegyen eleget. Ezt követően, amennyiben a Kúria Önkormányzati Tanácsa a fővárosi és megyei kormányhivatal kezdeményezésére azt állapítja meg, hogy a helyi önkormányzat a *megadott határidőn belül* jogalkotási kötelezettségének nem tett eleget, határozatában határidő tűzésével elrendeli, hogy a fővárosi és megyei kormányhivatal vezetője a mulasztás orvoslásához szükséges önkormányzati rendeletet a helyi önkormányzat nevében alkossa meg. Az elrendelést követően a helyi önkormányzat a jogalkotási kötelezettség elmulasztását már nem orvosolhatja.¹⁵

A kormányhivatal intézkedését az *Mötv.*¹⁶ a *mulasztásos törvénytértés* esetében határidők beiktatásával, valamint tájékoztatási kötelezettség meghatározásával egészíti ki a *Bszt.* szabályozásához képest. Ismeretes olyan *Kúria* által hozott döntés, amely önkormányzati rendelet megalkotásának elmulasztása miatt elrendelte annak kormányhivatal általi megalkotását.¹⁷ A *Kúria Önkormányzati Tanácsa* működése óta három önkormányzatot érintően hat döntés foglalkozik a *zárszámadási rendelet megalkotásának elmulasztásával*. Kettő ügyben döntött a bíróság a megyei kormányhivatal vezetője általi pótlás elrendelése

séről, egy esetben az eljárás megszüntetéséről, mert reparált az önkormányzat.¹⁸

Többlépcsős eljárásról van szó, melynek szabályait az *Alaptörvény*,¹⁹ az *Mötv.*, valamint a *bíróság szervezetéről szóló törvény* határozza meg.

II. A helyi önkormányzat feladat- és hatáskörének szabályozási elvei

1. A helyi önkormányzati feladatellátás típusai

Az *Mötv.* értelmében a helyi önkormányzat ellátja a törvényben meghatározott *kötelező* és az általa *önként* vállalt feladat- és hatásköröket.²⁰

2. Az önként vállalt feladatok jellemzői

A helyi önkormányzat – a *helyi képviselő-testület* vagy a *helyi népszavazás döntésével* – *önként vállalhatja* minden olyan helyi közügy önálló megoldását, amelyet jogszabály nem utal más szerv kizárólagos hatáskörébe.

Az *önként vállalt* helyi közügyekben az önkormányzat *mindent megtehet, ami jogszabállyal nem ellentétes*. Kötelező elvárás, hogy az *önként vállalt* helyi közügyek megoldása nem veszélyeztetheti a törvény által kötelezően előírt önkormányzati feladat- és hatáskörök ellátását, finanszírozása a saját bevételek, vagy az erre a célra biztosított külön források terhére lehetséges.

Az *önként vállalható* feladatok törvényi szabályozása *három típusba* sorolható. Találkozhatunk önként vállalt feladat konkrét törvényi meghatározásával, valamint az önkormányzat számára állami feladat ellátásának lehetőségét biztosító törvényi szabályozással, valamint a nagyobb teljesítőképességű önkormányzattól történő feladat átvállalás lehetőségének törvényi előírásával.

¹⁵ Kúria Önkormányzati Tanácsa 25/2013.számú közigazgatási elvi határozat, valamint a bíróság szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. tv. (Bsz.) 59. §-60. §

¹⁶ *Mötv.* 137. § (1)-(3) bekezdés

¹⁷ *A Kúria megállapítja, hogy a törvényi felbatalmazás által kötelező rendeletalkotás elmulasztása – adott esetben – a közügyek intézésének akadályát lehet az adott településen, a rendelet meg nem alkotása a helyi választópolgárok jogait és kötelezettségeit közvetlenül érintheti (pl. a szociális törvényben foglalt egyes felbatalmazások nem teljesítése a szociális ellátásokhoz való hozzáférésre közvetlenül kihat).* Köm.5009/2013/3. szám, Köm.5064/2012/3. szám
2016/1

¹⁸ Köm. 5064/2012/3. szám, Köm.5009/2013/3. szám, Köm.5060/2013/5. szám, Köm.5023/2013/6. szám, Köm.5072/2013/3. szám, Köm.5001/2014/5. szám

¹⁹ 32. cikk (5) bekezdés

²⁰ *Mötv.* 10. § (1)-(3) bekezdés

Ilyen például, amikor a törvényi rendelkezés értelmében a települési önkormányzat és a megye önkormányzatának *önként vállalt feladata lehet* különösen

- a közösségi kulturális hagyományok és értékek ápolásának, a művelődésre, társas életre szerveződő közösségek tevékenységének, a lakosság életmódja javítását szolgáló kulturális célok megvalósításának támogatása;
- a művészeti intézmények, továbbá a lakosság művészeti kezdeményezéseinek, önszerveződéseinek támogatása, a művészi alkotó munka feltételeinek javítása és a művészeti értékek létrehozásának, megőrzésének segítése.²¹

Sajátos lehetőség, amely során a helyi önkormányzat – törvényben meghatározott esetekben – *az állammal kötött külön megállapodás alapján elláthat állami feladatokat*. A megállapodásban rendelkezni kell a feladatellátás finanszírozásáról.

Az *önként* történő feladatellátás lehetőségének további módja a *feladatátvállalás*. A nagyobb gazdasági teljesítőképességű, lakosság számú települési önkormányzat számára előírt kötelező feladat- és hatáskör ellátását – az érintett önkormányzat egyetértésével – más települési *önkormányzat vagy társulása önként akkor vállalhatja*, ha azt a lakossági igények indokolják; gazdaságosabban és legalább változatlan szakmai színvonalon; többlet állami támogatás igénybevétele nélkül képes ellátni. A feladat- és hatáskör vállalásáról a *települési önkormányzat képviselő-testülete* – a feladat- és hatáskör eredeti címzettjének előzetes egyetértése esetén – *rendeletben, a társulás határozatban dönt* a feladat- és hatáskör vállalás tervezett időpontját megelőzően legalább három hónappal korábban. Az előzőek szerinti *feltételek meglétét a kormányhivatal* – indokolt esetben más állami szervek bevonásával – *törvényességi felügyeleti eljárás keretében vizsgálja*. Törvény vagy megállapodás eltérő rendelkezésének hiányában az ellátás megkezdésének időpontja a döntést követő év január 1. napja. A feladat- és hatáskör vállá-

lása esetén a települési önkormányzat a központi költségvetéstől igényelheti a vállalt feladattal arányos fedezet biztosítását.²²

3. Az önkormányzati feladatellátás keretei

A községnek, a városnak, a járasszékhely városnak, a megyei jogú városnak, a fővárosnak és kerületeinek, valamint a megyei önkormányzatnak *egymástól eltérő feladat- és hatáskörei* lehetnek.

Törvény a *kötelező feladat- és hatáskör* megállapításánál *differenciálni köteles*, figyelembe véve a feladat- és hatáskör jellegét, a helyi önkormányzatok eltérő adottságait, különösen a gazdasági teljesítőképességet; a lakosság számát; a közigazgatási terület nagyságát. Jogsabály a hatáskör telepítésével egyidejűleg meghatározza a feladat- és hatáskörellátáshoz szükséges minimális szakmai, személyi, tárgyi és gazdasági feltételeket.²³

A helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható *közfeladatok* körében ellátandó helyi önkormányzati feladatokat az *Mötv.*²⁴ sorolja fel, de *törvény* a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó más helyi önkormányzati feladatot is megállapíthat.

4. Az *Mötv.* által meghatározott feladatellátás főbb jellemzői²⁵

Az *Mötv.*-ben felsorolt tárgykörökben meghatározott feladatok ellátásának részletes szabályait, ha az *Mötv.*²⁶ másként nem rendelkezik, *jogsabályok* tartalmazzák.

²² *Mötv.* 12. § (1)-(3) bekezdés

²³ *Mötv.* 11. § (1)-(3) bekezdés

²⁴ *Mötv.* 13. § (1)-(2) bekezdés

²⁵ Dr. Feik Csaba Ercsi város jegyzője, a Nemzeti Közzolgálati Egyetem Közigazgatás-tudományi Kar címzetes egyetemi docense Változások a helyi önkormányzatok feladat- és hatáskörének szabályozásában tanulmánya [Új magyar közigazgatás 2014. évi 4. szám] részletesen elemzi a törvényi szabályozások változásait

²⁶ *Mötv.* 14. § (1) bekezdés

²¹ A helyi önkormányzatok és szerveik, a köztársasági megbízottak, valamint egyes centrális alárendeltségű szervek feladat- és hatásköreiről szóló 1991. évi XX. törvény (a továbbiakban: Hatásköri törvény) 121. § 2016/1

A helyi közügyek²⁷ alapvetően a lakosság *közszolgáltatásokkal* való ellátásához, valamint a helyi önkormányzás és a lakossággal való együttműködés szervezeti, személyi és anyagi feltételeinek megteremtéséhez kapcsolódnak.²⁸

A helyi önkormányzat feladatai ellátása során:

- a) támogatja a lakosság önszerveződő közösségeit, együttműködik e közösségekkel, biztosítja a helyi közügyekben való széles körű állampolgári részvételt;
- b) erősíti a település önfenntartó képességét, feltárja lehetőségeit és hasznosítja saját erőforrásait;
- c) egyes közszolgáltatások igénybevételét – *törvény felhatalmazása alapján* – rendeletében feltételekhez kötheti.²⁹

Az *Mötv.-ben* felsorolt feladatok ellátásához követelményt törvény állapít meg, és mindezekhez végrehajtási típusú helyi jogalkotási kötelezettség is kapcsolódhat. Vannak olyan feladatok, melyekhez az *Mötv.* írja elő a helyi rendeleti szabályozást, más esetben a külön törvény. Az *Mötv.-ben*³⁰ meghatározott feladatok sorrendjében haladva áttekintjük az önkormányzat számára meghatározott feladatokat, és ahol felhatalmazás található, a helyi jogalkotás kereteit.

²⁷ Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés szerint a helyi önkormányzat a helyi közügyek intézése körében törvény keretei között: a) rendeletet alkot; b) határozatot hoz; c) önállóan igazgat; d) meghatározza szervezeti és működési rendjét; e) gyakorolja az önkormányzati tulajdon tekintetében a tulajdonost megillető jogokat; f) meghatározza költségvetését, annak alapján önállóan gazdálkodik; g) e célra felhasználható vagyonával és bevételeivel kötelező feladatai ellátásának veszélyeztetése nélkül vállalkozást folytathat; h) dönt a helyi adók fajtájáról és mértékéről; i) önkormányzati jelképeket alkothat, helyi kitüntetések és elismerő címeket alapíthat; j) a feladat- és hatáskörrel rendelkező szervtől tájékoztatást kérhet, döntést kezdeményezhet, véleményt nyilváníthat; k) szabadon társulhat más helyi önkormányzattal, érdek-képviselői szövetséget hozhat létre, feladat- és hatáskörében együttműködhet más országok helyi önkormányzataival, és tagja lehet nemzetközi önkormányzati szervezetnek; l) törvényben meghatározott további feladat- és hatásköröket gyakorol.

²⁸ *Mötv.* 4. §

²⁹ *Mötv.* 6. §

³⁰ *Mötv.* 13. § (1)-(2) bekezdés

III. A helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok jellege, és a helyi rendeletalkotás keretei

1. Településfejlesztés, településrendezés

1.1. Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló törvény³¹ szabályozza a *településfejlesztésre* és a *települések területének rendezésére* vonatkozó követelményeket. Kimondja, hogy a települési önkormányzat az épített környezet, a település tervszerű alakítása és védelme érdekében az Étv. és végrehajtási rendeleteinek keretei között településfejlesztési és településrendezési feladatokat lát el.³² A települési önkormányzat (fővárosban a fővárosi és a kerületi önkormányzat) az építésügyi feladatát a helyi rendeletei megalkotásával és a kapcsolódó sajátos jogintézményekkel, továbbá a települési (fővárosban a fővárosi és a kerületi) vagy térségi – a főépítési tevékenységről szóló kormányrendeletben foglaltak szerinti – *önkormányzati főépítész* közreműködésével látja el.³³

Az építés helyi rendjének biztosítása érdekében a települési önkormányzatnak az országos szabályoknak megfelelően, illetve az azokban megengedett eltérésekkel a település közigazgatási területének felhasználásával és beépítésével, továbbá a környezet természeti, táji és épített értékeinek védelmével kapcsolatos, a telkekhez fűződő sajátos helyi követelményeket, jogokat és kötelezettségeket *helyi építési szabályzatban* kell megállapítania, a törvényben meghatározott *előzetes véleményezési eljárás* lefolytatásával.³⁴

³¹ Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (Étv.)

³² Étv. 6. §

³³ Étv. 6/A. § (3) bekezdés

³⁴ Étv. 60. § (8) bekezdés: A településrendezési eszközök 2013. január 1-je és 2018. december 31-e közötti készítésére és módosítására a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló kormányrendelet átmeneti rendelkezéseit kell alkalmazni.

A fővárosra sajátos rendelkezéseket állapít meg törvény.³⁵

A települési önkormányzatok az *építésügyi feladataik ellátására társulhatnak*, valamint feladataikat *közösen is* megoldhatják.³⁶ Ilyen esetben a közös településrendezési eszközöknek az egyes településekre vonatkozó részeit az érintett települési önkormányzatok képviselő-testületei állapítják meg. Az *Mötv.* határozza meg a *helyi önkormányzati társulások alakításának*, működésének és megszűnésének szabályait. Az *Mötv.* rendelkezése értelmében a helyi önkormányzatok képviselő-testületei megállapodhatnak abban, hogy egy vagy több önkormányzati feladat- és hatáskör, valamint a *polgármester és a jegyző államigazgatási feladat- és hatáskörének* hatékonyabb, célszerűbb ellátására *jogi személyiséggel* rendelkező társulást hoznak létre.³⁷ E rendelkezésből is látható, hogy nem csupán az önkormányzati feladatokra, hanem államigazgatási hatósági feladatokra is alakítható a társulás. Az *Étv.* szabálya a közös településrendezési eszközök esetében visszautalja azok jóváhagyását az érintett képviselő-testületekre, így módon a helyi építési szabályzatról szóló rendeletet is. A jogalkotásról szóló törvény³⁸

ugyanakkor a társulás esetén generális szabályként fogalmazza meg a helyi jogalkotás jogosultját. E szerint: Ha a társulási megállapodásban meghatározott feladat- és hatáskör a felhatalmazás tárgyának *szabályozására kiterjed* – az *önkormányzati rendelet megalkotására a társulási megállapodásban kijelölt vagy ennek hiányában a társulás székhelye szerinti helyi önkormányzat képviselő-testülete jogosult*. A rendelet megalkotásához a társulásban résztvevő helyi önkormányzat képviselő-testületének hozzájárulása szükséges.

Az *Étv.* speciális szabálya az irányadó a társulás esetében a rendeletalkotó meghatározásánál. E szerint nem hozzájárulás, hanem jóváhagyás szükséges, mely tény a helyi rendelet bevezetőjében is rögzíteni szükséges.

1.2. *A felhatalmazó rendelkezések szerint felhatalmazást kap a települési önkormányzat* (fővárosban a kerületi önkormányzat, illetve a fővárosi önkormányzat által közvetlenül igazgatott terület tekintetében a fővárosi önkormányzat) arra, hogy *rendeletben* állapítsa meg a helyi építészeti értékek védelme érdekében:

{ a *védetté nyilvánításról*, a védettség megszüntetésének eljárási szabályairól, a védettség érdekében biztosított önkormányzati támogatási és ösztönzőrendszer mértékéről és módjáról szóló szabályokat;

{ a településképvédelme érdekében a *reklámok, reklámberendezések és cégek* elhelyezésének, alkalmazásának követelményeiről, feltételeiről és tilalmáról szóló szabályokat;

³⁵ *Étv.* 13. §, 14. §-14/C. §

³⁶ *Étv.* 15. § (1) bekezdés, a társulásra az *Mötv.* 87. §-97. § irányadó

³⁷ *Mötv.* 87. §

³⁸ A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. tv. (a továbbiakban: *Jat.*) 5. § (1) A jogszabály alkotására adott felhatalmazásban meg kell határozni a felhatalmazás jogosultját, tárgyát és kereteit. Ha a miniszteri rendelet esetében a felhatalmazásban adott jogalkotási jogosultság nem önálló, a felhatalmazásban az egyetértési jog jogosultját is meg kell jelölni. Miniszteri rendelet kiadására adott felhatalmazásban a felhatalmazás jogosultját feladatkör szerint kell megjelölni. (1a) Ha a felhatalmazás jogosultja a helyi önkormányzat képviselő-testülete, társulás esetén – ha a társulási megállapodásban meghatározott feladat- és hatáskör a felhatalmazás tárgyának szabályozására kiterjed – az *önkormányzati rendelet megalkotására a társulási megállapodásban kijelölt vagy ennek hiányában a társulás székhelye szerinti helyi önkormányzat képviselő-testülete jogosult*. A rendelet megalkotásához a társulásban résztvevő helyi önkormányzat képviselő-testületének hozzájárulása szükséges. (1b) Ha a felhatalmazás jogosultja a helyi önkormányzat képviselő-testülete, társult képviselő-testület esetén – ha az adott ügy szabályozásáról az egyes települések képviselő-testülete a helyi önkormányzatokról szóló törvény 2016/1

szerint nem önállóan dönt – az önkormányzati rendelet megalkotására a társulás székhelye szerinti helyi önkormányzat jogosult a társult képviselő-testület döntésének megfelelően. (2) A felhatalmazás jogosultja a jogi szabályozásra másnak további felhatalmazást nem adhat. (3) A szabályozás tárgykörébe tartozó alapvető jogintézmények, jogok és kötelezettségek alapvető szabályainak megállapítására, a jogszabály egészének végrehajtására, valamint olyan tárgykör szabályozására, amit a felhatalmazást adó jogszabály nem szabályoz, nem lehet felhatalmazást adni. (4) A felhatalmazás jogosultja a jogszabályt köteles megalkotni, feltéve, hogy a felhatalmazást adó jogszabályból kifejezetten más nem következik.

{ azon – jogszabályban építésügyi hatósági engedélyhez nem kötött – építési tevékenységek, rendeltetésváltoztatások és reklámelhelyezések körét, amelyek megkezdését *településképi bejelentési eljárás*hoz köti, valamint a településképi bejelentési eljárás részletes szabályait,

{ a helyi építészeti-műszaki *tervtanács* létrehozásáról, működési feltételeiről, eljárási szabályainak megállapításáról szóló szabályokat,

{ a helyi építési szabályzatát,

{ a településképi kötelezési és a településképi *véleményezési eljárás részletes* szabályait, a településképi kötelezettség *megszegése* és végrehajtása *esetén alkalmazható bírság* esetköreit és mértékét.³⁹

Az *Étv.* felhatalmazó rendelkezése más törvényi felhatalmazástól eltérően konkrétan nevesít szabályozási tárgyköröket, melyek hat önálló helyi rendeletet eredményeznek. Láthatóan ezek nem kötelező szabályozási elemei a helyi építési szabályzatnak. Ugyanakkor az *Étv.* szabályait meghaladóan találkozhattunk olyan *külön törvényi* felhatalmazással is, amely a helyi építési szabályzatba utalja adott tárgykör rendezését, ilyen például a köztemető kialakításának, és beépítési szabályainak meghatározása.

2. Településüzemeltetés⁴⁰ (köztemetők kialakítása és fenntartása, a közvilágításról való gondoskodás, kéményseprő-ipari szolgáltatás biztosítása, a helyi közutak és tartozékainak kialakítása és fenntartása, közparkok és egyéb közterületek kialakítása és fenntartása, gépjárművek parkolásának biztosítása)

A *településüzemeltetés* fogalmát az *Mötv. nem határozza meg*, az első önkormányzati törvény⁴¹ nem használta e fogalmat, helyette

közszolgáltatásként nevesítette a törvényben meghatározott tevékenységeket, más jogszabályok pedig *kommunális igazgatásként* definiálják.⁴²

A közösségi, illetve helyi szolgáltatás a településüzemeltetésnél felsoroltakon túl kiterjed további szolgáltatásokra is, melyet az *Mötv.-ben* nem e fogalomkörbe, hanem külön tárgykörbe sorol.

A településüzemeltetési feladatokat és helyi jogalkotás kereteit ágazati törvények határozzák meg.

Egyes feladatok törvényi szintű szabályozása a következők szerint alakul.

2.1. Köztemetők kialakítása és fenntartása⁴³

A *köztemetők* létesítésével, bővítésével, fenntartásával, bezárásával, megszüntetésével, kiürítésével, újrahaználatba vételével, halotthamvasztó létesítésével kapcsolatos feladatok ellátásáról a *települési*, a fővárosban a fővárosi *önkormányzat gondoskodik*.⁴⁴ A köztemető fenntartása kötelező önkormányzati feladat. *Köztemető* fenntartója a települési önkormányzat, fővárosban a fővárosi *önkormányzat*. A temető fenntartásáról a települési önkormányzatok *társulás*, illetőleg *együttműködés* útján is gondoskodhatnak. A temető tulajdonosának feladata a temető tárgyi és infrastrukturális létesítményeinek, zöldfelületeinek, valamint sírhelytábláinak megépítése, illetőleg kialakítása. A temető tulajdonosának feladata továbbá a temető kegyeleti méltóságának őrzése. A temető tulajdonosa – ha nemzetközi szerződés másként nem rendelkezik – köteles a temető fenntartásáról, továbbá üzemeltetéséről gondoskodni. E feladatait saját maga, illetve – szerződés alapján – gazdálkodó szervezet útján is elláthatja. A temető üzemeltetését köztemető esetén *önkormányzati rendeletben*, és a kegyeleti közszolgáltatási szerződésben

³⁹ *Étv.* 60. § (6) bekezdés, főváros tekintetében a (7) bekezdés irányadó

⁴⁰ „A területi közigazgatás változásai” c. tanulmány A tanulmány teljes szövege a Kutatócsoport tanulmánykötetében jelent meg. [Horváth M. Tamás (szerk.): Kilengések. Közszolgáltatási változások, Dialóg Campus, 2013. 249-269. p.]

⁴¹ A helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény hatályát veszítette 2014. október 12.

2016/1

⁴² Hatásköri törvény

⁴³ A temetőkről és a temetkezésről szóló 1999. évi XLIII. törvény (temető törvény)

⁴⁴ Hatásköri törvény 18. §

meghatározott rendelkezések szerint kell ellátni. Köztemető fenntartására és üzemeltetésére az önkormányzat azzal a gazdálkodó szervezettel köthet kegyeleti közszolgáltatási szerződést, amely a kormányrendeletben⁴⁵ meghatározott feltételeknek megfelel.

2.1.1. A rendeleti szabályozás esetei

- A temető kialakítását, a temető beépítési előírásait a *helyi építési szabályzatban* kell meghatározni. A települési (a fővárosban a kerületi) önkormányzat képviselő-testülete a helyi építési szabályzat tervezetének a vallási közösségek tulajdonában lévő temetőre vonatkozó beépítési előírásaival kapcsolatban kikéri az érintett vallási közösség véleményét.

- *Köztemető* esetében a temető használatának rendjéről *önkormányzati rendeletben*, egyéb temetők esetében temetőszabályzatban kell rendelkezni.⁴⁶

- A temető tulajdonosa, köztemető esetén az *önkormányzat rendelete kötelezővé teheti* a temetőn belüli, az elhunyt hűtésével, ravatalozásával, a temetőben erre a célra rendszeresített szállító járművön történő szállításával, továbbá a hamvaknak az erre szolgáló berendezéssel történő szórásával, urnaelhelyezéssel, sírásással, sírhelynyitással, sírba-helyezéssel, visszahantolással, újratemetéssel és exhumálással kapcsolatos feladatok ellátására az üzemeltető szakszemélyzetének és berendezésének igénybevételét.

2.1.2. Véleményezési eljárás

A települési önkormányzat képviselő-testülete, fővárosban a közgyűlés a díj megállapításakor kikéri a *fogyasztók területileg illetékes érdekképviseleti szerveinek* véleményét.⁴⁷

2.1.3. Felhatalmazás rendeletalkotásra⁴⁸

A települési önkormányzat, fővárosban a közgyűlés *rendeletben állapítja meg* – a *köztemetőre* vonatkozóan – különösen:

a) a temető rendeltetésszerű használatához szükséges egyéb helyi tárgyi és infrastrukturális feltételeket; b) a temető, ravatalozó használatának és igénybevételének szabályait; c) a temetési hely gazdálkodási szabályait; d) a sírhely méretezését, sírjelek alkalmazását, a kegyeleti tárgyak, növényzet elhelyezését, a sírgondozás szabályait; e) a temetőben a kegyeleti közszolgáltatások feltételeit, a temetési hely megváltásának és újraváltásának díját, a temető-fenntartási hozzájárulás díját, illetve a létesítmények és az üzemeltető által biztosított szolgáltatások igénybevételének díját; f) a temetési szolgáltatás, illetőleg a temetőben végzett egyéb vállalkozói tevékenységek ellátásának temetői rendjét.

A helyi jogalkotás minden esetben kötelező, akkor is, ha a temető nem önkormányzati tulajdon. Ahol az önkormányzat a *köztemető fenntartására vonatkozó kötelezettségéről* kegyeleti közszolgáltatási szerződés keretében gondoskodik, a temető használatának szabályait *önkormányzati rendeletben* kell megállapítani.⁴⁹

További specialitása a temető törvénynek, hogy a köztemető rendjének szabályozási tárgyköréit nem zárja le, a kötelező szabályozás eseteit határozza meg. Azt jelzi tehát a törvény, hogy a szabályozásnak a felhatalmazásban felsoroltakra ki kell kitérni. A szabályozás eltérő lesz, illetve lehet például a nagyvárosok, illetve az aprófalvak temetői esetében.

2.2. A közvilágításról való gondoskodás⁵⁰

A *közvilágítás* fogalmát és egyben célját a villamos energiáról szóló törvény fogalmazza

⁴⁵ 145/1999. (X.1.) Korm. rendelet

⁴⁶ A temető-törvény 6. § (4) bekezdés

⁴⁷ Temető-törvény 40. §

2016/1

⁴⁸ Temető-törvény felhatalmazó rendelkezés 41. § (3) bekezdés

⁴⁹ Temető-törvény 42. §

⁵⁰ A villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény (a továbbiakban: VET)

meg. E szerint a *közvilágítás a külön jogszabályban* meghatározott területnek a közlekedés-, köz- és vagyonbiztonság érdekében szükséges összefüggő, rendszeres, meghatározott időtartamú, villamos üzemű megvilágítása.

A *külön törvényben*⁵¹ meghatározott közvilágításról való gondoskodásra *kötelezett*, továbbá az e kötelezettséget *átvállaló* személy jogosult közvilágítási berendezést az elosztóhálózat tartószerkezetén és létesítményeiben elhelyezni és üzemben tartani.⁵²

A közvilágításról való gondoskodás az *Mötv. alapján önkormányzati feladat*, a feladatellátásról való gondoskodáson túl a helyi jogalkotásra az önkormányzat *nem kapott* törvényi felhatalmazást.

2.3. Kéményseprő-ipari szolgáltatás biztosítása

A kéményseprő ipari tevékenységről szóló törvény⁵³ 2016. július 1-jei hatállyal jelentős változásokat határoz meg. Elrendeli, hogy a kéményseprő-ipari közszolgáltatásról szóló *2012. évi XC. törvény alapján* kötött hatályban lévő közszolgáltatási szerződés esetében a *helyi önkormányzat* az új törvény hatálybalépésétől számított huszonegy napon belül dönt, hogy

- a) a közszolgáltatási szerződés alapján annak lejártáig a közszolgáltatást biztosítja, vagy
- b) a közszolgáltatást 2016. július 1-től nem biztosítja és a közszolgáltatási szerződést felmondja, a kéményseprő-ipari tevékenységet pedig a Kormány által kijelölt kéményseprő-ipari szerv, kéményseprő-ipari szolgáltató látja el.

A helyi önkormányzat korábbi rendeletalkotási felhatalmazása 2016. július 1-jei hatállyal megszűnik. Ezen időponttal a megyei jogú városok, illetve azok az önkormányzatok, akik önként vállalt feladatként látták el a közszolgáltatást, a rendeleteiket hatályon kívül kell helyezni.

2.4. A helyi közutak és tartozékainak kialakítása és fenntartása

A helyi önkormányzat képviselő-testülete, vagy közgyűlése a Kktv. előírásainak megfelelően gondoskodik a közúti közlekedéssel összefüggő helyi önkormányzati feladatok ellátásáról. Különösen: a gyalogos-átkelőhelyek megvilágításáról a település belterületén, a gyalogos-átkelőhelyhez vezető szilárd burkolatú járda, gyalogút, kerékpárút és gyalogos-felállóhely, a kiemelt szegélyen vagy padkán kívüli gyalogos korlátok, egyéb gyalogos biztonsági berendezések létesítéséről és fenntartásáról, valamint a gyalogosok részére szolgáló vasúti gyalogos-átkelőhely, és a kizárólag kerékpárosok közlekedését szolgáló vasúti átjárók létesítéséről, és fenntartásáról. A közút használatában érdekelt természetes és jogi személyek, valamint a helyi önkormányzat az alapvetően helyi lakossági érdeket szolgáló közút építésére (földút szilárd burkolattal való ellátására) együttműködhetnek. Az együttműködés formáját a résztvevők maguk határozzák meg.

2.4.1. Rendeleti szabályozás esetei

A *Kktv.* kiemeli, hogy a *fővárosi önkormányzat* a főváros közigazgatási területén lévő közúttal érintkező szilárd burkolatú járda, gyalogút, gyalogos felállóhely szegélye egységes kialakításának követelményeit *rendeletben* határozza meg.⁵⁴

A helyi önkormányzat – ha az útépitési együttműködésben az *érdekeltek* több mint kétharmada részt vesz – *az abban részt nem vevő*, de a közút használatában érdekelt természetes és jogi személyt a résztvevők által vállalt anyagi hozzájárulás mértékéig – *a rendeletében meghatározott módon* – útépitési érdekeltségi hozzájárulás fizetésére kötelezheti.⁵⁵

A *Kktv.* a helyi jogalkotásra vonatkozóan felhatalmazó szakaszt nem szabályoz, ugyanakkor kettő önkormányzati rendeleti

⁵¹ A közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény (a továbbiakban: Kktv.) 9. § (2) bekezdés a) pont gyalogos helyek megvilágítása önkormányzati feladat

⁵² VET 34. § (1) bekezdés

⁵³ 2015. évi CCXI. törvény 10. §
2016/1

⁵⁴ Kktv. 9. § (2)-(3) bekezdés

⁵⁵ Kktv. 31. § (1)-(2) bekezdés

tárgykört nevesít. A fővárosra vonatkozóan előírja, hogy a *helyi építési szabályzat* rendelkezik a közút részének kialakítására vonatkozó építési előírásokról. Az útépitési érdekeltségi hozzájárulás esetében önálló rendeleti szabályozás lehetséges, mivel e tárgykör nem a helyi építési szabályzat tartalmi eleme.

2.5 Közparkok és egyéb közterületek kialakítása és fenntartása⁵⁶

Közterület fogalmát⁵⁷ több törvény is definiálja. Az *Étv.* értelmében a *közterület* a közhasználatra szolgáló minden olyan állami vagy önkormányzati tulajdonban álló földterület, amelyet az ingatlan-nyilvántartás *ekként tart nyilván*.⁵⁸ Ugyancsak a közterület-felügyeletről szóló törvény⁵⁹ is meghatározza a közterület fogalmát, de szélesebb tartalommal, illeszkedve az ágazati törvény előírásaihoz. A *Kftv.* által használt fogalom szerint közterület: a közhasználatra szolgáló minden olyan állami vagy önkormányzati tulajdonban álló terület, amelyet *rendeltetésének megfelelően bárki használhat*, ideértve a közterületnek közútként szolgáló és a magánterületnek a közforgalom számára a tulajdonos (használó) által megnyitott és kijelölt részét, továbbá az a magánterület, amelyet azonos feltételekkel bárki használhat.

Az általános szabály értelmében az épített környezet elemeit (a közterületet, az építési telkeket és területeket, építményeket, épít-

ményrészeket, építmény-együtteseket, burkolt és zöldfelületeket) – a jó műszaki állapot folyamatos fenntartása mellett – *csak a jelleük szerinti rendeltetésüknek, a rájuk vonatkozó hatósági előírásoknak és engedélyeknek megfelelő célra és módon szabad használni*. A közterület rendeltetésének megfelelően bárki használhatja. A közterület rendeltetésére és használatára *jogszabály* további szabályokat állapíthat meg.⁶⁰ Közterület-használatra vonatkozó jogszabály alatt érteni kell tehát az *önkormányzati rendeletet is*. Az említett *Étv.* előírás tekintendő egyéb rendelkezés hiányában a felhatalmazó törvényi rendelkezésnek a helyi szabályozáshoz.

2.5.1. A közterület-használatra vonatkozó helyi szabályozás speciális esete

A *közterületen* való tartózkodás nem korlátlan, miután az Alaptörvényben⁶¹ szabályozott eset a közterületen való tartózkodás kizárásának lehetőségére biztosít felhatalmazást, amely úgy szól „Törvény vagy *helyi önkormányzat rendelete* a közrend, a közbiztonság, a közegészség és a kulturális értékek védelme érdekében, a *közterület meghatározott részére vonatkozóan jogellenessé minősítheti az életvitel-szerűen megvalósuló közterületi tartózkodást*.”

A közterület-használat tárgykörében külön törvényi rendelkezés⁶² *kötelező szabályozási esetet* határoz meg valamennyi települési önkormányzat esetében. E szerint a települési önkormányzat tulajdonában álló közterületek *filmforgatási célú használatával* kapcsolatos egyes feltételeket a települési önkormányzat képviselő-testülete *rendeletben* szabályoz. Meghatározza a forgatást akadályozó, de a kérelmezőnek nem felróható, valamint a rendkívüli természeti események esetére vonatkozó külön feltételeket is, különösen azt, hogy ilyen esemény esetén hány napon belül köteles újra biztosítani a *közterület-használatot*. A települési önkormányzat képviselő-testülete a *rendeletben* mentességet vagy kedvezményt állapíthat meg a meghatározott időtartamot vagy területmértéket el nem érő,

⁵⁶ OTÉK 27. § (1)-(2) bekezdés: A zöldterület állandóan növényzettel fedett közterület (közpark, közkert), amely a település klimatikus viszonyainak megőrzését, javítását, ökológiai rendszerének védelmét, a pihenést és testedzést szolgálja. A zöldterületnek közútról, köztérről közvetlenül - kerekesszékekkel és gyermekkocsival is - megközelíthetőnek és használhatónak kell lennie.

⁵⁷ Köf.5023/2014/3.

⁵⁸ *Étv.* 2. § 13. pont; *Étv.* 9/D.§ (1) bekezdés A járművekkel a közutakon, valamint az állami és helyi önkormányzatok tulajdonában álló közforgalom elől el nem zárt magánutakon, tereken, *parkokban és egyéb közterületeken* történő várakozás a közutak, valamint az állami és helyi önkormányzatok tulajdonában álló közforgalom elől el nem zárt magánutak, terek, parkok és egyéb közterületek közlekedési célú használatának minősül.

⁵⁹ 1999. évi LXIII. törvény (a továbbiakban: Kftv.)

2016/1

⁶⁰ *Étv.* 54. § (1),(5) bekezdés

⁶¹ XXII. cikk (3) bekezdés

⁶² A mozgóképről szóló 2004. évi II. törvény 34. § (5) bekezdés

valamint a közérdekű célokat szolgáló (különösen oktatási, tudományos vagy ismeretterjesztő témájú, vagy filmművészeti állami felsőoktatási képzés keretében készülő) filmalkotások forgatásához szükséges közterület-használat díjával összefüggésben. A saját honlappal rendelkező települési önkormányzat a közterület-használatához kapcsolódó feltételeket a honlapján közzéteszi.

2.5.2. Felhatalmazó rendelkezés

A mozgóképről szóló törvényben felhatalmazást kap⁶³ a települési önkormányzat, hogy a tulajdonában álló közterületek filmforgatási célú használatának díjára vonatkozó – *e törvény szabályait kiegészítő* – részletes szabályokat, az alkalmazható mentességek és kedvezmények körét, a használat területi és időbeli korlátait és egyéb feltételeit, valamint a turisztikailag kiemelt közterületek körét rendeletben állapítsa meg. Továbbá felhatalmazást kap a *községi önkormányzat* képviselő-testülete, hogy a tulajdonában álló közterületek filmforgatási célú használata *díjának felső határát* rendeletben állapítsa meg.

A felhatalmazás a díjmeghatározásra vonatkozóan a filmforgatási célú közterület-használat szabályozási körében *a községek tekintetében eltér* a többi települési önkormányzattól. A községek a legmagasabb díjat határozzák meg a rendeletben, tehát marad mozgástér a díjalkalmazás során.

A filmforgatások esetében közterület-használati tárgykörben tehát törvényi felhatalmazás alapján alkot rendeletet az önkormányzat.

A törvények egyebekben nem teszik kötelezővé a közterület-használat generális szabályozását.

2.6. Gépjárművek parkolásának biztosítása

Az *Mötv.*⁶⁴ határozza meg, hogy milyen szerv végezheti a *parkolási szolgáltatást*. Tehát a helyi önkormányzat; kizárólag e közszolgáltatási

feladat ellátására alapított költségvetési szerv; 100%-os önkormányzati tulajdonban álló gazdasági társaság; továbbá e gazdasági társaság 100%-os tulajdonában álló gazdasági társaság, önkormányzati *társulás*; vagy a közterület-felügyelet láthatja el a szolgáltatást *külön törvényben szabályozottak* szerint.

A helyi önkormányzat a *Mötv.* szerinti gazdasági társasággal *közszolgáltatás ellátására* szerződést köthet a közlekedési célú közterületek fenntartására az *Kktv.-ben*⁶⁵ meghatározott tartalommal.

2.6.1. A várakozási díjra vonatkozó rendeleti szabályozás

A *Kktv.-ben* meghatározott keretek között a helyi közutak, valamint a helyi önkormányzat tulajdonában álló közforgalom elől el nem zárt magánutak, terek, parkok és egyéb közterületek vonatkozásában *a helyi önkormányzat rendeletében* kijelölhet olyan *várakozási területet*, amelynek a járművel történő, várakozási célú használataért *várakozási díjat kell fizetni*. A várakozási területek kijelölése forgalomszervezési, valamint a lakott területek különösen a történelmi városrészek a műemléki és védett természeti területek, továbbá a gyógy- és üdülőhelyek fokozott védelme érdekében történhet.⁶⁶

A várakozási díj mértékét a helyi önkormányzat (fővárosban a fővárosi önkormányzat) *rendeletében* egy órára vonatkozó várakozási díjként határozza meg. A várakozási díj mértékének meghatározása során figyelemmel kell lenni a szolgáltatás és ellenszolgáltatás egyenértékűségére. A várakozási díjat úgy kell megállapítani, hogy legalább a ráfordításokra és a működéshez szükséges kiadásokra fedezetet biztosítson. A várakozási díj mértékét a várakozási terület jellemzői, így különösen: a várakozási terület településen belüli adottságai, infrastruktúra, különböző fizetési lehetőségek biztosítása, figyelembevételével kell meghatározni.

A helyi önkormányzat (fővárosban a fővárosi önkormányzat) *rendeletében* megállapíthat

⁶³ A mozgóképről szóló 2004. évi II. törvény 37. § (4) – (5) bekezdés

⁶⁴ *Mötv.* 16/A. §
2016/1

⁶⁵ *Kktv.* 9/D. § (4) bekezdés

⁶⁶ *Kktv.* 15/A. § (1) bekezdés a) pont, és (3)-(8) bekezdés

ja a várakozási területen a díjköteles várakozás megengedett *leghosszabb időtartamát*, amely nem lehet egy óránál kevesebb.

2.6.2. Felhatalmazás rendeletalkotásra

Felhatalmazást kap⁶⁷ a helyi önkormányzat képviselő-testülete – fővárosban a fővárosi közgyűlés – hogy *rendeletben állapítsa* meg a várakozási területek tekintetében

- a) az egyes díjköteles várakozási területeket, valamint azok kategóriáját,
- b) várakozási területenként vagy kategóriánként a díjköteles várakozási időszakot,
- c) fizetendő várakozási díj mértékét,
- d) a díjköteles várakozás megengedett leghosszabb időtartamát,
- e) a díjfizetés alól mentesítettek, valamint a kedvezményes várakozásra jogosultak körét, a kedvezményes várakozási díj mértékét, azzal, hogy a kedvezményes várakozásra jogosultak körének bővítésére a kerületi képviselő-testület jogosult.

3. A közterületek, valamint az önkormányzat tulajdonában álló közintézmény elnevezése

Az *Mötv.* írja elő,⁶⁸ hogy milyen feltételekkel határozható meg a közterület, közintézmény neve.

⁶⁷ Kktv. 48. § (5) –(5a) bekezdés

⁶⁸ *Mötv.* 14. § (2)-(3) bekezdés, 14/A. § (1)-(6) bekezdés

Közterület, illetve közintézmény nem viselheti

a) olyan személy nevét, aki a XX. századi önkényuralmi politikai rendszerek megalapozásában, kiépítésében vagy fenntartásában részt vett, vagy b) olyan kifejezést vagy olyan szervezet nevét, amely a XX. századi önkényuralmi politikai rendszerre közvetlenül utal. Ha a helyi önkormányzat döntése során kétség merül fel a tekintetben, hogy a közterület neve megfelel-e az *Mötv.*-nek, arról beszerzi a Magyar Tudományos Akadémia állásfoglalását.

Minden belterületi és olyan külterületi közterületet el kell nevezni, amely olyan ingatlanhoz vezet, amelyen az épített környezet alakításáról és védelméről szóló törvény szerinti épület található. Közterület elnevezéséknél nem alkalmazható

a) ugyanazon településen vagy a fővárosban ugyanazon a kerületen belül azonos jellegű közterületre alkalmazandó azonos,

2016/1

3.1. Felhatalmazó szabály

Az *Mötv.* az elnevezési eljárásról nem szól, hanem annak szabályozására az önkormányzatot hatalmazza fel. E szerint⁶⁹ a települési, a fővárosban a fővárosi önkormányzat *rendeletben szabályozza a közterületek elnevezésének*, valamint az elnevezésük megváltoztatására irányuló kezdeményezés és a *házszámmegállapítás szabályait*.

Az *Mötv.* más helyütt⁷⁰ ismét kimondja, hogy a *közterület elnevezésének rendjét* a települési, a fővárosban a fővárosi önkormányzat rendeletben állapítja meg. Ez a rendelkezés nem kezelhető kiegészítő szabályként, csupán részben megismétli a felhatalmazó szakaszt, és új szabályozási elemet nem tartalmaz.

Jelen esetben a *törvényi felhatalmazás az elnevezés megállapításának*, illetve az elnevezés megváltoztatásának *rendjére, szabályaira* vonatkozik. Találkozhatunk önkormányzati rendeletben olyan szabállyal, amely anyagi jogi természetű, tehát az elnevezés tartalmára, a személy kiválasztásának kritériumaira vonatkozik.⁷¹ Az olyan szabályozás, amely túllépi a felhatalmazás kereteit, törvénysértő. A *házszámmegállapítás szabályaira* vonatkozó

-
- b) kormányrendeletben meghatározottak szerint a közterületek megkülönböztetését lehetővé tevő szabályokkal való ellentét miatt összetéveszhető, vagy
  - c) kormányrendeletben meghatározottak szerint a közterületek elnevezésére vonatkozó technikai feltételekkel ellentétes elnevezés.

Közterület élő személyről nem nevezhető el.

Települések egyesítése, területrész átadása, a kerület határainak megváltoztatása után szükség esetén átnevezéssel kell gondoskodni arról, hogy az új település közterületnevei megfeleljenek a (2) és (3) bekezdésben meghatározott követelményeknek.

Minden házszámmal ellátott épületen a tulajdonosnak fel kell tüntetnie a házszámat.

Minden, az *Mötv.* szerint elnevezett közterületet az elnevezése feltüntetésével kell megjelölni.

⁶⁹ *Mötv.* 143. § (3) bekezdés

⁷⁰ *Mötv.* 51. § (5) bekezdés

⁷¹ Például: A személyről történő elnevezés során törekedni kell arra, hogy az elnevezés olyan személynek állítson emléket, aki

- a) a társadalmi élet bármely területén kimagasló érdemeket szerzett és
- b) élete, munkássága, valamely módon a településhez vagy a térséghez kötődik, hozzájárult a település vagy térség fejlődéséhez, vagy példa értékű lehet a város lakói számára.

rendeletalkotási felhatalmazás az *Mötv.-ben* került szabályozásra, amely korábban is rendeleti formában történt, az önkormányzatok egy része az országos építési szabályokra hivatkozott, más része helyi közügyként kezelte, és alkotott rendeletet.

Közügyintézmény elnevezésének rendjére nem vonatkozik a rendeletalkotásról szóló felhatalmazás, ily módon ez a szabályozás normatív határozati formában készül. A jogalkotásról szóló törvény⁷² szerint a helyi önkormányzat normatív határozatának közzétételére nem a Jat. szabályait kell alkalmazni, miután az *Mötv.*⁷³ ezekre a döntésekre az önkormányzati rendelet kihirdetésének szabályait írja elő.

4. Egészségügyi alapellátás, az egészséges életmód segítését célzó szolgáltatások

Az *egészségügyi ellátórendszer* a beteg számára biztosítja járó-betegként történő, illetőleg fekvőbeteg-gyógyintézeti keretek közötti, valamint otthonában való ellátását. Az alap-

ellátás célját és feladatait az egészségügyi alapellátásról szóló törvény határozza meg.⁷⁴

4.1. Az egészségügyi alapellátás⁷⁵

A települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról, a fogorvosi alapellátásról, az alapellátáshoz kapcsolódó háziorvosi, házi gyermekorvosi és fogorvosi ügyeleti ellátásról, a védőnői ellátásról, és az iskola-egészségügyi ellátásról. Az alapellátás nyújtását érintő jogviszony megváltoztatásáról szóló döntésének meghozatala során a *települési önkormányzat kéri* az alapellátást végző orvos, illetve védőnő véleményét.

A helyi önkormányzat az egészségügyi *szakellátási* intézményműködtetési kötelezettségének részeként gondoskodik

a) a tulajdonában, illetve fenntartásában lévő, közfinanszírozott egészségügyi szakellátást nyújtó egészségügyi szolgáltató működtetéséről,

b) a 2013. április 28-án tulajdonában, illetve fenntartásában lévő egészségügyi szolgáltató számára – az egészségügyi ellátórendszer fejlesztéséről szóló törvény alapján – megállapított közfinanszírozott szakellátási feladatok ellátásáról,

c) a tulajdonában lévő, közfinanszírozott egészségügyi szakellátási feladat ellátására szolgáló vagyonhoz kapcsolódó – az egészségügyi ellátórendszer fejlesztéséről szóló törvény alapján a helyi önkormányzat rendelkezési joga alá tartozó szakellátási kapacitással ellátandó – közfinanszírozott egészségügyi szakellátási feladatok ellátásáról.

A helyi önkormányzat vagyona az intézményműködtetési kötelezettség keretében ellátandó egészségügyi szakellátási feladat teljesítését szolgálja.⁷⁶

⁷² A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. tv. (a továbbiakban: Jat.)

⁷³ *Mötv.* 51. § (2) bekezdés Az önkormányzati rendeletet a képviselő-testület hivatalos lapjában vagy a helyben szokásos – a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott – módon ki kell hirdetni. A saját honlappal rendelkező önkormányzat rendeletét a honlapján is közzéteszi. Kihirdetéséről a jegyző gondoskodik. A helyi önkormányzat az önkormányzati rendeletet a kihirdetését követően haladéktalanul megküldi a kormányhivatalnak, és a kormányhivatal továbbítja azt a helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletéért felelős miniszternek.

Mötv. 51. § (3) Ha az önkormányzati rendelet kihirdetett szövege eltér az önkormányzati rendelet aláírt szövegétől, a polgármester vagy a jegyző kezdeményezi az eltérés helyesbítését. Az önkormányzati rendelet a hatálybalépését megelőzően, de legkésőbb a kihirdetést követő hatodik munkanapon helyesbíthető. Az eltérés megállapítása esetén a helyesbítés megjelentetéséről a jegyző az önkormányzati rendelet kihirdetésével azonos módon gondoskodik.

Mötv. 51. § (6) A (2)–(3) bekezdésben foglalt rendelkezéseket a normatív határozat közzétételére is alkalmazni kell.

⁷⁴ Az egészségügyről szóló 1997. évi CLVII. törvény (a továbbiakban: Eü.) 87. §, 88. §

⁷⁵ Az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvény (a továbbiakban: Eatv.) 2015. augusztus 1. napján lépett hatályba.

⁷⁶ Eü. 152. §(3)-(3a)bekezdés

4.1.1. A rendeletalkotás esete, véleményezési eljárás

A települési önkormányzat képviselő-testülete – a Kormány által kijelölt praxiskezelő által megadott szempontokat figyelembe véve – *rendeletben megállapítja és kialakítja az egészségügyi alapellátások körzeteit.* Több településre is kiterjedő ellátás esetén a körzet székhelyét az érintett települési önkormányzatok erre irányuló megállapodásban határozzák meg. A körzetek megállapítása és kialakítása során ki kell kérni az *alapellátásért felelős országos módszertani intézet véleményét* is.⁷⁷

4.2. Az egészséges életmód segítését célzó szolgáltatások

Az önkormányzati szerepvállalásról kifejezett törvényi szabályozás nincs, utaló rendelkezések a következők:

{ A települési önkormányzat együttműködik a lakosságra, közösségekre, családi, munkahelyi, iskolai színterekre irányuló egészségfejlesztési tevékenységekben az ezeket végző szervekkel és személyekkel, valamint támogatja és aktívan kezdeményezi ezen tevékenységeket.⁷⁸

{ A járásra⁷⁹ – azon járásokban, ahol működik *egészségfejlesztési iroda*, az egészségfejlesztési irodák bevonásával – a *járászékhely város önkormányzata* a területileg érintett települési önkormányzatokkal vagy azok társulásaival *egészségtervet* dolgoz ki, illetve gondoskodik az abban foglaltak megvalósításáról, amelynek során együttműködik a fővárosi és megyei kormányhivatal járási (fővárosi kerületi) hivatalával, az alapellátást és a szakellátást nyújtó egészségügyi szolgáltatókkal, valamint az egyéb érintett ágazatok szereplőivel.

{ A települési önkormányzat képviselő-testülete dönt a gyógyiszap és gyógyforrástermék kitermeléséről, kezeléséről, az elismert gyógyvíz, a gyógyiszap és a gyógyforrástermék

palackozásáról, csomagolásáról, valamint forgalomba hozataláról, illetve engedélyezi e tevékenységeket.

5. Környezet-egészségügy (köztisztaság, települési környezet tisztaságának biztosítása, rovar- és rágcsálóirtás)

A közterület tisztántartásával és a lomtalanítási akciókkal kapcsolatos feladatok ellátásáról a települési, a fővárosban a fővárosi *önkormányzat képviselőtestülete gondoskodik*, külön jogszabály rendelkezéseinek megfelelően.⁸⁰

A települési önkormányzat a *környezet- és település-egészségügyi* feladatok körében

- a) gondoskodik a köztisztasági és településtisztasági feladatok ellátásáról,
- b) biztosítja a külön jogszabályban meghatározott rovarok és rágcsálók irtását,
- c) folyamatosan figyelemmel kíséri a település környezet-egészségügyi helyzetének alakulását és ennek esetleges romlása esetén – lehetőségeihez képest – saját hatáskörben intézkedik, vagy a hatáskörrel rendelkező és illetékes hatóságnál kezdeményezi a szükséges intézkedések meghozatalát.⁸¹

A közegészségügyi (különösen a környezet- és település-, élelmezés- és táplálkozás-, gyermek- és ifjúság-, illetőleg sugár-egészségügyi, kémiai biztonsági), a járványügyi, az *egészségfejlesztési* (egészségvédelmi, egészségnevelési és egészség-megőrzési), az egészségügyi igazgatási tevékenységek irányítása, koordinálása és felügyelete, valamint az egészségügyi ellátás felügyelete (*népegészségügy*) állami feladat, amelyet az egészségügyi államigazgatási szerv lát el.⁸²

Az egészségügyi államigazgatási szerv a *helyi önkormányzatokat rendszeresen*, szükség esetén alkalmasszerűen tájékoztatja a *lakosság egészségi állapotáról*, az egészség romlását kiváltó vélelmezett okokról és a szükséges tennivalókról. Továbbá tanácskozási joggal *részt vehet* az önkormányzati testületi üléseken, illetve *részt vesz* az egészségügyi vonatkozású kérdéseket tárgyaló önkormányzati testületi üléseken. Ilyen

⁸⁰ Hatásköri törvény 21. §

⁸¹ Eü. 153. § (1) bekezdés

⁸² Az egészségügyi hatósági és igazgatási tevékenységről szóló 1991. évi XI. törvény 1.§,6.§ (1) bekezdés k), n) pontja

⁷⁷ Eatv. 5. § (1)-(2), 6. § (1)-(2) bekezdés

⁷⁸ Eü. 152/A. §

⁷⁹ A fővárosban a fővárosi kerületre vonatkozóan 2016/1

témakör lehet például a háziorvosi körzetek kialakítása, mely rendeletalkotási tárgykör, illetve háziorvosi pályázattal, kinevezéssel kapcsolatos döntés is.

6. Óvodai ellátás⁸³

Az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény. Az óvodai nevelésről a települési önkormányzat intézmény alapítása és fenntartása vagy köznevelési szerződés révén gondoskodik. A fenntartó az általa fenntartott intézménybe járó gyermek lakóhelye szerinti önkormányzattól az óvoda fenntartásához hozzájárulást kérhet.

Az óvoda felveheti azt a gyermeket is, aki a harmadik életévét a felvételtől számított fél éven belül betölti, feltéve, hogy minden, a településen, fővárosi kerületben, vagy ha a felvételi körzet több településen található, az érintett településeken lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező hároméves és annál idősebb gyermek óvodai felvételi kérelme teljesíthető.

A települési önkormányzat feladatkörében közzéteszi az óvoda felvételi körzetét, valamint az óvoda nyitva tartásának rendjét. Az óvoda köteles felvenni, átvenni azt a gyermeket, aki életvitelszerűen az óvoda körzetében lakik.

Önkormányzat, mint fenntartó

- dönt az óvodába történő jelentkezés módjáról, az óvodai általános felvételi időpontról, az óvoda heti és éves nyitvatartási idejének meghatározásáról;
- meghatározza a köznevelési intézmény költségvetését; a szociális alapon adható kedvezmények feltételeit;
- meghatározza az adott nevelési évben indítható óvodai csoportok számát;
- ellenőrizheti a köznevelési intézmény gazdálkodását, működésének törvényességét, hatékonyságát; a szakmai munka eredményességét, nevelési-oktatói intézményben továbbá a gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenységet; a

gyermekbaleset megelőzése érdekében tett intézkedéseket;

- a köznevelési intézmény vezetőjének megbízása, kinevezése, a megbízás visszavonása, a jogviszony megszüntetésének jogával kapcsolatos,
- értékeli a nevelési-oktatói intézmény pedagógiai programjában meghatározott feladatok végrehajtását, a pedagógiai-szakmai munka eredményességét,
- ellenőrzi a pedagógiai programot, a házirendet, valamint a szmsz-t.

Az óvodai körzet meghatározása az önkormányzat hatáskörébe tartozik, de nem tekinthető olyan helyi közügynek, melyről felhatalmazás hiányában is önkormányzati rendeletben kellene rendelkezni. Ennek ellenére e tárgykörben találkozhatunk önkormányzati rendelettel.⁸⁴

7. Kulturális szolgáltatás, különösen a nyilvános könyvtári ellátás biztosítása; filmszínház, előadó-művészeti szervezet támogatása, a kulturális örökség helyi védelme; a helyi közművelődési tevékenység támogatása

Törvény nem definiálja a kulturális szolgáltatásokat. Az ágazati törvény⁸⁵ a kulturális javak körét fogalmazza meg. E szerint: az élettelen és élő természet keletkezésének, fejlődésének, az emberiség, a magyar nemzet, Magyarország történelmének kiemelkedő és jellemző tárgyi, képi, hangrögzített, írásos emlékei, és egyéb bizonyítékai – az ingatlanok kivételével –, a művészeti alkotások.

Az előadó-művészeti szervezetek támogatásáról ugyancsak külön törvény rendelkezik.⁸⁶ A törvény az Alaptörvényben biztosított művelődéshez való jog érvényre juttatásának elősegítése érdekében kimondja, hogy az állam a központi költségvetésből

⁸⁴ ... Megyei Jogú Város Közgyűlése 6/2016. (II.26.) rendelete az önkormányzatának fenntartásában működő óvodák felvételi körzetjegyzékének elfogadásáról

⁸⁵ A muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény 1. melléklet

⁸⁶ Az előadó-művészeti szervezetek támogatásáról és sajátos foglalkoztatási szabályairól szóló 2008. évi XCIX. törvény 3.§ (1)-(2) bekezdés

⁸³ A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 8. § 49. § (3) bekezdés, 83. § (2) bekezdés 2016/1

előadó-művészeti szervezeteket tart fenn. Az állam hozzájárul abhoz, hogy a helyi, valamint a települési és területi nemzetiségi önkormányzatok az önként vállalt helyi közszolgáltatási feladatellátás, illetve a nemzetiségi közszolgáltatási feladatellátás körében megteremthessék az előadó-művészeti tevékenység feltételeit, továbbá pályázat útján támogatja és közszolgáltatási szerződés szerint elősegíti az egyéb, az előadó-művészeti tevékenység megújítását és sokszínűségét szolgáló előadó-művészeti szervezetek törekvéseit. Az önkormányzatok a helyi közszolgáltatási feladatellátást *előadó-művészeti szervezet fenntartásával vagy annak közszolgáltatási szerződés* alapján történő támogatásával valósíthatják meg.

A *kulturális örökség védelméről* ágazati törvény szól,⁸⁷ mely rögzíti, hogy a kulturális örökség védelme *közérdek*, megvalósítása közreműködési jogosultságot és együttműködési kötelezettséget jelent az állami és önkormányzati szervek, a nemzetiségi szervezetek, az egyházi jogi személyek, a civil és gazdálkodó szervezetek, valamint az állampolgárok számára.

A nyilvános könyvtári ellátásról, a helyi közművelődésről *külön törvény* rendelkezik.⁸⁸ A települési könyvtári ellátás biztosítása a települési önkormányzatok *kötelező* feladata.

A megyei hatókörű városi *múzeumi feladatok ellátásáról* a megyeszékhely megyei jogú város önkormányzata⁸⁹ költségvetési szervként működő megyei hatókörű városi múzeum fenntartásával gondoskodik.

A települési önkormányzat *kötelező feladata* továbbá a helyi közművelődési tevékenység támogatása.

A *Hatásköri* törvény⁹⁰ rendelkezik arról, hogy a közművelődési, közgyűjteményi és művé-

szeti tevékenységekkel, kapcsolatos helyi irányítási, ellenőrzési feladatokat a képviselő-testület, illetőleg a közgyűlés, valamint ezen tevékenységet ellátó egyéb szervezetek tekintetében a fenntartással és működtetéssel kapcsolatos feladatokat látja el.

Az az önkormányzat, amely közösségi színteret, illetve közművelődési intézményt tart fenn a törvényben foglaltak alapján feladat és hatáskörében:

- a) meghatározza a közösségi színtér, illetve a közművelődési intézmény használati szabályait, működésének módját, valamint a közművelődési intézmény feladatait,
- b) kiadja az általa fenntartott közművelődési intézményalapító okiratát, működési engedélyt, jóváhagyja, szervezeti és működési szabályzatát, éves munkatervét és költségvetését,
- c) biztosítja a feladatok ellátásához és a közösségi színtér, illetve közművelődési intézmény fenntartásához szükséges, a törvény szerinti szervezeti, személyi, szakképzettségi és tárgyi feltételeket,
- d) kijelöli a közösen létesített vagy önkormányzatok közötti *társulásban* fenntartott közösségi színtér, illetve közművelődési intézmény esetében a működtetői jogok gyakorlóját.

A fenntartó és a fővárosi közgyűlés jóváhagyja a megyei, fővárosi múzeumi szervezet éves munkatervét és költségvetési előirányzatát.

A helyi önkormányzat *egyértékesi jogot gyakorol* a megszűnt múzeuma anyagának elhelyezésére szolgáló más közgyűjtemény kijelölésével kapcsolatban.

A helyi önkormányzat képviselőtestülete, közgyűlése a *külön jogszabályban* meghatározottak szerint határoz az önkormányzat által fenntartott közművelődési, közgyűjteményi és művészeti *intézmények elnevezéséről*.

A települési önkormányzat a *rendeletében* rögzített feladatai vagy egyéb feladatok ellátására pénzügyi támogatásban részesítheti a közművelődési célú tevékenységet folytatókat. E támogatás nem veszélyeztetheti a *közművelő-*

⁸⁷ 2001. évi LXIV. törvény 39. § (3) bekezdés

⁸⁸ A muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény 45. § (2) bekezdés, 63. §, 76. §, 77. §, 80. §, 81. §

⁸⁹ Pest megyében Szentendre Város Önkormányzata, Komárom-Esztergom megyében Tata Város Önkormányzata

⁹⁰ Hatásköri törvény 111.§; 113. §;115-116. §;119.§
2016/1

dési rendeletben rögzített feladatok megvalósítását. Az *önkormányzati rendelet* hatálya alá tartozó közművelődési intézmény létesítése, átszervezése, megszüntetése illetőleg tevékenységének 60 napon túli szüneteltetése esetén a testületi döntés meghozatala előtt 30 nappal a *miniszter véleményét be kell szerezni* és annak tartalmát a testülettel ismertetni kell.

7.1. Rendeletalkotás esetei

A települési önkormányzat a helyi társadalom művelődési érdekeinek és kulturális szükségleteinek figyelembevételével, *közművelődésről szóló törvény*⁹¹ és a helyi lehetőségek, sajátosságok alapján *rendeletben határozza meg*, hogy a törvényben felsoroltakból mit, milyen konkrét formában, módon és mértékben lát el.

8. Gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások

A *gyermekvédelmi törvény*⁹² fogalom meghatározása szerint *gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységnek minősül* a gyermekjóléti alapellátás, illetve a gyermekvédelmi szakellátás keretében végzett tevékenység, függetlenül a feladatellátás a törvényben nevesített formájától és módjától; a szolgáltató tevékenység célja a gyermekjólétnek, azaz a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, személyi, vagyoni és egyéb jogainak biztosítása.

Ellátás alatt a Gyvt. a jogszabályban meghatározott pénzbeli, természetbeni, valamint személyes gondoskodást nyújtó alapellátás és szakellátás, továbbá a javítóintézeti ellátás biztosítását érti. A *Gyvt.-ben* meghatározott, a gyermekek védelmét biztosító hatósági feladat- és hatásköröket a helyi önkormányzat képviselő-testülete, valamint a gyámhatóság gyakorolja.⁹³

A települési önkormányzat⁹⁴ vagy a fenntartó a *Gyvt.-ben* meghatározott módon, természetbeni ellátásként biztosítja a gyermekétkeztetést. A települési önkormányzat a *gyermekjóléti szolgálatot* önálló intézményként, szolgáltatóként vagy más intézmény szervezeti és szakmai tekintetben önálló intézményegységeként működteti.⁹⁵

Az a települési önkormányzat, fővárosban a kerületi önkormányzat, amelynek területén

- a) tízezerél több állandó lakos él, *bölcshódét*,
- b) húszezerél több állandó lakos él, az a) pontban meghatározottak mellett *gyermekek átmeneti otthonát*,
- c) harmincezerél több állandó lakos él, az a) és b) pontokban meghatározottak mellett *családok átmeneti otthonát* köteles működtetni.⁹⁶

8.1. Rendeletalkotási tárgykörök

A települési önkormányzat képviselő-testülete a *rendeletében* meghatározott módon és feltételek szerint a gyermek és fiatal felnőtt rászorultságára tekintettel pénzbeli támogatást állapíthat meg.

A fenntartó önkormányzat a személyes gondoskodást nyújtó ellátások formáiról, azok igénybevételéről, valamint a fizetendő térítési díjról *rendeletet alkot*.

Ha törvény másként nem rendelkezik, a fenntartó önkormányzat *rendeletben szabályozza*

- a) az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodás formáit,
- b) az önkormányzat által biztosított ellátás igénybevételére irányuló kérelem benyújtásának módját és a kérelem elbírálásának szempontjait,
- c) az intézményvezető hatáskörében – külön eljárás nélkül – biztosítható ellátásokat,
- d) az ellátás megszűnésének eseteit és módjait,
- e) a fizetendő térítési díjak mértékét, csökkentésének és elengedésének eseteit, módjait.⁹⁷

⁹¹ 1997. évi CXL. törvény 77. §

⁹² A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.)

⁹³ Gyvt. 16. § (1) bekezdés

2016/1

⁹⁴ Gyvt.18. § (1a)-(2) bekezdés, 29. § (1)-(3) bekezdés

⁹⁵ Gyvt. 41. § (1a) bekezdés

⁹⁶ Gyvt. 94. §

Ha önkormányzati társulás gyermekjóléti, gyermekvédelmi ellátást nyújt, akkor a társulási megállapodásban erre kijelölt települési önkormányzat – a társulási megállapodásban meghatározottak szerint – a nyújtott ellátásokról, azok igénybevételeiről és a fizetendő térítési díjakról *rendeletet* alkot.

8.2. Szociális szolgáltatások és ellátások, amelyek keretében települési támogatás állapítható meg⁹⁸

Az *Alaptörvény* értelmében Magyarország arra törekszik, hogy minden állampolgárának szociális biztonságot nyújtson. Anyaság, betegség, rokkantság, fogyatékoság, özvegyiség, árvaság és önhibáján kívül bekövetkezett munkanélküliség esetén minden magyar állampolgár törvényben meghatározott támogatásra jogosult.⁹⁹

A szociális támogatási rendszer jelentősen átalakult,¹⁰⁰ támogatási formák szűntek meg, de továbbra is felhatalmazásra alkotott rendeleti szabályozás szükséges a támogatások megállapításánál.

8.3. A pénzbeli és a természetbeni ellátások

Az *Szt.* alapján *felhatalmazást kap a települési önkormányzat, hogy rendeletben szabályozza* a települési támogatás keretében nyújtott ellátások jogosultsági feltételeit, valamint az ellátások megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint felhasználása ellenőrzésének szabályait.¹⁰¹

Az önkormányzat által nyújtható támogatási forma a *települési támogatás*, mely az *Szt.*-ben meghatározott esetekre, a korábbi egyes önálló támogatási formára épül, azokat részben egyesíti.

A képviselő-testület az *Szt.* rendelkezései alapján nyújtott pénzbeli és természetbeni ellátások kiegészítéseként, *önkormányzati rendeletben* meghatározott feltételek alapján¹⁰² – pénzbeli vagy természetbeni formában – *települési támogatást nyújt*.¹⁰³

Települési támogatás keretében nyújtható támogatás *különösen*

- a) a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez,¹⁰⁴
- b) a 18. életévét betöltött tartósan beteg hozzátartozójának az ápolását, gondozását végző személy részére,
- c) a gyógyszerkiadások viseléséhez,
- d) a lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó hátralékot felhalmozó személyek részére.

Annak eldöntése, hogy az önkormányzat a települési támogatás keretében mely feltételek teljesülése esetén, milyen célokra, milyen összegű támogatást nyújt, teljes mértékben az önkormányzat mérlegelési jogkörébe tartozik. A települési támogatás keretében nyújtható ellátások tekintetében az önkormányzat szabadon dönthet. Az önkormányzat által meghatározott települési támogatás tehát: a rendkívüli települési támogatás, a lakásfenntartási támogatás, az adósságsökkentési támogatás, valamint a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez, a gyógyszerkiadások viseléséhez és a lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó hátralékot felhalmozó személyek részére nyújtott támogatás.

¹⁰² Az *Szt.* 134/E. §-a szerint a települési önkormányzat képviselő-testületének a települési támogatás megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint felhasználása ellenőrzésének szabályairól szóló rendeletét legkésőbb 2015. február 28-áig kellett megalkotni. Az önkormányzat a rendeletalkotási kötelezettségének korábbi rendelete módosításával, illetve új rendelet megalkotásával is eleget tehetett.

¹⁰³ A települési önkormányzat *rendeletében* a havi rendszerességgel nyújtott települési támogatás – ide nem értve a lakás rezsi hátralékot szerinti célra nyújtott támogatást – havi összegét úgy kell szabályozni, hogy az nem haladhatja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegét.

¹⁰⁴ *Szt.* 45. § (2) bekezdés: Más jogszabály alkalmazásában lakhatással kapcsolatos települési támogatást lakásfenntartási támogatásnak kell tekinteni.

⁹⁷ Gyvt. 146. §, 147. §, 151. §, Hatásköri törvény 133. § c) pont

⁹⁸ A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: *Szt.*)

⁹⁹ Az *Alaptörvény* XIX. cikke (1) bekezdése

¹⁰⁰ 2015. március 1-vel

¹⁰¹ 2015. március 1-jén hatályba lépő *Szt.* 132. § (4) bekezdés g) pontja

Ugyanakkor az idős betegek ápolására vonatkozó rendeleti szabályozás módjától függ,¹⁰⁵ hogy az ápolási díjnak minősül-e, és megalapoz további joghatást, például szolgálati időnek minősül-e, vagy sem.

Az Szt. alapján az önkormányzat kötelezettsége, hogy biztosítsa a rendkívüli települési támogatást, melyre kötelező a rendeletalkotás, a többi jogcím tekintetében mérlegelés kérdése.

Tehát a képviselő-testület a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére *rendkívüli települési támogatást* köteles nyújtani.¹⁰⁶

A települési önkormányzat képviselő-testülete a hatáskörébe tartozó pénzbeli ellátásokat kiegészítheti, és a szociálisan rászorultak részére – a rendeletében meghatározott módon és feltételek szerint – más pénzbeli támogatásokat is megállapíthat.¹⁰⁷

8.4. A személyes gondoskodást nyújtó ellátások

A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. A személyes gondoskodás magában foglalja a szociális

alapszolgáltatásokat és a szakosított ellátásokat.

Szociális alapszolgáltatások: a falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás, az étkeztetés, a házi segítségnyújtás, a családsegítés, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, a közösségi ellátások, a támogató szolgáltatás, az utcai szociális munka, a nappali ellátás.

A személyes gondoskodás keretébe tartozó *szakosított ellátást* nyújtja:

1. a bentlakásos intézmények
  - 1.1. tartós bentlakásos lehet: az ápolást, gondozást nyújtó intézmény, a rehabilitációs intézmény, a lakóotthon,
  - 1.2. az átmeneti elhelyezést nyújtó 1.1. szerinti intézmény
2. a támogatott lakhatás,
3. az egyéb speciális szociális intézmény.¹⁰⁸

A 2000 fő, vagy az feletti lakosságszámú önkormányzat kötelező feladata:

A legalább kétezer lakosú települési önkormányzat a településen, fővárosban élő szociálisan rászorult személyek részére biztosítandó szolgáltatási feladatok meghatározása érdekében *szolgáltatástervezési koncepciót készít*. Amennyiben a települések egyes szociális feladataikat társulás keretében látják el, e szolgáltatások tekintetében a szolgáltatástervezési koncepciót a társulás készíti el. A szolgáltatástervezési koncepció tartalmát az önkormányzat, illetve a társulás két évente felülvizsgálja és aktualizálja.

A 2000 fő feletti lakosságszámú települési önkormányzat vagy *társulás*, illetve a fővárosi önkormányzat helyi *szociálpolitikai kerekasztalt* hoz létre, különösen a szolgáltatástervezési koncepcióban meghatározott feladatok megvalósulásának, végrehajtásának folyamatos figyelemmel kísérésére. A helyi szociálpolitikai kerekasztal évente legalább egy alkalommal ülést tart, tagjai a helyi önkormányzat, illetve a *társulás területén* szociális intézményeket működtető fenntartók képviselői,

¹⁰⁵ Szt. 45. § A 18. életévét betöltött tartósan beteg hozzátartozójának ápolását, gondozását végző személy részére megállapított települési támogatás a társadalombiztosítási tárgyú jogszabályok alkalmazásában ápolási díjnak minősül, ha az ellátás *önkormányzati rendeletben szabályozott havi összege eléri az ápolási díj központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott alapösszegének a 80%-át.*

¹⁰⁶ Szt. 45. § (4) bekezdés: Rendkívüli települési támogatásban elsősorban azokat a személyeket indokolt részesíteni, akik önmaguk, illetve családjuk létfenntartásáról más módon nem tudnak gondoskodni vagy alkalmanként jelentkező többletkiadások – így különösen betegséghez, halálesethez, elemi kár elhárításához, a válsághelyzetben lévő várandós anya gyermekének megtartásához, iskoláztatáshoz, a gyermek fogadásának előkészítéséhez, a nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartásához, a gyermek családba való visszakerülésének elősegítéséhez kapcsolódó kiadások – vagy a gyermek hátrányos helyzete miatt anyagi segítségre szorulnak.

¹⁰⁷ Szt. 26. §

¹⁰⁸ Szt. 56.§-57.§

továbbá a helyi rendeletben meghatározott szervezetek képviselői.¹⁰⁹

A személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról, azok igénybevételéről, valamint a fizetendő térítési díjakról, ha a fenntartó önkormányzati társulás, akkor a társulási megállapodásban erre kijelölt települési önkormányzat a társulási megállapodásban meghatározottak szerint rendeletet alkot.¹¹⁰

8.5. Felhatalmazó rendelkezés

A fenntartó önkormányzat rendeletben szabályozza

{ az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodás formáit;

{ az önkormányzat által biztosított ellátás igénybevételére irányuló kérelem benyújtásának módját;

{ azt, hogy az intézményvezető milyen esetekben köteles külön eljárás nélkül ellátást nyújtani;

{ azt, hogy külön eljárás keretében milyen esetekben biztosítható ellátás;

{ az ellátás megszüntetésének eseteit és módjait;

{ a személyes gondoskodásért fizetendő térítési díjak mértékét, a fizetésre kötelezettek körét, a térítési díj csökkentésének, illetve elengedésének eseteit és módjait;

{ az intézményvezető és az ellátást igénybe vevő között kötendő megállapodással összefüggő kérdéseket.

9. Lakás- és helyiséggazdálkodás

A lakás és helyiséggazdálkodás szabályait ágazati törvény¹¹¹ szabályozza, valamint az ágazati törvényben nem rendezett kérdésekben a Polgári Törvénykönyv szabályai az irányadók.

A Hatásköri törvény¹¹² értelmében a képviselő-testület dönt a helyi önkormányzat tulajdonában lévő lakások béréről, az 1989. január 1. előtt keletkezett és az ártörvény hatálybalépésekor fennálló bérleti jogviszony keretében hasznosított, egyéb tulajdonban lévő lakások béréről és a nem fegyveres testület kezelésében lévő ingatlanon létesített fegyveres testületi szolgálati lakások béréről; dönt az önkormányzati tulajdonban lévő lakások értékesítési feltételeiről.

9.1. Felhatalmazó rendelkezés

Az Ltv. felhatalmazza az önkormányzatot a rendeleti szabályozásra a törvényben kijelölt tárgykörben és tartalommal.¹¹³

¹⁰⁹ Szt. 57/B. § (2) bekezdés

¹¹⁰ Szt. 92. § (1) bekezdésének b) pontja, (2) bekezdés, 114. § (1) bekezdése, 115. § (1) bekezdése

¹¹¹ A lakások és a helyiségek bérletére, valamint az elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról szóló 1993. évi LXXVIII. törvény (Ltv.)

2016/1

¹¹² 138.§ (1) bekezdés n) - o) pontja

¹¹³ Ltv. 2. melléklete: 3. § (1)-(2) bekezdés, 4. § (3) bekezdés, 5. § (3) bekezdés, 9. § (1) bekezdés, 10. § (2) bekezdés, 12. § (5) bekezdés, 13. § (1)-(2) bekezdés, 15. §, 17. § (2) bekezdés, 18. § (1) bekezdés, 19. §, 20. § (3) bekezdés, 21. § (6) bekezdés, 23. § (3) bekezdés, 27. § (2) bekezdés, 31. § (2) bekezdése, 33. § (3) bekezdés, 34. §, 35. § (2) bekezdés, 36. § (2) bekezdés, 42. § (2) bekezdés, 54. §, 58. §, 62/B. §, 63. §, 68. § (2) bekezdés, 79. §, 80. §, 84. § (1)-(2) bekezdés, 85. § (3) bekezdés, 86. § (1) bekezdés

10. Az önkormányzat területén hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának, valamint a hajléktalanná válás megelőzésének biztosítása¹¹⁴

A települési önkormányzat, tekintet nélkül hatáskörére és illetékességére,¹¹⁵ köteles az arra rászorulóknak rendkívüli települési támogatást, étkeztést, illetve szállást biztosítani, ha ennek hiánya a rászorulóknak az életét, testi épségét veszélyezteti.¹¹⁶

10.1. Az önkormányzat által nyújtandó ellátás formái, tartalma

{ Az *étkeztetés* keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg étkezéséről kell gondoskodni, akik azt önmaguk, illetve eltartottjaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani, különösen koruk, egészségi állapotuk, fogyatékoságuk, pszichiátriai betegségük, szenvedélybetegségük, vagy *hajléktalanságuk* miatt.

{ Az étkeztetésre való jogosultsági feltételek részletes szabályait a települési önkormányzat *rendeletben* határozza meg.¹¹⁷

{ Az utcai szociális munka keretében biztosítani kell az utcán tartózkodó *hajléktalan személy* helyzetének, életkörülményeinek figyelemmel kísérését,

¹¹⁴ A hajléktalan személyek számára az, hogy a közterületen élnek, egy rendkívül súlyos krízishelyzetet jelent, ami különböző kényszerek hatására jött létre, a legritkább esetben tudatos, átgondolt, szabad választásuk következménye. A hajléktalannok elhelyezését otthonukat és nincs lehetőségük arra, hogy lakhatásukat megoldják, ezért valódi alternatíva hiányában kénytelenek – mintán az az egyetlen nyilvános, mindenki használatára nyitva álló terület – a közterületen élni. A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Sztv.) a szociális gondoskodás körébe vonja a közterületen élő hajléktalannokról való gondoskodást. Az Sztv. 4. § (3) bekezdése a törvény meghatározott rendelkezései tekintetében azokat minősíti hajléktalannak, akik közterületen vagy nem lakás céljára szolgáló helyiségben élnek és olyan szociális ellátási formákat intézményesít, amelyek kifejezetten az ő ellátásukat szolgálják (pl.: utcai szociális munka, nappali melegező, éjjeli menedékhely). Az Sztv. tehát nem jogellenes magatartásként értékeli azt, hogy hajléktalannok az utcán élnek, hanem az önkormányzatok ellátási felelőssége körébe tartozó feladatként írja elő a közterületen élők szociális segítségét. [38/2012. (XI. 14.) AB határozat]

¹¹⁵ Szt. 45. § (6) bekezdés

¹¹⁶ Szt. 7. § (1) bekezdés

¹¹⁷ Szt. 62. § (1) – (2) bekezdés

szükség esetén ellátásának kezdeményezését, illetve az ellátás biztosításához kapcsolódó intézkedés megtételét.¹¹⁸

{ A *nappali ellátás* hajléktalan személyek részére biztosít lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségleteik kielégítésére, továbbá igény szerint megszervezi az ellátottak – ide nem értve az idősebb személyeket – napközbeni étkeztetését.¹¹⁹

{ A *hajléktalannak otthonában* olyan hajléktalan személy gondozását kell biztosítani, akinek az ellátása átmeneti szálláshelyen, rehabilitációs intézményben nem biztosítható és kora, egészségi állapota miatt tartós ápolást, gondozást igényel.¹²⁰

{ A *rehabilitációs intézmény* a bentlakók önálló életvezetési képességének kialakítását, illetve helyreállítását szolgálja. Rehabilitációs intézmény többek között a hajléktalan személyek rehabilitációs intézménye. A hajléktalannok rehabilitációs intézménye annak az aktív korú, munkaképes hajléktalan személynek az elhelyezését szolgálja, akinek szociális ellátása ily módon indokolt, és aki önként vállalja a rehabilitációs célú segítőprogramokban való részvételt.¹²¹

{ Az *átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények* – a hajléktalannak éjjeli menedékhelye és átmeneti szállása kivételével – ideiglenes jelleggel legfeljebb egyévi időtartamra teljes körű ellátást biztosítanak. Az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények típusai között sorolja fel az Szt. a hajléktalan személyek átmeneti szállását. A hajléktalan személyek átmeneti szállása azoknak a hajléktalan személyeknek az elhelyezését biztosítja, akik az életvitelszerű szálláshasználat és a szociális munka segítségével képesek az önellátásra.

{ Az *éjjeli menedékhely* az önellátásra és a közösségi együttélés szabályainak betartására képes hajléktalan személyek éjszakai pihenését, valamint krízishelyzetben éjszakai szállás biztosítását lehetővé tevő szolgáltatás. Az Szt.-ben meghatározott hajléktalan

¹¹⁸ Szt. 65/E. § (1) bekezdés

¹¹⁹ Szt. 65/F. § (1) bekezdés

¹²⁰ Szt. 71/B. §

¹²¹ Szt. 72. § (1)-(2) bekezdés d) pont, 74/A. §

személyek esetében az ellátás keretében kizárólag szállás és tisztálkodási lehetőség biztosítható.¹²²

10.2. Ellátási kötelezettség

A települési önkormányzatok ellátási kötelezettsége a település lakosságára, valamint a településen *életvitelszerűen tartózkodó hajléktalanokra* terjed ki, kivéve, ha az intézményt *társulás* keretében más önkormányzattal közösen tartják fenn, vagy az intézménnyel nem rendelkező önkormányzattal kötött szerződésben a fenntartó az ellátást más önkormányzat lakosaira kiterjedően is vállalta.¹²³

A *megyei jogú város* saját területén köteles az alapszolgáltatási feladatokat, éjjeli menedékhelyet, hajléktalan személyek átmeneti szállását, idősek otthonát, valamint – amennyiben a lakossági szükségletek indokolják – hajléktalanok otthonát és hajléktalan személyek rehabilitációs intézményét megszervezni és fenntartani. Az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv azonban a megyei jogú város lakosainak ellátását erre hivatkozva nem tagadhatja meg.¹²⁴

Az *ellátási kötelezettséggel nem rendelkező önkormányzat* a szolgáltatása megszervezéséhez kapcsolódóan *helyi rendeletében* meghatározhatja, hogy csak saját települése lakosai részére biztosítja az ellátást. Az intézményt fenntartó önkormányzat az intézménnyel nem rendelkező önkormányzat kérése alapján a település lakosainak ellátását nem tagadhatja meg, ha e törvény hatálybalépésekor már az ellátást biztosította a másik település lakosai számára.

10.3. A hajléktalanná válás megelőzésének biztosítása¹²⁵

Az *Alaptörvény értelmében* Magyarország törekszik arra, hogy az emberhez méltó lakhatás feltételeit és a közszolgáltatásokhoz való hozzáférést mindenki számára biztosítsa. Az emberhez méltó lakhatás feltételeinek a megteremtését az állam és a helyi önkormányzatok azzal is segítik, hogy törekszenek valamennyi hajlék nélkül élő személy számára szállást biztosítani.¹²⁶

A helyi önkormányzatok feladata a területükön hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának, valamint a hajléktalanná válás megelőzésének a biztosítása.¹²⁷

11. Helyi környezet- és természetvédelem, vízgazdálkodás, vízkárelhárítás

11.1. Környezetvédelem¹²⁸

Az állami szervek, a *helyi önkormányzatok*, a természetes személyek és szervezeteik, a gazdálkodást végző szervezetek és mindezek érdekvédelmi szervezetei, valamint más intézmények *együttműködni kötelesek a környezet védelmében*. Az együttműködési jog és kötelezettség kiterjed a környezetvédelmi feladatok megoldásának minden szakaszára. Az *együttműködéssel járó jogokat* és kötelezettségeket a környezetvédelemről szóló törvény, illetve az *önkormányzat rendeletében* állapítja meg.¹²⁹ A környezet védelmének jogi szabályozását, a környezet védelmével összefüggő jogok és kötelezettségek megállapítását és megtartásuk ellenőrzését, a környezet védelmének tervezését és irányítását az *állam és a helyi önkormányzat szervei* látják el.¹³⁰

¹²² Szt. 3. § (4) bekezdés, 80. § (1)-(3) bekezdés f) pont, 84. §

¹²³ Szt. 89. § (1) bekezdés

¹²⁴ Szt. 90. § (2)-(3) bekezdés

2016/1

¹²⁵ Dr. Győri Péter Javaslatok a hajléktalan emberek ellátásának átalakítására <http://hajlektot.hu/dokumentumok/konferencia2015/teendok.20150720.pdf>

¹²⁶ Alaptörvény XXII. cikk (1)-(2) bekezdés

¹²⁷ Mötv. 13. § (1) bekezdés 10. pont

¹²⁸ A környezetvédelem általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Kt.)

¹²⁹ Kt.10. § (1)-(2) bekezdés

¹³⁰ Kt. 37. § (1) bekezdés

A települési önkormányzat¹³¹ a környezet védelme érdekében biztosítja a környezet védelmét szolgáló jogszabályok végrehajtását:

- ellátja a hatáskörébe utalt *hatósági* feladatokat;
- önálló települési *környezetvédelmi programot* dolgoz ki;
- a környezetvédelmi feladatok megoldására *önkormányzati rendeletet* bocsát ki, illetőleg határozatot hoz;
- elemzi, értékeli a környezet állapotát illetékességi területén, és arról szükség szerint, de legalább évente egyszer *tájékoztatja a lakosságot*;
- a fejlesztési feladatok során érvényesíti a környezetvédelem követelményeit, elősegíti a környezeti állapot javítását.¹³²

11.1.1. Rendeleti szabályozási elvek, tárgykörök, eljárási teendők¹³³

Az általános szabályozási elv, hogy a települési önkormányzat képviselő-testülete, illetve a fővárosi önkormányzat esetén a fővárosi közgyűlés *önkormányzati rendeletben* – törvényben vagy kormányrendeletben meghatározott módon és mértékben – illetékességi területére a más jogszabályokban előírtaknál *kezeletlenül nagyobb mértékben korlátozó* környezetvédelmi előírásokat határozhat meg.

A települési önkormányzat képviselőtestülete *önkormányzati rendeletben* más törvény hatálya alá nem tartozó *egy-egy fás szárú növények védelme* érdekében tulajdonjogot korlátozó előírásokat szabályoz.

A települési önkormányzat környezetvédelmi tárgyú rendeleteinek, határozatainak tervezetét, illetve a környezet állapotát érintő terveinek tervezetét, a környezetvédelmi programot a szomszédos és *az érintett önkormányzatoknak tájékoztatásul*, az illetékes *környezetvédelmi igazgatási szervnek véleményezésre* megküldi. A környezetvédelmi igazgatási szerv szakmai véleményéről harminc napon

belül tájékoztatja a települési önkormányzatot.

A települési önkormányzat képviselő-testületének¹³⁴ hatáskörébe tartozik:

- > a füstköd-riadó terv,
- > a háztartási tevékenységgel okozott légszennyezésre vonatkozó egyes sajátos, valamint az avar és kerti hulladék égetésére vonatkozó szabályok rendelettel történő megállapítása,
- > a légszennyezettség szempontjából ökológiailag sérülékeny területek kijelölésével kapcsolatos eljárásban való közreműködés,
- > területek zajvédelmi szempontból fokozottan védetté nyilvánítása,
- > csendes övezet kijelölése, valamint
- > a helyi zajvédelmi szabályok megállapítása *rendeleti szabályozása*.¹³⁵

11.1.2. Kapcsolódó szabályozás

A *helyi építési szabályok* kialakításához kapcsolódó rendelkezések értelmében a települések területén a környezet terhelhetősége és a településrészek rendeltetése alapján a *rendezési tervben* övezeteket kell meghatározni. A település területén *zöldterületeket, védőerdőket* külön jogszabály szerint kell kialakítani és fenntartani.

11.1.3. Környezetvédelmi program, környezetvédelmi alap

A természetes és épített környezet összehangolt védelme érdekében a *területfejlesztési koncepciókban, a területrendezési és településstruktúrák tervek* elkészítése során a bennük foglalt elképzelések várható környezeti hatásait is fel kell tárnani és értékelni, továbbá a szükséges

¹³⁴ Kt. 48. § (5) bekezdés határozza meg, hogy, mely esetben a fővárosi kerületi képviselő-testület, illetve a fővárosi közgyűlés hatásköre a rendeletalkotás, a (6) bekezdés a polgármester önkormányzati, illetve államigazgatási hatósági feladat és hatáskörét sorolja fel.

¹³⁵ Kt. 46. § (4) bekezdés: A külön jogszabályban meghatározott települési önkormányzatnak a környezetállapot-értékelést környezeti zajra vonatkozóan – a külön jogszabályban meghatározott területekre, létesítményekre, és az ott előírtak szerint – stratégiai zajtérkép alapján kell elkészítenie.

¹³¹ (Budapesten a Fővárosi Önkormányzat is)

¹³² Kt.46. § (1)-(2) bekezdés

¹³³ Kt. 48. § (1)-(5) bekezdés

környezetvédelmi intézkedéseket környezetvédelmi fejezetben vagy önálló *környezetvédelmi tervben*, illetve *programban* kell rögzíteni. Ezek tartalmi követelményeit a Kt., valamint külön jogszabályok állapítják meg.¹³⁶

A *megyei önkormányzat* az épített és természeti környezet védelmével kapcsolatos feladatainak ellátása érdekében a települési önkormányzatokkal és az *illetékes megyei területfejlesztési tanáccsal*¹³⁷ egyeztetve megyei *környezetvédelmi programot* készít,¹³⁸ amelyet a *megyei közgyűlés* hagy jóvá. A megyei önkormányzat *előzetes véleményt nyilvánít* a települési önkormányzati környezetvédelmi programokról,¹³⁹ illetve kezdeményezheti azok megalkotását, állást foglal a települési önkormányzatok környezetvédelmet érintő rendeleteinek tervezetével kapcsolatban, elősegíti az környezetvédelmi bírság megosztásához egyezség létrehozását, illetve javaslatot tehet települési *önkormányzati környezetvédelmi társulások* létrehozására.

11.1.4. A rendeleti szabályozás esetei

A települési önkormányzat képviselőtestületének feladat- és hatáskörébe tartozik az önkormányzati *környezetvédelmi alappal* való rendelkezés és gazdálkodás. Az önkormányzat környezetvédelmi alapot önkormányzati *rendelettel* hoz létre.¹⁴⁰

¹³⁶ Kt. 25. § (1)-(3) bekezdés 26. §, 27. §

¹³⁷ A megyei és a regionális területfejlesztési tanácsok 2012. január 1. napjával megszűntek a 2011. évi CXCVIII. törvény 38. § rendelkezése értelmében

¹³⁸ Kt.48/C. § (1) bekezdés úgy rendelkezik, hogy a regionális fejlesztési tanács a tervezési-statisztikai régióra vonatkozóan az érintett megyei önkormányzatokkal egyeztetve regionális *környezetvédelmi programot* készít. [E szakasz a regionális fejlesztési tanács megszűnése miatt nem alkalmazható.]

¹³⁹ Kt. 46. § (3) bekezdés szerint a megyei jogú város tekintetében a környezetvédelmi programmal kapcsolatos feladatokat az egyeztető bizottság [Ötv. 61/A. §] keretében kell ellátni. A Kt. szabálya a hatályát veszített Ötv. szerinti egyeztető bizottságra vonatkozóan a hatályos Mötv. szabályaihoz nem illeszkedik.

¹⁴⁰ Hatásköri törvény 85. § (1) bekezdés i) pont, Kt. 58. § (1)-(7) bekezdés
2016/1

A települési önkormányzatok¹⁴¹ *rendeletben állapítják meg* a helyi vízgazdálkodási hatósági jogkörbe tartozó szennyvízelhelyezéshez kapcsolódó *talajterhelési díjjal* kapcsolatban a Kthtv.-ben¹⁴² meghatározott általány megállapításának szempontjait, valamint díjjal kapcsolatos megállapítási, bevallási, befizetési, ellenőrzési, adatszolgáltatási, eljárási szabályokat, valamint a díjkedvezmények és mentességek eseteit.

11.2. Természetvédelem¹⁴³

Minden természetes és jogi személy, valamint más szervezet kötelessége a természeti értékek és területek védelme. A *településrendezési terv tartalmazzza* a tervezési területen található egyedi tájértékek felsorolását. Természeti területet és más – a törvény alapján – védelemre érdemes földterületet helyi jelentőségű terület esetén *rendeletben* a települési – Budapesten a fővárosi – önkormányzat nyilvánít védetté.¹⁴⁴

11.2.1. A rendeleti szabályozás esetei, tartalma

A védetté nyilvánítást kimondó jogszabály/*rendelet tartalmazzza*
> a védetté nyilvánítás tényét, a természetvédelmi értékek megnevezését,
> terület esetében annak jellegét, kiterjedését, a védetté nyilvánítás indokát, természetvédelmi célját, a földrészletek helyrajzi számait, a Tvtv.-ben meghatározott egyes korlátozások és tilalmak alóli esetleges felmentést, továbbá a természetvédelmi hatóság engedélyéhez, illetve hozzájárulásához kötött tevékenységek körét, lehetőség szerint a földrészlet határvonalának töréspont koordinátáit, valamint természetvédelmi kezelési terv, továbbá;

¹⁴¹ A fővárosban a kerületi önkormányzat, illetve a Margitsziget tekintetében a Budapest XIII. kerületi önkormányzat

¹⁴² A környezetterhelési díjról szóló 2003. évi LXXXIX. törvény (a továbbiakban: Kthtv.) 26. §, 21/A. §

¹⁴³ A természetvédelemről szóló 1996. évi LIII. törvény (Tvtv.)

¹⁴⁴ Tvtv. 24. § (1) bekezdés b) pont, 15. § (1) bekezdés, 22. §

> az Európai Közösségek jogi aktusaiban meghatározott védettségi kategóriába tartozás tényét.

Rendeleti szabályozással fel kell oldani a természeti érték vagy terület védettségét, fokozottan védettségét, ha annak fenntartását természetvédelmi szempontok a továbbiakban nem indokolják. A védettség feloldása során a védetté nyilvánításra vonatkozó rendelkezéseket megfelelően alkalmazni kell azzal, hogy a helyi védett természeti terület védettségének a feloldásához az igazgatóság véleményét be kell szerezni.

A települési önkormányzat – fővárosban a fővárosi önkormányzat – az illetékességi területén található *helyi jelentőségű védett természeti területek fenntartására tervet készít.* A tervnek az országos, a regionális tervekkel összhangban kell lennie. A tervet a települési önkormányzat képviselő-testülete, a fővárosban és a megyei jogú városban a közgyűlés *rendelettel* fogadja el. A tervek előterjesztéséhez az igazgatóság előzetes véleménye szükséges. Az elfogadott önkormányzati természetvédelmi terv egy példányát meg kell küldeni az igazgatóságnak.¹⁴⁵

11.2.2. Az önkormányzatok természetvédelmi feladatai¹⁴⁶

A megyei önkormányzat gondoskodik a megye területén található *helyi jelentőségű védett természeti területek* védelmével kapcsolatos tevékenységek összehangolásáról. A megyei önkormányzat feladatkörében:

⇒ javaslatot tesz helyi jelentőségű védett természeti területté nyilvánításra;

⇒ a települési önkormányzat felkérése alapján részt vesz a helyi jelentőségű védett természeti területté nyilvánítás előkészítésében;

⇒ elősegíti a települési önkormányzatok természetvédelmi tevékenységét.

A megyei önkormányzat a helyi jelentőségű védett természeti területek fenntartása érdekében a települési önkormányzatokkal

megállapodást köthet, vagy *társulást* hozhat létre.

Törvényben meghatározott esetekben természetvédelmi feladatokat települési önkormányzatok is ellátnak.

A helyi jelentőségű védett természeti terület fenntartásáról, természeti állapotának fejlesztéséről, őrzéséről a védetté nyilvánító *települési önkormányzat köteles gondoskodni.*

A települési önkormányzat a természet védelmének helyi-területi feladatai ellátására az önkormányzat környezetvédelmi alapjában természetvédelmi célokat szolgáló részt hozhat létre.

A települési – fővárosban a fővárosi – önkormányzat képviselő-testülete önkormányzati *természetvédelmi őrszolgálatot* működtethet. A települési – fővárosban a fővárosi – önkormányzat az önkormányzati *természetvédelmi őrszolgálat* megalakítása előtt az egyes rendészeti feladatokat ellátó személyek tevékenységéről, valamint egyes törvényeknek az iskolakerülés elleni fellépést biztosító módosításáról szóló törvényben meghatározott *együttműködési megállapodást köt a rendőrséggel.*

11.3. Vízgazdálkodás

A kizárólagos állami tulajdonban, illetve *önkormányzati törzsvagyományban lévő közcélú vízellátási létesítmények* működtetését végző gazdálkodó szervezetnek a létesítmény *közművagyonát* az állam nevében a vízgazdálkodásért felelős miniszter, *az önkormányzat nevében a képviselő-testület adja szerződéssel használatba.*¹⁴⁷

11.4. Vízkárelhárítás

11.4.1. A vizek kártételei elleni védelem és védekezés¹⁴⁸

A vizek kártételei elleni védelem érdekében szükséges feladatok ellátása – a védőművek építése, fejlesztése, fenntartása, üzemeltetése, valamint a védekezés – az állam, a *helyi ön-*

¹⁴⁵ Tvtv.55. § (1)–(2) bekezdés

¹⁴⁶ Tvtv. 61-63. §

2016/1

¹⁴⁷ A vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Vgtv.) 10. § (1) bekezdés

¹⁴⁸ Vgtv.16. § (1), (5) bekezdés

kormányzatok, illetve a károk megelőzésében vagy elhárításában érdekeltek kötelezettsége.

A helyi önkormányzatok feladata:

- > a legfeljebb két település érdekében álló védőművek létesítése, a helyi önkormányzat tulajdonában lévő védőművek fenntartása, fejlesztése és azokon a védekezés ellátása;
- > a település belterületén a patakok, csatornák áradásai, továbbá a csapadék- és egyéb vizek által okozott *kártételek megelőzése* – kül- és belterületi védőművek építésével – a védőművek fenntartása, fejlesztése és azokon a védekezés ellátása;
- > a vizek kártételei elleni védelemmel összefüggő – külön jogszabályban meghatározott – feladatok ellátása.

11.5. A nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtése

A települési önkormányzat vagy azok társulása kötelezően ellátandó közszolgáltatásként a közüzemi csatornahálózatba vagy a vízgazdálkodási hatósági jogkör gyakorlásáról szóló kormányrendeletben meghatározott módon engedélyezett egyedi szennyvízkezelés után befogadóba *nem vezetett háztartási szennyvíz begyűjtésére közszolgáltatást szervez és tart fenn.* A közszolgáltató – az önkormányzati rendeletben előírt módon – folyamatosan köteles gondoskodni a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtéséről a környezetvédelmi, vízügyi és egészségügyi előírások megtartása mellett.

Állami szankció mulasztás esetén: ha a települési önkormányzat a közszolgáltatás ellátására vonatkozó kötelezettségének nem tesz eleget, a helyi önkormányzatok törvényességi ellenőrzéséért felelős szerv kezdeményezi, hogy a feladathoz kötött *költtségvetési támogatást* az azt folyósító szervezet a közszolgáltatás megszervezéséig visszatartsa, illetve zárolja és ezzel egy időben eljár a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló törvény alapján a közszolgáltatás biztosítása érdekében.¹⁴⁹

11.5.1. Felhatalmazó rendelkezés rendeletalkotás keretei¹⁵⁰

A települési önkormányzat képviselő-testülete önkormányzati rendeletben állapítja meg:

- > a közszolgáltatás tartalmát, a közszolgáltatással ellátott terület határait;
- > a közszolgáltató megnevezését, valamint annak a működési területnek a határait, amelyen belül a közszolgáltató a közszolgáltatást rendszeresen ellátni köteles és az ártalmatlanítás céljából történő átadási helyet;
- > a közszolgáltatás ellátásának rendjét, módját és időtartamát, a közszolgáltató és az ingatlan tulajdonos ezzel összefüggő jogait és kötelezettségeit, valamint a közszolgáltatásra vonatkozó szerződés egyes tartalmi elemeit;
- > a közszolgáltatás igénybevételére vonatkozó kötelezettséget, a közszolgáltatás igénybevételének módját és feltételeit;
- > az ingatlan tulajdonost terhelő díjfizetési kötelezettséget, az alkalmazható díj legmagasabb mértékét, megfizetésének rendjét, az esetleges kedvezmények és a szolgáltatás ingyenességének eseteit;
- > az üdülőingatlanokra, az időlegesen használt és a nem használt ingatlanokra vonatkozó sajátos szabályokat;
- > a közszolgáltatással összefüggő személyes adatok (a természetes személyazonosító adatok, valamint a lakcím) kezelésére vonatkozó rendelkezéseket.

A közszolgáltatás igénybevételéért a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz mennyiségével arányos díjat kell fizetni.¹⁵¹ A *közszolgáltatás díját meghatározó önkormányzati rendelet* elfogadását megelőzően a közszolgáltató költségelemzés alapján az díjkalkulációt készít. A díjkalkulációt a közszolgáltató javaslata alapján a jegyző, Budapesten a főjegyző terjeszti elő. A jegyzőnek szükség szerint lehetősége van az előkészített önkormányzati díjmegállapító

¹⁴⁹ Vgt. 44/F. §
2016/1

¹⁵⁰ Vgt. 44/C. § (1)-(2) bekezdés

¹⁵¹ Vgt. 44/D. § (1)-(8) bekezdés

rendelet tervezet szakmai véleményeztetésére.¹⁵²

12. Honvédelem, polgári védelem, katasztrófavédelem, helyi közfoglalkoztatás

12.1. Honvédelem¹⁵³

A települési önkormányzat *képviselő-testületének honvédelmi feladat- és hatáskörét a polgármester*, a fővárosi közgyűlés feladat- és hatáskörét a főpolgármester, a megyei közgyűlés feladat- és hatáskörét, a megyei közgyűlés elnöke *gyakorolja*.

A *polgármester* illetékességi területén ellátja a *honvédelmi felkészítéssel* kapcsolatos, törvényben vagy kormányrendeletben számára megállapított feladatokat, irányítja és összehangolja azok végrehajtását.

12.2. Polgári védelem¹⁵⁴

Polgári védelem olyan összetársadalmi feladat-, eszköz- és intézkedési rendszer, amelynek célja katasztrófa, illetve fegyveres összeütközés esetén a lakosság életének megóvása, az életben maradás feltételeinek biztosítása, valamint a lakosság felkészítése azok hatásainak leküzdése és a túlélés feltételeinek megteremtése érdekében.

¹⁵² A tisztességtelen piaci magatartásról és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény 33. § (3) bekezdése értelmében a Gazdasági Versenyhivatal véleményezi a feladat- és hatáskörét érintő, továbbá a versenyt - különösen valamely tevékenység gyakorlása, a piacra lépés feltételeinek meghatározása vagy kizárólagossági jogok biztosítása révén - korlátozó vagy a verseny feltételeit - ideértve a verseny szabadságát sértő magatartásokkal szembeni fellépést is - befolyásoló, valamint az árakra vagy az értékesítési feltételekre vonatkozó előírásokat tartalmazó szabályozási koncepciókat, jogszabálytervezeteket az önkormányzati rendeletek kivételével. A jegyző kezdeményezheti az önkormányzati rendelet tervezetének véleményezését a Gazdasági Versenyhivatalnál.

¹⁵³ A honvédelemről és a Magyar Honvédségről, valamint a különleges jogrendben bevezethető intézkedésekről szóló 2011. évi CXIII. törvény (a továbbiakban honvédelmi törvény) 29. § (1)-(2) bekezdés, 66. § (2) bekezdés

¹⁵⁴ Honvédelmi törvény 52. § 84. §

12.3. Katasztrófavédelem

A *katasztrófavédelem* a különböző katasztrófák elleni védekezésben azon tervezési, szervezési, összehangolási, végrehajtási, irányítási, létesítési, működtetési, tájékoztatási, riasztási, adatközlési és ellenőrzési *tevékenységek összessége*, amelyek a katasztrófa kialakulásának megelőzését, közvetlen veszélyek elhárítását, az előidéző okok megszüntetését, a károsító hatások csökkentését, a lakosság élet- és anyagi javainak védelmét, az alapvető életfeltételek biztosítását, valamint a mentés végrehajtását, továbbá a helyreállítás feltételeinek megteremtését szolgálják.

A *polgármester* (a fővárosban a főpolgármester) az illetékességi területén irányítja és szervezi a *katasztrófavédelmi felkészülés és a védekezés feladatait*. E feladatok végrehajtására – a hivatásos katasztrófavédelmi szerv területi szerve egyetértésével – *közfoglalkoztatási* támogatást igényelhet az erre a célra létrehozott költségvetési előirányzat terhére, a külön jogszabályban meghatározottak szerint.

12.3.1. A helyi önkormányzatok tűzoltósággal kapcsolatos tevékenysége¹⁵⁵

A települési önkormányzat képviselő-testülete *hozzájárulhat a hivatásos tűzoltóság*, valamint *hozzájárul* – amennyiben területén működik – az *önkormányzati tűzoltóság és az önkéntes tűzoltó egyesület fenntartásához*. Az *önkormányzati tűzoltóság* tűzoltási és műszaki mentési feladatok végez, elsődleges művelési körzettel rendelkezik. Az önkormányzati tűzoltósággal rendelkező települési önkormányzat képviselő-testülete

¹⁵⁵ 2012. január 1. napjával a hivatásos önkormányzati tűzoltóságok állami tűzoltósággá alakulnak át. Az állami tűzoltóság (a hivatásos tűzoltóság és a tűzörség) a hivatásos önkormányzati tűzoltóság általános jogutódja. A jogelőd hivatásos önkormányzati tűzoltóságok parancsnokai az új parancsnokok kinevezéséig ellátják a hivatásos tűzoltóságok és tűzörségek parancsnoki feladatait. 2012. január 1. napjával a hivatásos önkormányzati tűzoltóság működtetését és fenntartását szolgáló, a hivatásos önkormányzati tűzoltóságok használatában lévő, és a tűzoltósági feladatok elvégzéséhez szükséges önkormányzati vagyon térítésmentesen az állam tulajdonába kerül.

elrendelheti az irányítása alá tartozó tűzoltóság rendkívüli készenléti szolgálatát, beszámoltatja az önkormányzati tűzoltóparancsnokot. A településen az oltóvíz-nyerési lehetőségek biztosítása az önkormányzat feladata. Az önkormányzatok részt vesznek a lakosság tűzvédelmi felvilágosításában, a tűzvédelmi propagandában.

Az önkormányzati tűzoltóság a *települési önkormányzat*, vagy az önkormányzati társulás és az önkéntes tűzoltó egyesület által közösen, vagy a települési önkormányzat, illetve az önkormányzati társulás által önállóan alapított *köztestület*. A települési önkormányzat vagy az önkormányzati társulás közigazgatási területén, a hivatásos tűzoltósággal kötött együttműködési megállapodás alapján, annak szakmai iránymutatásával tűzoltási és műszaki mentési célokra folyamatosan igénybe vehető készenléti szolgálatot lát el, továbbá közreműködik közvetlen tűz- és robbanásveszély esetén a biztonsági intézkedések végrehajtásában.¹⁵⁶

12.4. Helyi közfoglalkoztatás¹⁵⁷

A helyi önkormányzat feladat- és hatásköreinek ellátása során – törvényben meghatározott módon és mértékben – *biztosítja a közfoglalkoztatási jogviszonyban lévő személy feladatellátásba történő bevonását*.¹⁵⁸

Közfoglalkoztatási jogviszony olyan *munkára létesíthető*, amely a törvényben meghatározott feladat, továbbá törvény által előírt állami feladat vagy a *helyi önkormányzatról, valamint a nemzetiségek jogairól* szóló törvényben előírt *kötelező vagy önként vállalt feladat*.¹⁵⁹

¹⁵⁶ 1996. évi XXXI. törvény a tűz elleni védekezésről, a műszaki mentésről és a tűzoltóságról 28. § (1)-(2) bekezdés, 29. § (1) bekezdés

¹⁵⁷ A közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény

¹⁵⁸ Möt. 15. §

¹⁵⁹ *Tevékenységek jellege: a helyi és az azon túlmutató közösségi, szociális, nevelési, oktatási, kulturális, kulturális örökség megóvása, építészeti örökség védelmével összefüggő, természet-, környezet- és állatvédelmi, gyermek- és ifjúságvédelmi, - a munkaviszonyban és a polgári jogi jogviszony keretében megbí-* 2016/1

Közfoglalkoztató lehet helyi és nemzetiségi önkormányzat, valamint ezek jogi személyiséggel rendelkező társulása is.

13. Helyi adóval, gazdaságszervezéssel és a turizmussal kapcsolatos feladatok

A települési önkormányzatok alapvető feladata – a közhatalom helyi közügyekben való gyakorlása mellett – a *helyi közszolgáltatások biztosítása*. E feladatnak a helyi sajátosságokhoz és igényekhez igazítható ellátása – melynek során nélkülözhetetlen a helyi közösségek kezdeményezőkézsége, áldozatvállalása is – elengedhetetlenné teszi az önkormányzatok önálló gazdálkodása feltételeinek megteremtését. A *gazdasági önállósulás* egyik eszköze a helyi adók rendszere.¹⁶⁰ Ez a települési önkormányzat számára lehetőséget teremt a helyi szuverén adóztatási jog gyakorlására, s ezzel együtt a helyi adópolitika kialakítására.

Az önkormányzat *gazdaságszervező feladatkörébe* elsősorban a közhatalmi és a tulajdonosi feladatok ellátása sorolható. A közhatalmi gazdaságszervező feladat esetében az önkormányzat törvényi keretek között *rendeletben* szabályozza a gazdálkodási környezetet, a gazdasági tevékenység korlátait. Többek között ilyenek az árszabályozási, díjmegállapító rendeletek. A közhatalmi feladatkör másik részét a közigazgatási szervek *hatósági* jogalkalmazói feladatai alkotják. A tulajdonosi gazdaságszervező feladat esetében az önkormányzati vagyonnal való közvetlen rendelkezésről, a gazdálkodásról beszélünk. E feladatkör különböző tárgykörű ágazati törvényi szabályozásban jelenik meg. Az adóügyi és a gazdálkodási feladatok felsorolása jellemzi a törvényi szabályozást.

Ugyanakkor a gazdasági tárgyú előterjesztések¹⁶¹ előkészítése során, - amely lehet pél-

zás alapján folytatott sporttevékenység kivételével - sport, közrend és közlekedésbiztonsági, ár- és belvízvédelmi célú, közforgalom számára megnyitott út, híd, alagút fejlesztéséhez, fenntartásához és üzemeltetéséhez kapcsolódó szükségletek kielégítését szolgáló feladat.

¹⁶⁰ A helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény (Htv.)

¹⁶¹ A gazdasági kamarákról szóló 1999. évi CXXI. törvény 37. § (1) bekezdés értelmében gazdasági tárgyú előterjesztés: a gazdálkodó szervezetekre, az általuk

dául iparűzési adórendelet-tervezet, vagy ipari övezet szabályozási tervezete - az előterjesztésnek a helyi önkormányzat képviselő-testületéhez való benyújtása előtt meg kell kérni a helyi önkormányzat területén működő, érdekelt gazdasági érdek-képviselői szervezet, valamint a gazdasági kamara véleményét.

A véleményeztetési eljárás végrehajtásáról a polgármester, a képviselő-testület bizottságának elnöke, illetve az előterjesztés benyújtására jogosult más szerv vagy személy gondoskodik.

Ha a gazdasági érdek-képviselői szervezet vagy a gazdasági kamara véleménye az előterjesztő véleményétől a lényeges kérdésekben eltér, akkor az előterjesztésben a véleményeltérésről a képviselő-testületet tájékoztatni kell. A gazdasági előterjesztésre beérkezett *el nem fogadott véleményekről* és *annak szakmai indokairól* az érdekelt országos gazdasági kamarát, illetve az országos gazdasági érdek-képviselői szervezetet tájékoztatni kell.¹⁶²

A Nemzetgazdasági Minisztérium 2011. évben előkészítette a *turizmusról szóló törvény tervezetét*, de az a közigazgatási egyeztetések folyamataiban 2012-ben megrekedt, így nem került az Országgyűlés elé. A törvény-tervezet felvázolta az önkormányzati feladatokat, melyek jelenleg szabályozatlanok.

Témakörönként áttekintjük a törvényi szabályozást a 13. pontba tartozó feladatkörönként.

13.1. Helyi adó

A helyi adókról szóló törvény¹⁶³ felhatalmazása és rendelkezései szerint a települési (községi, városi, fővárosi és kerületi) önkormányzat képviselőtestülete az illetékességi területén helyi adókat, valamint települési adókat *rendelettel* vezethet be. Az

---

folytatott gazdasági tevékenységre vonatkozó - *jogszabály alkotására*, program elfogadására, átfogó intézkedés meghozatalára irányuló vagy egyéb jelentős – előterjesztés.

¹⁶² A gazdasági kamarákról szóló 1999. évi CXXI. törvény 37. §

¹⁶³ Htv. 6. §-7. §

önkormányzat adó-megállapítási joga arra terjed ki, hogy a *Htv.-ben* meghatározott adókat vagy ezek valamelyikét bevezesse. Továbbá a már bevezetett adót hatályon kívül helyezze, illetőleg módosítsa, azonban az évközi módosítás naptári éven belül nem súlyosbíthatja az adóalanyok adóterheit, meghatározza az adó bevezetésének időpontját és időtartamát (határozott vagy határozatlan időre). Az önkormányzat feladata, hogy megállapítsa az adó mértékét, mely a helyi sajátosságokhoz, az önkormányzat gazdálkodási követelményeihez és az adóalanyok teherviselő képességéhez kell, hogy igazodjon, valamint legyen figyelemmel a törvényben meghatározott felső határookra. A törvény második részében meghatározott mentességeket, kedvezményeket további mentességekkel, kedvezményekkel, így különösen a lakások esetében a lakásban lakóhellyel rendelkező eltartottak számától, a lakáson fennálló, hitelintézet által lakásvásárlásra, lakásépítésre nyújtott hitel biztosítékául szolgáló jelzálogjog fennállásától, a lakásban lakóhellyel rendelkezők jövedelmétől függő mentességekkel, kedvezményekkel kibővítsé. Az önkormányzat joga, hogy adózás rendjéről szóló törvény keretei között az *adózás részletes szabályait* *rendeletében meghatározza*.

Ugyanakkor a *Htv.* felsorolja a helyi adó megállapítására vonatkozó korlátozó rendelkezéseket is. A Az önkormányzatok adóügyi feladatairól a *Hatásköri törvény* is tartalmaz további részletes szabályokat.¹⁶⁴

13.2. A gazdaságszervezés

Az *Mötv.* meghatározza az önkormányzat gazdasági alapjait, és szabályozza az önkormányzat gazdálkodását. Az alapvető rendelkezéseken túl ágazati törvények is meghatározzák a képviselő-testület feladat- és hatáskörét, és gazdálkodási tárgyú helyi rendeleti szabályozás kereteit.¹⁶⁵ A képviselő-testület gazdaságszervezést érintő hatáskörébe tarto-

---

¹⁶⁴ Hatásköri törvény 138. § (2)-(3) bekezdés

¹⁶⁵ Nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény (Nvt.), az államháztartásról szóló 2011. CXCIV. törvény (Áht.), a helyi önkormányzatok adóssághrendezési eljárásról szóló 1996. évi XXV. törvény

zik az *árszabályozási* jogkör is, amely az elmúlt huszonöt évben az ártörvény¹⁶⁶ hatálya tekintetében jelentős mértékben leszűkült, csupán a *távbőszolgáltatás csatlakozási díjának, valamint a személy-taxi szolgáltatás díjszabását (díjtételeit) érinti.*

13.2.1. A helyi gazdálkodással kapcsolatos kizárólagos önkormányzati feladatokat a vagyontörvény is meghatározza

A helyi önkormányzat *kizárólagos gazdasági tevékenységei*¹⁶⁷ a következők:

- a helyi közutak és műtárgyaik létrehozása és működtetése,
- a helyi önkormányzat tulajdonába tartozó nemzetközi kereskedelmi repülőtér létrehozása és működtetése – a földi kiszolgálási tevékenység kivételével – a hozzá tartozó légiforgalmi távközlő, rádió-navigációs és fénytechnikai berendezésekkel és eszközökkel, továbbá a légiforgalmi irányító szolgálat elhelyezését szolgáló létesítményekkel együtt,
- a menetrend szerinti helyi személyszállítási szolgáltatás és a menetrend szerinti helyi külön-célú személyszállítási szolgáltatás,
- a törzsvagyon részét képező helyi közművek létrehozása és működtetése,
- a törzsvagyon részét képező terek, parkok felszíne alatt építmény létrehozása és működtetése,
- a helyi önkormányzat kizárólagos tulajdonában álló – külön törvény rendelkezése alapján részére átadott – vizek, közcélú vízi létesítmények működtetése.

13.2.2. A képviselőtestület gazdálkodási feladat és hatásköre

A *Hatásköri törvény*¹⁶⁸ a gazdálkodást érintő feladatok között egyrészt meghatározza az önkormányzati feladatot, másrészt külön nevesíti a képviselő-testület feladat-és hatáskörét is, a rendeleti szabályozási tárgyakkal egyidejűleg.

A képviselőtestület

- meghatározza a helyi önkormányzat gazdasági programját;
- megalkotja a helyi önkormányzat *költségvetéséről szóló rendeletet*, illetve az ahhoz *kapcsolódó egyéb rendeleteket*;
- dönt az általános- és céltartalékok felhasználásáról;
- *rendeletet* alkot az önkormányzat költségvetésének módosításáról;
- dönt az általa meghatározott értékhatár feletti hitelfelvételről, kötvénykibocsátásról;
- dönt a helyi önkormányzati költségvetési szervek, illetve vállalatok alapításáról, átszervezéséről és megszüntetéséről;
- meghatározott időszakonként áttekinti az általa alapított és fenntartott költségvetési szervek ellenőrzésének tapasztalatait;
- dönt a címzett, illetve céltámogatások igényléséről;
- dönt a kormányzati terület- és településfejlesztési célokat szolgáló eszközök igénybeviteléről és az ehhez kapcsolódó helyi feladatokról;
- elfogadja *az önkormányzati vagyonnal történő gazdálkodás szabályait*;
- elfogadja a költségvetés végrehajtásáról szóló beszámolót (*zárszámadás*), ennek keretében elfogadja a normatív költségvetési hozzájárulásoknak a költségvetési törvény előírása szerinti elszámolását;
- megalkotja *az átmeneti gazdálkodásról szóló rendeletet*;
- dönt a menetrendszerinti személyszállítás (autóbusz, villamos, fogaskerekű, trolibusz, metró, földalatti) és a helyi érdekű vasút díjairól, figyelemmel a szociálpolitikai jellegű utazási kedvezményekről szóló jogszabályi rendelkezésekre;
- dönt a helyi önkormányzat tulajdonában lévő *lakások béréről*, az 1989. január 1. előtt keletkezett és az ártörvény hatálybalépésekor fennálló bérleti jogviszony keretében hasznosított, egyéb tulajdonban lévő lakások béréről és a nem fegyveres

¹⁶⁶ Árak megállapításáról szóló 1990. évi LXXXVII. törvény 7. § (3)-(5) bekezdés; B) melléklet

¹⁶⁷ Vagyontörvény 12. § (2) bekezdés

¹⁶⁸ Hatásköri törvény 138. §

testület kezelésében lévő ingatlanon létesített fegyveres testületi szolgálati lakások béréről;

- dönt az önkormányzati tulajdonban lévő lakások értékesítési feltételeiről;
- dönt mindazoknak a közösségi szolgáltatásoknak a támogatásáról, amelyeket nem helyi önkormányzati költségvetési szervek útján végeztet;
- dönt a költségvetési szerv alapításáról, annak gazdálkodási jogköréről, alaptevékenység keretében ellátandó feladatáról és kiegészítő vállalkozási tevékenységéről.

13.3. A turizmus

13.3.1. A turizmussal kapcsolatos feladatkört érintő szabályozási vízió

A *Nemzeti Turizmusfejlesztési Stratégiáról* és az azzal kapcsolatos intézkedésekről szóló kormányhatározat¹⁶⁹ szerint „a Kormány felkéri az érintett minisztereket, hogy a stratégia megvalósítását segítő turizmus kerettörvény koncepcióját bocsássák széles körű – a szakmai, az érdekképviseleti és a civil szervezetek bevonásával történő – egyeztetésre és szakmai konszenzus esetén terjeszszék a Kormány elé”. Az ágazati minisztérium 2011. májusban készítette el törvénytervezetet,¹⁷⁰ melyben a helyi önkormányzatok turizmussal kapcsolatos feladatai mellett a finanszírozáshoz is szabályozási háttérrel biztosít azáltal, hogy a helyi önkormányzat számára előírja,¹⁷¹ amennyiben tagsági jogviszonnal rendelkezik TDM szervezetben,¹⁷² akkor az idegenforgalmi adóhoz kapcsolódó költségvetési hozzájárulásból hozzá kell jár-

rulnia a helyi TDM működéséhez¹⁷³ legalább a helyi TDM-ben való részvételi arányának megfelelően (tulajdonosi hányad). Annak alátámasztására, hogy a költségvetésből származó bevétel felhasználása turisztikai céllal történt, az önkormányzat éves jelentést készít.

13.3.2. A turizmussal kapcsolatos feladatok hatályos szabályozása

A *Hatásköri törvény* fővárosi, a *megyei önkormányzat közgyűlése* feladatait a következőkben határozza meg:¹⁷⁴

⇒ összehangolja – a kiemelt üdülőkörzetek kivételével – az idegenforgalom területi érdekeit az országos érdekekkel, gondoskodik az idegenforgalmi értékek feltárásáról, bemutatásáról, propagálásáról;

⇒ véleményt nyilvánít a kiemelt üdülőkörzetek fejlesztési koncepciójáról, programjáról;

⇒ összehangolja az idegenforgalom helyi fejlesztését, és elemzi a terület idegenforgalmának alakulását.

Sem az Möt.v.-ben, sem pedig az ágazati törvényekben más szabályozás a turizmussal kapcsolatos további konkrét önkormányzati feladatkör meghatározásáról nem található.

¹⁶⁹ 1100/2005. (X. 7.) Korm. határozat 2. pontja

¹⁷⁰ NGM/ 4927/ /2011. számú kormány-előterjesztéshez

¹⁷¹ törvény-tervezet IV. fejezet 23.§-26.§

¹⁷² *turisztikai desztináció menedzsment szervezet: önkéntes módon alulról építkező, adott desztináció turisztikai feladatait (különösen kutatás, tervezés, termékfejlesztés, információszolgáltatás, marketing, monitoring) tagjai számára komplexen ellátó a gazdasági társaságokról szóló törvény szerinti non-profit korlátolt felelősségű társaságként vagy egyesületként működő szervezet, amely feladatait a vállalkozások, önkormányzatok, szakmai és civil szervezetek közvetlen, vagy képviselt együttműködésében és közös finanszírozásával valósítja meg*

2016/1

¹⁷³ A piacon megjelenő turisztikai termék - a mai turisztikai marketingkommunikáció szóhasználatában - tulajdonképpen nem más, mint élmények ígérete és „fogyaszthatóságuk” feltételrendszere. Ebben az értelemben termék nem csak, sőt egyre kevésbé, az elszigetelten megjelenő egyes szolgáltatás (pl. gyógyfürdő, szálloda, Vizi park), hanem sokkal inkább az egyes szolgáltatásokat/élményeket egységes termék/élménykínálatként reprezentáló település, tájegység, régió, ország vagy kontinens. Fenti felsorolás egyes elemét szokás a turisztikai szakmában *desztinációnak* nevezni. Az elmondottakból következik, hogy az egyes települések, tájegységek turizmusa piaci értelemben akkor működik manapság sikeresen, ha a térségben található vonzerőket sikerül termékké alakítani, a termékeket *desztinációba* ágyazottan piacra juttatni, végül a piacon értékesíteni. A felsorolás sorrendje nem véletlenszerű, sokkal inkább azt mutatja, mennyire egymásra épülő, organikusan szerveződő szintekről van szó. Forrás: destour.info.hu

¹⁷⁴ Hatásköri törvény 66. §

14. A kistermelők, őstermelők számára – jogszabályban meghatározott termékeik – értékesítési lehetőségeinek biztosítása,¹⁷⁵ ideértve a hétvégi árusítás lehetőségét is

A kereskedelemről szóló törvény rendelkezik arról, hogy az *üzlet nyitvatartási idejét* a vásárlási szokások, a foglalkoztatottak és a lakókörnyezet érdekeinek figyelembevételével – a kiskereskedelmi szektorban történő vasárnapi munkavégzés tilalmáról szóló törvény és a felhatalmazása alapján kiadott jogszabályok, valamint *e törvény keretei* között – a kereskedő állapítja meg.¹⁷⁶

14.1. Felhatalmazás rendeletalkotásra

A felhatalmazás keretei között a települési önkormányzat képviselő-testülete (Budapesten a kerületi önkormányzat képviselő-testülete, a fővárosi önkormányzat által közvetlenül igazgatott terület tekintetében a fővárosi önkormányzat közgyűlése) – *a helyi sajátosságok figyelembevételével – rendeletben szabályozhatja*

a) az üzletek *éjszakai* (22 és 6 óra közötti) nyitva tartásának a kiskereskedelmi szektorban történő vasárnapi munkavégzés tilalmáról szóló törvényben és a felhatalmazása alapján kiadott kormányrendeletben foglalt feltételei további korlátozását, valamint

b) a világörökségi területen működő, szeszes italt kimérő, árusító kereskedelmi, illetve vendéglátó üzletek 24 és 6 óra közötti nyitva tartásával összefüggő – a közbiztonság, illetve a köztisztaság fenntartásához kapcsolódó – többletfeladatokhoz igazodó összegű *felügyeleti díjat*.¹⁷⁷

A törvény a felhatalmazó rendelkezésén túl¹⁷⁸ az önkormányzatok részére a következő többlétszabályozási lehetőséget biztosít:

¹⁷⁵ A kistermelői élelmiszer-termelés,- előállítás,és értékesítés feltételeiről szóló 52/2010. (IV.30.) FVM rendelet szabályozza

¹⁷⁶ A kereskedelemről szóló 2005. évi CLXIV. törvény 6. § (1) bekezdés

¹⁷⁷ A kereskedelmi törvény 6. § (4) bekezdés , (4a)-(4b) bekezdés

¹⁷⁸ A kereskedelemről szóló törvény 12. § (5) bekezdés

Felhatalmazást kap a *települési* (Budapesten a kerületi) *önkormányzat képviselő-testülete*, illetve a fővárosi önkormányzat által közvetlenül igazgatott terület tekintetében a fővárosi önkormányzat közgyűlése, hogy *az üzletek éjszakai* (22 és 6 óra közötti) *nyitva tartásával összefüggő többletfeladatokhoz igazodó összegű felügyeleti díjra vonatkozó részletszabályokat, a befolyt összeg felhasználásáról szóló elszámolás módját, valamint az üzlet működésével összefüggő jogellenes cselekmény ellenőrzését* rendeletben szabályozza.

14.2. Vásárok és piacok rendje

Ágazati törvények közül a piac működését érintően a *Hatásköri törvény* annyit mond csupán, hogy a helyi önkormányzat a *piaci zavarok megelőzése* céljából figyelemmel kíséri a piaci viszonyokat, intézkedést kezdeményez.¹⁷⁹

A *kereskedelemről szóló törvény* definiálja a helyi termelői piac, és a vásár fogalmát. A kereskedelemről szóló törvény¹⁸⁰ kifejezetten a kormányrendelet eredeti jogalkotói hatáskörébe utalja e szabályozási terület rendezését. A piacok és vásárok rendjét *kormányrendelet*¹⁸¹ határozza meg, a helyi szabályozásra nincs

¹⁷⁹ Hatásköri törvény 67. §

¹⁸⁰ A kereskedelemről szóló törvény 3. § (4) bekezdés szerint külön törvény, *eredeti jogalkotói hatáskörben* kiadott *kormányrendelet* vagy – a szolgáltatási tevékenység megkezdésének és folytatásának általános szabályairól szóló törvénytől eltérően – *az e törvény felhatalmazása alapján kiadott kormányrendelet* a közrend, a közbiztonság, az emberek, az állatok, a növények egészségének és életének védelme, a környezet védelme, közegészségügyi követelmények érvényesítése érdekében előírhatja, hogy az abban meghatározott termékek forgalmazására irányuló kereskedelmi tevékenység kizárólag a következő kereskedési formák valamelyikében folytatható, vagy az ilyen tevékenység meghatározott kereskedési formában való folytatását korlátozhatja vagy megtilthatja:

a) *üzletben folytatott kereskedelmi tevékenység*, b) *mozgóbolt útján folytatott kereskedelmi tevékenység*, c) *bevásárlóközpontban folytatott kereskedelmi tevékenység*, d) *vásáron vagy piacon folytatott kereskedelmi tevékenység*, e) *közterületi értékesítés*, f) *közvetlen értékesítés*, g) *üzletlen kívüli kereskedelem*, h) *csomagküldő kereskedelem*, i) *automatából történő értékesítés*, j) *közlekedési eszközön folytatott értékesítés*.

¹⁸¹ A vásárokról, a piacokról és a bevásárlóközpontokról szóló 52/2009. (III.13.) Korm. rendelet

felhatalmazása az önkormányzatoknak.¹⁸² Ennek ellenére találkozhatunk a vásárokról és a piacokról szóló 2016. évben alkotott önkormányzati rendeletekkel, amely lényegében a közösségi együttélés szabályaira, és a közigazgatási bírságra hangsúlyozza a rendelkezéseit.¹⁸³

Az Agrárkutató Intézet¹⁸⁴ dolgozta fel a még 2010. évben az akkor még hatályban lévő önkormányzati rendeletek felülvizsgálatának tapasztalatait, valamint 2011-ben e témában összegezte a megyei helyzetképet a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal is.¹⁸⁵

15. Sport, ifjúsági ügyek

Az *Alaptörvény* értelmében mindenkinek joga van a testi és lelki egészséghez. Ezen jog érvényesülését Magyarország genetikailag módosított élőlényektől mentes mezőgazdasággal, az egészséges élelmiszerekhez és az ivóvízhez való hozzáférés biztosításával, a munkavédelem és az egészségügyi ellátás megszervezésével, a sportolás és a rendszeres testedzés támogatásával, valamint a környezet védelmének biztosításával segíti elő.¹⁸⁶

¹⁸² A helyi közügyekre vonatkozóan az Alkotmánybíróóság többek között a 36/2000.(VII.09.) AB határozatában megállapította, hogy önmagában véve az, hogy a társadalmi viszonyok meghatározott körét országos érvényű jogszabály - kormányrendeleti formában - a szabályozási körébe vonta, nem akadályozza az önkormányzati rendeletalkotásnak.

¹⁸³ E tárgyban alkotott 14/2016.(III.29.) önkormányzati rendelet bevezető része hibás, és az Möt. 143. § (4) bekezdés d) pont kimaradt, továbbá közterület-felügyelő a Ket. 19. § (2) bekezdés szerint helyszíni bírság kiszabására hatáskörrel nem ruházható fel.¹⁸⁴

[https://www.aki.gov.hu/.../f.../Önkormányzati+Rendeleterokról+\(előzetes!\)](https://www.aki.gov.hu/.../f.../Önkormányzati+Rendeleterokról+(előzetes!))

¹⁸⁵ http://www.kormanyhivatal.hu/download/e/93/0000/TF_Megyei_osszefoglalo_vasar_piac.pdf#!DocumentBrowse

¹⁸⁶ Alaptörvény XX. cikke (1)-(2) bekezdés 2016/1

15.1. Sport¹⁸⁷

A sportról szóló törvény külön fejezete rendelkezik¹⁸⁸ az állam és az önkormányzatok sporttal kapcsolatos feladatairól. A feladatok típusa és terjedelme a helyi önkormányzatok tekintetében eltérőek és alkalmazkodnak az önkormányzat lakosságszámához, típusához. A települési önkormányzat – figyelemmel a sport hosszú távú fejlesztési koncepciójára:

- meghatározza a helyi sportfejlesztési koncepciót, és gondoskodik annak megvalósításáról, együttműködik a helyi sportszervezetekkel, sportszövetségekkel,
- fenntartja és működteti a tulajdonát képező sportlétesítményeket,
- megteremti az önkormányzati iskolai testnevelés és sporttevékenység gyakorlásának feltételeit.

A települési önkormányzat – a köznevelésről szóló törvényben¹⁸⁹ meghatározottak szerint – biztosítja az önkormányzati iskolai sportkörök működéséhez, vagy az ezek feladatait ellátó diák-sport-egyesületek feladatainak zavartalan ellátásához szükséges feltételeket.

A megyei és a fővárosi önkormányzat a települési önkormányzat számára meghatározottakon túl sportszervezési feladatai körében: segíti a területén tevékenykedő sportszövetségek működésének alapvető feltételeit, közreműködik a sportszakemberek képzésében és továbbképzésében, segíti a sportági és iskolai területi versenyrendszerek kialakítását, illetve az e körbe tartozó sportrendezvények lebonyolítását, adottságainak megfelelően részt vesz a nemzetközi sportkapcsolatokban, ellátja a nemzeti sportinformációs adatszolgáltatással összefüggő területi feladatokat, közreműködik a sport népszerűsítésében, a mozgás gazdag életmóddal kapcsolatos sporttudományos felvilágosító tevékenység

¹⁸⁷ A sportjogi szabályozás kérdéskörével foglalkozik Mihályi Zsolt Apor Jogalkotás a sportban cikke [Kodifikátor című folyóirat 2012. évi 2. szám 66. oldal], ahol helyi önkormányzati szabályozásra utalást tesz.

¹⁸⁸ 2004. évi I. törvény VII. fejezet 55. § (1)-(6) bekezdés

¹⁸⁹ A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 27. § (11), (13) bekezdés, 94. § (1) bekezdés a)

szervezésében, közreműködik a sportorvosi tevékenység feltételeinek biztosításában.

A megyei jogú városi önkormányzat illetékességi területén ellátja a települési önkormányzat számára előírt feladatokat, továbbá – adottságainak megfelelően – ellátja a megye számára előírt sportszervezési feladatokat.

15.1.1. felbatalmazó rendelkezés

A törvényben meghatározott feladatai alapján a tízezernél több lakosú helyi önkormányzatok rendeletben állapítják meg a helyi adottságoknak megfelelően

⇒ a sporttal kapcsolatos részletes feladatokat és kötelezettségeket, valamint

⇒ a költségvetésükből a sportra fordítandó összeget.

15.2. Ifjúsági ügyek¹⁹⁰

Törvényi szabályozás hiányában az önkormányzatok helyi közügyként határozhatják meg az ifjúsággal kapcsolatos közfeladataikat.¹⁹¹ Törvényben nem szabályozott helyi társadalmi viszony rendezése érdekében feladatkörében az önkormányzat rendeletet alkothat.¹⁹²

Tanulmányi szinten nyert megállapítást, hogy a Nemzeti Ifjúsági Stratégia mintegy folytatásának is tekinthető az „Új Nemzedék Jövőjéért” program, ezt 2012-ben adta ki a kormány, mint az új ifjúságpolitikai keretprogramot. A programban nagymértékben támaszkodnak a korábbi stratégiára. Részletesen elemzik benne az ifjúságpolitika területeit, amelyekhez programokat is kapcsolnak, bár ezeknek a pontos kidolgozását még nem tartalmazza az új keretprogram. Az ifjúságpolitikai közszolgáltatásokkal illetve azok

elhelyezési kérdéseivel kapcsolatban a programba foglaltak szinte megegyeznek a korábbi stratégiákban leírtakkal, legalábbis ami a regionális/helyi ifjúságpolitika jelentőségével kapcsolatos megállapításokat illeti. Ezt a stratégia azzal indokolja, hogy az ifjúságpolitikával kapcsolatos új intézményrendszer jelenleg is kialakulóban van, illetve a korábbi szervezetek átalakuláson mennek keresztül.¹⁹³

16. Nemzetiségi ügyek¹⁹⁴

16.1. A nemzetiségi jogok érvényesülésének garanciális szabályai

A nemzetiségekről szóló törvény differenciáltan határozza meg a nemzetiségi ügyeket a nemzetiségi lakosság arányának függvényében.

E szerint:

- Azokon a településeken, ahol valamely nemzetiségnek a népszámlálás során regisztrált aránya eléri a tíz százalékot, a helyi önkormányzat az illetékességi területén működő érintett települési nemzetiségi önkormányzat kérésére köteles biztosítani, hogy

- rendeletének kihirdetése, hirdetményének közzététele – a magyar nyelven történő közzététel mellett – a nemzetiség anyanyelvén is megtörténjen,
- a közigazgatási eljárás során használt nyomtatványok a nemzetiség anyanyelvén is rendelkezésre álljanak,
- a közhivatalok, közszolgáltatást végző szervek elnevezését feltüntető táblák feliratai vagy ezek működésére vonatkozó közlemények – a magyar nyelvű szövegezés és írásmód mellett, azzal azonos tartalommal és formában – a nemzetiség anyanyelvén is olvashatóak legyenek,
- a helység- és utcanevet megjelölő táblák feliratai a magyar nyelvű szövegezés és írásmód mellett a hagyományos nemzetiségi elnevezés a nemze-

¹⁹⁰ Törvény-tervezet szövege található a <http://docplayer.hu/1205947-Torvenyjavaslat-az-ifjussag-gal-kapcsolatos-egy-es-kozfeladatokról.html> oldalon, amely szerint a törvény 2010. január 1-jén lépett volna hatályba

¹⁹¹ Zirc Városi Önkormányzat Képviselő-testülete 2015. január 29-i ülésére előterjesztés készült az ifjúságról szóló 42/2004.(XII.14.) önkormányzati rendelet felülvizsgálata tárgyában, annak hatályon kívül helyezésére, mivel nem felelt meg az önkormányzati jogszabály a Jat. és a jogszabályszerkesztésről szóló IRM rendeletnek.

¹⁹² Dévaványa önkormányzat 15/2007. (III.30.) önkormányzati rendelete az ifjúságról 2016/1

¹⁹³ Pálné Kovács Ilona és Finta István. A helyi önkormányzati közszolgáltatások jogi szabályozási és szakpolitikai környezete ÁROP-1.1.22-2012-2012-001

¹⁹⁴ A nemzetiségekről szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (Njt.)

tiség anyanyelvén, ennek hiányában a magyar nyelvű elnevezéssel azonos tartalmú és formájú elnevezés a nemzetiség anyanyelvén is olvashatóak legyenek.

Nemzetiségi nyelvet ismerő alkalmazása

- Azokon a településeken, ahol valamely nemzetiségnek a népszámlálás során regisztrált aránya eléri a *húsz százalékot*, az érintett települési nemzetiségi önkormányzat kérésére a helyi köztisztviselői és közalkalmazotti, valamint közjegyzői és bírósági végrehajtói állások betöltése során – az általános szakmai követelmények megtartása mellett – biztosítani kell az adott nemzetiség anyanyelvét is ismerő személy alkalmazását.

16.1.1. Médiaszolgáltatás

Azokon a településeken, ahol valamely nemzetiségnek a népszámlálás során regisztrált aránya eléri a *tíz százalékot* és a településen nemzetiségi önkormányzat, vagy nemzetiségi egyesület működik, az érintett települési nemzetiségi önkormányzat, vagy nemzetiségi egyesület kérésére a helyi önkormányzat által fenntartott vagy finanszírozott *médiaszolgáltató rendszeres nemzetiségi közszolgálati műsort biztosít az adott településen élő nemzetiségi közösség anyanyelvű tájékoztatása érdekében*. A rendelkezés a helyi önkormányzat által kiadott vagy finanszírozott sajtótermékre is vonatkozik.

16.1.2. Nyelvhasználati jog

Amennyiben a településen *nemzetiséghez tartozó személyek élnek* – az érintett nemzetiség települési nemzetiségi önkormányzata, ennek hiányában települési székhelyű nemzetiségi szervezete, intézménye, vagy az adott nemzetiséghez tartozók kezdeményezésére – a képviselő-testület biztosíthatja *nyelvhasználati jogokat*.¹⁹⁵

16.1.3. Nemzetiségi ügyek a nemzetiségi jogok érvényesülése érdekében

- A helyi önkormányzat *ellátja* különösen a kulturális szolgáltatással, nyilvános könyvtári ellátással, muzeális intézmények fenntartásával, közművelődéssel, tájékoztatással, a nemzetiség szellemi, épített és tárgyi örökségével, írott és elektronikus sajtójával, a szociális alapellátással, a helyi közfoglalkoztatással kapcsolatos *helyi önkormányzati feladatokat*.

- A helyi önkormányzat a *kötelező feladata* ellátása során a településen, megyében élő, adott nemzetiséghez tartozók kezdeményezésére – megteszi a szükséges intézkedéseket a helyi önkormányzati *óvodai ellátás* nemzetiséghez tartozók által történő igénybevételeinek biztosításával (megszervezésével, megszervezésének a feladatellátásra kötelezett által történő megszervezésének kezdeményezésével) kapcsolatban.

- A helyi önkormányzat képviselő-testülete a települési nemzetiségi önkormányzat képviselő-testülete kezdeményezésére a nemzetiségek ügyeivel foglalkozó *bizottságot hoz létre*, vagy e feladattal megbízza valamely bizottságot.¹⁹⁶

- A települési önkormányzat hivatala, illetve az a hivatal, amelyik a helyi nemzetiségi önkormányzat székhelye szerinti helyi önkormányzat *önkormányzati hivatali feladatát ellátja*, a helyi nemzetiségi önkormányzat részére biztosítja az önkormányzati működés személyi és tárgyi feltételeit, továbbá gondoskodik a működéssel kapcsolatos végrehajtási feladatok ellátásáról.

16.2. A nemzetiségi önkormányzati működés feltételeinek biztosítása és az ezzel kapcsolatos végrehajtási feladatok

> a helyi nemzetiségi önkormányzat részére *havonta* igény szerint, de legalább tizenhat órában, az önkormányzati feladat ellátásához szükséges tárgyi, technikai eszközökkel felszerelt *helyiség ingyenes használata*, a helyiséghez, továbbá a helyiség infrastruktúrájához kapcsolódó rezsiköltségek és fenntartási költségek

¹⁹⁵ Njt. 6. § (1)-(6) bekezdés
2016/1

¹⁹⁶ Njt. 10. § (4) –(9) bekezdés

viselése; a helyi nemzetiségi önkormányzat működéséhez (a testületi, tisztségviselői, képviselői feladatok ellátásához) szükséges tárgyi és személyi feltételek biztosítása; a testületi ülések előkészítése, különösen a meghívók, az előterjesztések, a testületi ülések jegyzőkönyveinek és valamennyi hivatalos levelezés előkészítése és postázása;

> a testületi döntések és a tisztségviselők döntéseinek előkészítése, a testületi és tisztségviselői döntéshozatalhoz kapcsolódó nyilvántartási, sokszorosítási, postázási feladatok ellátása; a helyi nemzetiségi önkormányzat működésével, gazdálkodásával kapcsolatos nyilvántartási, iratkezelési feladatok ellátása;

> a jelnyelv és a speciális kommunikációs rendszer használatának biztosítása, és

> a működéshez meghatározott, a feladatellátáshoz kapcsolódó költségek viselése a helyi nemzetiségi önkormányzat tagja és tisztségviselője telefonhasználati költségeinek kivételével.

16.2.1. Együttműködési megállapodás, rendelkezés szmsz-ben

- A települési önkormányzat a települési nemzetiségi önkormányzattal, a területi önkormányzat a területi nemzetiségi önkormányzattal a helyiséghasználatra, a további feltételek biztosítására és a feladatok ellátására vonatkozóan *megállapodást* köt. A megállapodást minden év január 31. napjáig, általános vagy időközi választás esetén az alakuló ülést követő harminc napon belül felül kell vizsgálni. *A helyi önkormányzat és a nemzetiségi önkormányzat szervezeti és működési szabályzatában rögzíti* a megállapodás szerinti működési feltételeket, a megállapodás megkötését, módosítását követő harminc napon belül.¹⁹⁷

16.2.2. Önkormányzati feladatátvállalás

- A nemzetiségi önkormányzat a nemzetiség által lakott településen a nemzetiséghez tartozók óvodai nevelésére és iskolai nevelés-oktatására létrehozott intézmény fenntartói

jogát köznevelési szerződéssel átveheti a települési önkormányzattól.¹⁹⁸

16.3. Önkormányzati rendeleti szabályozási kötelezettség

A helyi önkormányzat *szervezeti és működési szabályzata* részletesen szabályozza a helyi önkormányzat képviselő-testülete feladatait a településen, megyében működő

a) települési, területi és országos nemzetiségi önkormányzattal,

b) nemzetiségi egyesülettel történő együttműködés során, ide értve a javaslatok, kezdeményezések kezelését, a véleményezési és egyetértési jog gyakorlásának részletes rendjét.

17. Közreműködés a település közbiztonságának biztosításában¹⁹⁹

A rendészeti feladatcsoportba tartoznak a *közrend és közbiztonság* megteremtésének, valamint a tűzrendészetnek a feladatai. A helyi közbiztonsággal kapcsolatos önkormányzati feladatokról rendelkezik az Möt.,²⁰⁰ mely szerint a települési és a fővárosi önkormányzat a helyi közbiztonságról, vagyonának, más értékének védelméről kényszerítő eszköz alkalmazására törvény alapján jogosult szervezet létrehozásával is gondoskodhat. E szervezet alaptevékenységét a települési és a fővárosi önkormányzat területe szerint illetékes megyei (fővárosi) rendőr-főkapitánysággal kötött *írásbeli együttműködési megállapodás alapján*, a rendőrség szakmai felügyeletével végzi. A szervezet által végezhető feladatokat, az alkalmazható kényszerítő eszközöket, az együttműködési megállapodásra, valamint a szervezet működésére vonatkozó szabályokat, továbbá az e feladatokat ellátókkal szemben támasztott személyi feltételeket *törvény* határozza meg.

¹⁹⁸ Köznevelési törvény. 74. § (3) bekezdés

¹⁹⁹ Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.), XXII. cikk (3): „Törvény vagy *helyi önkormányzat rendlete* a közrend, a közbiztonság, a közegészség és a kulturális értékek védelme érdekében, a közterület meghatározott részére vonatkozóan jogellenessé minősítheti az életvitelszerűen megvalósuló közterületi tartózkodást.”

²⁰⁰ Möt. 17. § (1)-(2) bekezdés

Ily módon a feladatellátáshoz helyi rendeleti szabályozás nem kapcsolódik.

Önkormányzati rendészeti szervet - a *községi, a városi képviselő-testület, a megyei jogú város közgyűlés, a fővárosban a fővárosi kerületi képviselő-testület és a közgyűlés* - a polgármesteri (főpolgármesteri) hivatal az önkormányzat közbiztonsági feladat ellátása érdekében –belső szervezeti egységként, önálló költségvetési szervként, költségvetési szerv belső szervezeti egységként hozhat létre. Önkormányzati rendészeti szervet több önkormányzat társulások formájában is működtethet. Az önkormányzati rendészeti szerv tagjaként foglalkoztatható az önkormányzati természetvédelmi őr, a közterület-felügyelő, a mezőőr, az rendészeti feladatokat ellátó erdészeti szakszemélyzet, a rendészeti feladatokat ellátó jogosult erdészeti szakszemélyzet és a halászati őr.²⁰¹

18. Helyi közlekedés; parkolási szolgáltatás

Az Möt. felsorolja a feladatok között a *helyi közösségi közlekedés* biztosítását. Ennek módjáról külön törvény rendelkezik.

18.1. Helyi közösségi közlekedés biztosítása

A személyszállítási szolgáltatásokról szóló törvény²⁰² sorolja fel az önkormányzati feladatokat, melyek a *települési önkormányzat*, valamint önkormányzatok *társulásának önként vállalt feladata* lehet, ugyanakkor a *Fővárosban a Fővárosi Önkormányzat kötelező feladata*.

Ezek a következők:

⇒ a helyi személyszállítás fejlesztésére vonatkozó – az országos, a regionális és az elővárosi közforgalmú személyszállítással, az épített és természeti környezet védelme érdekében összehangolt, a fejlett információs és kommunikációs technológiák alkalmazására alapozott – koncepciók

jóváhagyása, valamint azok végrehajtásának megszervezése,

⇒ a gazdaság és a társadalom személyszállítási közszolgáltatások iránti igényének megállapítása, nyomon követése,

⇒ a közszolgáltatások megszervezésével kapcsolatos intézményi és szabályozási keretek kialakítása, a helyi személyszállítási közszolgáltatások megszervezése, a közlekedési szolgáltató kiválasztása, a helyi személyszállítási közszolgáltatások – a személyszállítási közszolgáltatási szerződések megkötésével történő – megrendelése,

⇒ a helyi közlekedés díjainak szerződés keretében történő megállapítása, a helyi személyszállítási közszolgáltatások bevételekkel nem fedezett indokolt költségeinek megtérítése, valamint a szolgáltatások teljesítésének ellenőrzése,

⇒ a település helyi közszolgáltatási személyszállítási szolgáltatásának ellátására vonatkozó menetrendi koncepciók kidolgozása.

A törvény részletesen szabályozza az önkormányzat és a közlekedésszervező szervezet közötti kapcsolatot és az *együttműködési* szabályokat.

18.1.1. Rendeleti szabályozás esete

A települési önkormányzat – a főváros területén a Fővárosi önkormányzat – *rendeletében* a törvény keretei között a közigazgatási területén autóbusszal végzett külön célú menetrend szerinti szolgáltatásra vonatkozó járási engedély kiadását, – ideértve a személyszállítási-szolgáltatást közvetítő és szervező szolgálat működését is – *olyan feltételekhez kötheti, amely az autóbussz környezetvédelmi besorolására, külső megjelenésére, műszaki felszereltségére, a település közútjain történő közlekedésére, a menetrend szerinti közszolgáltatás céljára kialakított megállóhelyek igénybevételére vonatkoznak.*²⁰³

Az önkormányzat feladata helyi közlekedés díjainak szerződés keretében történő megállapítása, a helyi személyszállítási közszolgál-

²⁰¹ Az egyes rendvédelmi feladatokat ellátó személyek tevékenységéről szóló 2012. évi CXX. törvény 3. §- 4.

§

²⁰² A személyszállítási szolgáltatásokról szóló 2012. évi XLI. törvény 4. § (4) bekezdés, 5. § (1) bekezdés 2016/1

²⁰³ A személyszállítási szolgáltatásokról szóló 2012. évi XLI. törvény 42. § (3)-(4) bekezdés

tatások bevételekkel nem fedezett indokolt költségeinek megtérítése, valamint a szolgáltatások teljesítésének ellenőrzése. *Az ártörvényen alapuló autóbusz közlekedési díjak önkormányzati hatósági árának rendeletben történő megállapítása 2012. július 1-jét követően megszűnt.*²⁰⁴

18.1.2. Felhatalmazó rendelkezés

*Felhatalmazást kap*²⁰⁵ a helyi személyszállítási közszolgáltatást működtető települési önkormányzat képviselő-testülete, *társulás esetében a társulási megállapodásban meghatározott,* ennek hiányában a társulás székhelye szerinti települési önkormányzat képviselő testülete, a főváros esetében a Fővárosi Önkormányzat közgyűlése

a) a közlekedésszervező kijelölésére, valamint a közlekedésszervező által a helyi személyszállítást végző közlekedési szolgáltató számára adható rendelkezései kereteire,

b) a *személy-taxi* és a személygépkocsival végzett személyszállítási szolgáltatás folytatásának, a személyszállítási szolgáltatást közvetítő és szervező szolgálat működésének – a *Kormány rendeletében meghatározott feltételeken túli* – műszaki, személyi és pénzügyi alkalmassági feltételeire, valamint a település területén lévő taxiállomások igénybevételének rendjére,

c) a település közigazgatási határán belül működő, külön-célú menetrend szerinti személyszállítást végző autóbuszokkal kapcsolatos környezetvédelmi besorolására, külső megjelenésére, műszaki felszereltségére, valamint a település közútjain történő közlekedésre és a személyszállítási közszolgáltatások céljára kialakított autóbusz-megállóhelyek igénybevételére vonatkozó feltételek

szabályozására vonatkozó *önkormányzati rendelet kiadására.*

Felhatalmazást kap a *főváros* és a helyi személyszállítási közszolgáltatást működtető *megyei jogú városok közgyűlése* a helyi személyszállítási közszolgáltatási szolgáltatások esetében alkalmazott alapellátás szintjének *rendeletben* történő megállapítására.

18.2. Taxi szolgáltatás

A személyszállítási szolgáltatásokról szóló törvény²⁰⁶ lehetővé teszi, hogy a települési önkormányzat – a Főváros területén a Fővárosi Önkormányzat – *rendeletében* e törvény keretei között a közigazgatási területén végzett személytaxi-szolgáltató működését érintő – *ideértve a személyszállítási szolgáltatást közvetítő és szervező szolgálat működését is* – a közúti személyszállításról szóló jogszabályban meghatározottak mellett további, a járművek külső megjelenésére, környezetvédelmi besorolására és méretére vonatkozó feltételeket állapíthat meg. A személytaxi-szolgáltatást közvetítő és szervező szolgálat működése körében a *települési önkormányzat rendelete* meghatározhatja a tevékenység folytatásához szükséges infokommunikációs eszközök alapvető műszaki sajátosságait, további feltételként köztartozás-mentességet és a tevékenység folytatásához szükséges mértékű tőkeerőt írhat elő.

A *taxi engedély* érvényességi területe szerint illetékes települési önkormányzat – a fővárosban a Fővárosi Önkormányzat – képviselő-testülete a területi kereskedelmi és iparkamarával egyeztetve, a fogyasztóvédelmi hatóság és a szolgáltatásban közvetlenül érintett szakmai érdekképviseleti szervezetek véleményének figyelembevételével *rendeletben megállapíthatja* a személy-taxi szolgáltatásért felszámítható árat és annak alkalmazási feltételeit. A személy-taxi szolgáltatás *díjszabását* (díjtételeit) a képviselőtestület – a helyi körülmények mérlegelésével – *legmagasabb ható-*

²⁰⁴ Hatásköri törvény 138. § (1) bekezdés m) pontja szerint az önkormányzat dönt a menetrendszerinti személyszállítás (autóbusz, villamos, fogaskerekű, trolibusz, metró, földalatti) és a helyi érdekű vasút díjairól, figyelemmel a szociálpolitikai jellegű utazási kedvezményekről szóló jogszabályi rendelkezésekre. A döntés határozati formában történik.

²⁰⁵ A személyszállítási szolgáltatásokról szóló 2012. évi XLI. törvény 49. § (3)-(4) bekezdés

²⁰⁶ A személyszállítási szolgáltatásokról szóló törvény 4. § (4) bekezdés d) pont, 31. §-32. §
2016/1

²⁰⁶ A személyszállítási szolgáltatásokról szóló törvény 12. § (4)-(6) bekezdés

sági árként vagy rögzített hatósági árként határozhatja meg.²⁰⁷

A parkolási szolgáltatás a településüzemeltetéshez kapcsolódó feladatkör.

19. Hulladékgazdálkodás

A települési önkormányzat a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás²⁰⁸ kötelező ellátását a közszolgáltatóval kötött hulladékgazdálkodási közszolgáltatási szerződés útján biztosítja.²⁰⁹

A települési önkormányzat gondoskodik az elkülönített hulladékgyűjtési rendszer helyi feltételeinek megszervezéséről. A települési önkormányzatok hulladékgazdálkodási feladataik ellátása érdekében egymással társulhatnak. A társulás tartalmát és feltételeit a helyi önkormányzatok társulásaira vonatkozó jogszabályok keretei között társulási megállapodásban állapítják meg. A hulladékgazdálkodással kapcsolatos települési önkormányzati döntés meghozatala előtt a nyilvánosság véleményének megismerése érdekében közmeghallgatás tartható. A települési önkormányzat közmeghallgatást tart a települési hulladék elkülönített gyűjtésének bevezetésével kapcsolatos döntések meghozatala előtt.

Amennyiben a települési önkormányzat a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás ellátását a Ht.-ben foglaltak szerint nem biztosítja, vagy a hulladékgazdálkodási közszolgáltatásra vonatkozó eljárás

eredménytelensége miatt a szolgáltatás nem biztosítható, a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló törvény szerint kell eljárni.²¹⁰ Ez a szolgáltató kényszerjelölését eredményezi.

19.1. Rendeleti szabályozás tárgyköre²¹¹

A települési önkormányzat képviselő-testülete önkormányzati rendeletben állapítja meg:

> a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás tartalmát, a közszolgáltatási terület határait;

> a közszolgáltató tagjai, illetve az alvállalkozó által végzett hulladékgazdálkodási tevékenységet, továbbá a tagoknak, illetve az alvállalkozónak a közszolgáltatás egészéhez viszonyított arányát, ha a közszolgáltatást a közszolgáltató több tagja, illetve alvállalkozó végzi;

> a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás ellátásának rendjét és módját, a közszolgáltató és az ingatlanhasználó ezzel összefüggő jogait és kötelezettségeit, valamint a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási szerződés egyes tartalmi elemeit;

> a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás igénybevételének miniszteri rendeletben nem szabályozott módját és feltételeit;

> az ingatlanhasználót terhelő, miniszteri rendeletben nem szabályozott díjfizetési kötelezettséget, megfizetésének rendjét, az esetleges kedvezmények, továbbá az ingatlanhasználó részéről történő szüneteltetés eseteit;

> az üdülőingatlanokra vonatkozó sajátos szabályokat;

> a hulladékgazdálkodási közszolgáltatással összefüggő személyes adatok (a természetes személyazonosító adatok, valamint a lakcím) kezelésére vonatkozó rendelkezéseket.

²⁰⁷ Árak megállapításáról szóló 1990. évi LXXXVII. törvény (a továbbiakban: Ámt.) 7. §

²⁰⁸ A hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény (Ht.) 33. §-36. §

²⁰⁹ Az önkormányzati hulladékgazdálkodási közfeladat alatt érteni kell: az önkormányzat közigazgatási területén a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás helyi szintű részletszabályainak meghatározása, valamint a hulladékgazdálkodási közszolgáltató kiválasztása, a közszolgáltatási szerződés megkötése. A hulladékgazdálkodási közszolgáltatás pedig: a közszolgáltatás körébe tartozó hulladék átvételét, gyűjtését, elszállítását, kezelését, valamint a hulladékgazdálkodási közszolgáltatással érintett hulladékgazdálkodási létesítmény fenntartását, üzemeltetését biztosító, kötelező jelleggel igénybe veendő szolgáltatás. A települési hulladék: a háztartási és a háztartási hulladékhoz hasonló szilárd hulladék.

²¹⁰ Ht.37/A. §

²¹¹ Ht. 35. §

19.2. Felhatalmazó rendelkezése

Felhatalmazást²¹² kap a települési önkormányzat képviselő-testülete, hogy rendeletben állapítsa meg:

- a) a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás ellátásának és igénybevételének szabályait, illetve a Ht. 35. §-ban foglalt rendelkezések érvényesítéséhez szükséges szabályokat;
- b) az elkülönített hulladékgyűjtésre vonatkozó részletes szabályokat;
- c) a közterület tisztán tartására vonatkozó részletes szabályokat;
- d) a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási díjra vonatkozó, a miniszteri rendeletben nem szabályozott díjalkalmazási és díjfizetési feltételeket.

20. Távhőszolgáltatás²¹³

A területileg illetékes települési önkormányzat, a fővárosban a fővárosi önkormányzat az engedélyes vagy engedélyesek útján köteles biztosítani a távhőszolgáltatással ellátott létesítmények táv-hőellátását.²¹⁴ Törvényi rendelkezésből következően a távhőszolgáltatás azoknál az önkormányzatoknál kötelező feladat, ahol kiépített a távhőszolgáltatás. Ahol működő távhőszolgáltatás található, kötelező rendeleti szabályozás is érinti az önkormányzatot. A Tszt. általános felhatalmazást fogalmaz meg záró rendelkezésében, visszahivatkozva a Tszt. konkrét szakaszaira.²¹⁵

A) Az önkormányzat képviselő-testülete jogalkotóként:

- > rendeletben határozza meg a távhőszolgáltató és a felhasználó közötti jogviszony részletes szabályait, valamint a hőmennyiségmérés helyét, ideértve a mérés technológiai helyét is;
- > rendeletben határozza meg a távhőszolgáltatási csatlakozási díjat, a táv-

hőszolgáltatási csatlakozási díj fizetési feltételeit, valamint a lakossági felhasználónak és a külön kezelt intézménynek nyújtott távhőszolgáltatásra vonatkozó, a miniszteri rendeletben nem szabályozott díjalkalmazási és díjfizetési feltételeket.

- > rendeletben kijelöli azokat a területeket, ahol területfejlesztési, környezetvédelmi és levegő-tisztaságvédelmi szempontok alapján célszerű a távhőszolgáltatás fejlesztése;

- > megállapítja a távhőszolgáltatás szüneteltetésének és a felhasználók korlátozásának feltételeit, a korlátozás szabályait és sorrendjét, valamint a távhőszolgáltató azzal kapcsolatos jogait és kötelezettségeit;

- > rendeletben határozza meg az új vagy növekvő táv-hőigénnyel jelentkező felhasználói hely tulajdonosától kérhető csatlakozási díjat;

- > rendeletben határozza meg a szolgáltatói hő-központok a törvényben előírt megszüntetésének, illetve a szolgáltatói hő-központot kiváltó berendezések létesítésének forrását, határidejét és egyéb feltételeit;

- > rendeletben határozza meg a törvény 43. § (3) bekezdésében foglaltak megvalósításának módját és határidejét;

- > rendeletben előírhatja, hogy az épület tulajdonosa vagy a tulajdonosi közösség, a közszolgáltatási szerződés megszűnését követő ötödik naptári év utolsó napjáig a más hő-ellátás igénybevétele és a távhőszolgáltatás igénybevétele közötti, pozitív előjelű széndioxidkibocsátáskülönbözet után díjat fizessen;

- > rendeletben határozza meg a csatlakozási díj mértékét, esedékességét, a különbözet számításának, valamint a díj kivetéséhez szükséges adatszolgáltatásnak a részletes szabályait.

A táv-hőszolgáltató, a felhasználó és a díjfizető közötti jogviszony általános szabályait – a kormány az e törvény végrehajtásáról szóló rendeletével kiadott – a Táv-hő Közszolgáltatási Szabályzat állapítja meg. A Táv-hő Közszolgáltatási Szabályzatban foglaltakkal összefüggésben az

²¹² Ht. 88. § (4) bekezdés

²¹³ A távhőszolgáltatásról szóló 2005. évi XVIII. törvény (a továbbiakban: Tszt.)

²¹⁴ Tszt. 6. § (1) bekezdés

²¹⁵ Tszt. 60. § (3) Az önkormányzat képviselő-testülete rendeletben szabályozza a 6. § (2)–(4) bekezdésében, a 45. § (6) bekezdésében és az 52. § (2) bekezdésében meghatározott, hatáskörébe utalt feladatokat.

önkormányzat képviselő-testülete rendeletben *további részletes szabályokat* határozhat meg.²¹⁶

B) Az ártörvény is a Tszt-hez hasonlóan előírja, hogy a távhőszolgáltatás csatlakozási díját a képviselő-testület, fővárosi önkormányzat közgyűlése rendeletben állapítja meg.

21. Víziközmű-szolgáltatás, amennyiben a víziközmű-szolgáltatásról szóló törvény rendelkezései szerint a helyi önkormányzat ellátásért felelősnek minősül.²¹⁷

A víziközmű-szolgáltatás a Vkszt. fogalom meghatározása szerint: a közműves ivóvízellátás az ahhoz kapcsolódó tűzi-víz biztosítása, továbbá a *közműves szennyvízelvezetés* és tisztítás, ide értve az egyesített rendszerű csapadékvíz-elvezetést is, mely tevékenységeket a víziközmű-szolgáltató a felhasználó részére *közszolgáltatási jogviszony* keretében nyújtja. Ezek együtt: víziközmű-szolgáltatási ágazatok. A Vkszt-ben meghatározottak szerint az állam vagy a *települési önkormányzat, mint az ellátásért felelős, kötelessége és joga gondoskodni a közműves ivóvízellátással és a közműves szennyvízelvezetéssel és szennyvíztisztítással* kapcsolatos víziközmű-szolgáltatási feladatok elvégzéséről. A települési *folyékony hulladék* leeresztő helyének *kijelölésével*, valamint a közcélú ártalmatlanító telep létesítésével kapcsolatos feladatokat a települési, a fővárosban a fővárosi önkormányzat képviselőtestülete látja el, a Vkszt. rendelkezésének megfelelően.²¹⁸

A közigazgatási területén lévő felhasználási helyekre és az azokat közvetlenül ellátó

víziközmű-rendszerre nézve a Vkszt-ben²¹⁹ foglalt eltérésekkel a települési önkormányzatot – a fővárosban a fővárosi önkormányzatot – illetik az ellátásért felelős jogai és terhelik annak kötelezettségei.

21.1. A közkifolyó üzemeltetése

A létfenntartási és közegészségügyi vízigényeknek eleget tevő ivóvízellátás érdekében a *víziközmű-szolgáltató* – az ellátásért felelős előzetes értesítése és a települési önkormányzat hozzájárulása esetében – a vízi-közmű tulajdonosának költségére *közkifolyót* helyezhet el. A közkifolyó üzemeltetésének költségeit a települési önkormányzat fizeti meg a víziközmű-szolgáltató részére.²²⁰

22. Helyi önkormányzati feladat törvényi szabályozásának módja

Az *Mötv.*²²¹ szerint törvény a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó más helyi önkormányzati feladatot is megállapíthat.

Maga az *Mötv.* is rendelkezik további önkormányzati feladatról, ilyen többek között az önkormányzat hivatalának működtetése. Jellemző, hogy a feladatok jellegét, részleteit ágazati törvények rendezik. Még ma is tartalmaz szabályozást a *Hatásköri törvény*,²²² amely az *Mötv*-t meghaladó részletességgel határozza meg a képviselőtestület *gazdálkodási* feladat- és hatáskörét. Van olyan eset, amikor a feladattelátást több törvény is előírja, ilyen a vagyongazdálkodás. Többes törvényi szabályozás, amikor a *Hatásköri törvény* mellett, párhuzamosan ágazati törvény is meghatároz ugyanabban a tárgykörben feladatot, vagy rendeletalkotást, mint például a helyi adó esetében. Ugyanakkor a zárszámadás részleteiről kizárólag az államháztartási törvény²²³ rendelkezik, és egyben előírja annak a rendeleti formában történő megalkotását. Hasonló szabályozás történik a vagyon te-

²¹⁶ Tszt. 52. § (1)-(2) bekezdés

²¹⁷ A vízi-közmű- szolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX. törvény (Vkszt.) 2. § 20. pont *A vízi-közmű:* olyan *közélcélú vízi-létesítmény*, amely település vagy települések közműves ivóvízellátását, ezen belül az ivóvíztermelést, az ehhez kapcsolódó ivóvízbázis-védelmet, az ivóvízkezelést, -tárolást, -szállítást és -elosztást, felhasználási helyekre történő eljuttatást, mindezekhez kapcsolódóan a tűzi-víz biztosítását vagy a közműves szennyvízelvezetés során (egyesített rendszer esetén a csapadékvíz-elvezetést is ideértve) a szennyvíz felhasználási helyekről történő összegyűjtését, elvezetését, tisztítását, a tisztított szennyvíz hasznosítását, elhelyezését szolgálja.

²¹⁸ Hatásköri törvény kommunális szolgáltatások 20. § 2016/1

²¹⁹ Vkszt. 9. § (1)-(3) bekezdés

²²⁰ Vkszt. 58. § 6) bekezdés

²²¹ Mötv. 13. § (1)-(2) bekezdés

²²² 138. § (1) -(2) bekezdés

²²³ Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Áht.) 91. §

kintetében, mert a nemzeti vagyonról szóló törvény határozza meg a részletszabályokat, és vagyonelemek helyi rendeletben történő meghatározását.²²⁴

Külön törvényben, illetve az Mötv-ben meghatározott további feladatok.

22.1. Földművelésügyi igazgatás

A helyi önkormányzat képviselőtestülete hatáskörébe tartozik a települési, megyei, fővárosi *térképészeti határkiigazítás véleményezése*, valamint a jogszabályban meghatározott körben a *földrajzi nevek megállapítása, megváltoztatása*.²²⁵

22.2. Iparigazgatás

- A fővárosi, a megyei és megyei jogú városi önkormányzat közgyűlése előzetesen véleményezi a területét érintő, külön jogszabályban meghatározott *villamos-energia korlátozás sorrendjének* megállapítását.

- A fővárosi, a megyei és megyei jogú városi önkormányzat közgyűlése a területfejlesztési koncepció alapján *elkészített* területe külön jogszabályban meghatározott *energiaellátási tanulmányát*.²²⁶

22.3. Önkormányzati hivatal működtetése

A helyi önkormányzat képviselő-testülete az önkormányzat működésével, valamint a polgármester vagy a jegyző feladat- és hatáskörébe tartozó ügyek döntésre való előkészítésével és végrehajtásával kapcsolatos feladatok ellátására polgármesteri hivatalt vagy közös önkormányzati hivatalt hoz létre.²²⁷

- Az önkormányzati hivatal jogállásáról, feladatairól a szervezeti és működési szabályzatról szóló rendeletében dönt a képviselő-testület.²²⁸

A *képviselő-testület a hivatala* működtetése, fenntartása mellett munkáltatói intézkedéseket hoz, a közszolgálati tisztviselőkről szóló törvényben²²⁹ meghatározottak szerint *rendeletben*, valamint határozatban. Ilyen esetek:²³⁰

> A képviselő-testület a heti munkaidő figyelembevételével a napi munkaidő beosztását az általános munkarendtől eltérően is megállapíthatja.

> A képviselő-testület a rendes szabadság kiadására *igazgatási szünetet* rendelhet el. Az ilyen módon kiadott rendes szabadság nem haladhatja meg a köztisztviselő adott évre megállapított alapszabadságának a háromötödét.²³¹

> A helyi önkormányzat *rendeletben* egységesen valamennyi felsőfokú iskolai, középiskolai végzettségű köztisztviselőnek a tárgyévre *illetménykiegészítést* állapíthat meg, amelynek mértéke a köztisztviselő alapilletményének törvényben meghatározott felső határig állapítható meg.

> Az önkormányzati képviselő-testület a juttatásokkal és támogatásokkal összefüggésben e törvény keretei között *rendeletben szabályozza* a szociális, jóléti, kulturális, egészségügyi juttatásokat, szociális és kegyeleti támogatásokat.

22.4. Állategészségügyi, állatvédelmi feladatok

Az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló törvény²³² határozza meg az *állategészségügy fogalmát*. E szerint:

- az állattartással, az állatok tenyésztésével, szaporításával, levágásával, állatok etetésére szánt takarmány szállításával és forgalomba hozatalával összefüggő *járványügyi, gyógyászati, állathigiéniai, állatvédelmi, szaporodásbiológiai és takarmányhigiéniai feladatok*; valamint

- állati eredetű élelmiszerral, állati eredetű szaporító anyaggal, állati eredetű mel-

²²⁴ A nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény 5. §, 13. § (1) bekezdés, 18. § (1) bekezdés

²²⁵ Hatásköri törvény 39. § (2) bekezdés

²²⁶ Hatásköri törvény 65. § (1)-(2) bekezdés

²²⁷ Mötv. 84. § (1) bekezdés

²²⁸ Mötv. 53. § (1) bekezdés j) pont

²²⁹ A közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCVI. törvény (a továbbiakban: Kttv.)

²³⁰ Kttv. 232. § (1)-(3) bekezdés, 234. § (3)-(4) bekezdés, 237. §

²³¹ Több esetben találkozhatunk az Nemzeti Jogszabálytár web felületén az igazgatási szünet önkormányzati rendeleti szabályozásáról, holott a normatív határozat, és annak közzététele elegendő lenne.

²³² 2008. évi XLVI. törvény melléklet 2. pontja

léktermékkel, a zoonózisokkal és állatgyógyászati termékekkel kapcsolatos járványügyi és higiéniai feladatok, és az ezekkel kapcsolatos

- igazgatás, irányítás, szervezés, ellenőrzés, eszközellátás, továbbá az e feladatokkal összefüggő
- *kutatást, képzést* is magában foglaló *tevékenységek összessége.*

Az állatok védelméről és kíméletéről szóló törvény rendelkezik az *önkormányzati feladatokról.*²³³ Ezek a következők:

22.4.1. Eb-összeírás

- A tartás helye szerint illetékes *települési, fővárosban a kerületi önkormányzat, illetve a fővárosi önkormányzat* által közvetlenül igazgatott terület tekintetében a *fővárosi önkormányzat* eb-rendészeti feladatainak elvégzése érdekében, illetve a veszedelem elleni oltás járványvédelmi vonatkozásaira való tekintettel *háromévente, legalább egy alkalommal eb-összeírást* végez. Az eb-összeírás során a települési, fővárosban a kerületi önkormányzat, illetve a fővárosi önkormányzat által közvetlenül igazgatott terület tekintetében a fővárosi önkormányzat jogosult kezelni a törvényben meghatározott adatokat.²³⁴

22.4.2. Eb-rendészeti hozzájárulás

- Az ebtartás helye szerint illetékes települési, fővárosban a kerületi önkormányzat, illetve a fővárosi önkormányzat által közvetlenül igazgatott terület tekintetében a fővárosi önkormányzat az adott év első napjáig négy hónapos kort betöltött eb után az eb tulajdonosától évente *eb-rendészeti hozzájárulást* szedhet be.²³⁵

A települési, fővárosban a kerületi önkormányzat, illetve a fővárosi önkormányzat által közvetlenül igazgatott terület tekintetében a fővárosi önkormányzat

köteles a befolyt *eb-rendészeti hozzájárulás teljes összegét* az ebek ivartalanításának támogatására, az állatmenhelyek és az eb-rendészeti telepek fenntartására, állatvédelmi szervezetek támogatására, valamint az eb-összeírás vagy egyéb, *az ebtartással kapcsolatos állatjóléti és közegészségügyi intézkedések finanszírozására fordítani.* A határidőre meg nem fizetett eb-rendészeti *hozzájárulás adók módjára behajtandó köztartozás.*

22.4.3. Állatvédelmi őrszolgálat

- A települési, fővárosban a kerületi önkormányzat, illetve a fővárosi önkormányzat által közvetlenül igazgatott terület tekintetében a fővárosi önkormányzat önkormányzati *állatvédelmi őrszolgálatot* működtethet. Az önkormányzati *állatvédelmi őrszolgálatra* vonatkozó részletes szabályokat külön jogszabály állapítja meg.

22.4.4. A kóbor állatok befogása

- A települési – a főváros belterületén a fővárosi – *önkormányzat kötelező feladata a település belterületén a kóbor állatok befogása.* Az így befogott kóbor állat – amennyiben a befogástól számított 15 napon belül a kóbor állat tulajdonosa nem válik ismertté – az állam tulajdonába kerül.

22.4.5. Felhatalmazás jogalkotásra²³⁶

- Felhatalmazást kap a települési, fővárosban a kerületi önkormányzat képviselő-testülete, illetve a fővárosi önkormányzat által közvetlenül igazgatott terület tekintetében a fővárosi önkormányzat közgyűlése, hogy az *eb-rendészeti hozzájárulás mértékét,* kiszabásának feltételeit, a kedvezmények, mentességek körét, illetve a megfizetésének szabályait *rendeletben* határozza meg.

- Felhatalmazást kap a települési, fővárosban a kerületi önkormányzat képviselő-testülete, illetve a fővárosi önkormányzat által közvetlenül igazgatott terület tekintetében a fővárosi önkormányzat közgyűlése, hogy a *kedvtelésből tartott állatok tartásának szabályait* *rendeletben* határozza meg.

²³³ Az állatok védelméről és kíméletéről szóló 1998. évi XXVIII. törvény (a továbbiakban: Ávt.)

²³⁴ Ávt. 42/B. § (1)-(2) bekezdés

²³⁵ Ávt. 48/C. § (1),(3) bekezdés, 42. §, 48/A. § (1)-(3) bekezdés

2016/1

²³⁶ Ávt. 49. § (5)-(6) bekezdés

IV. Államigazgatási feladat- és hatásköröket ellátó közigazgatási szereplők

Az államigazgatási feladatokat helyi szintre a képviselő-testület szervei, hivatala ügyintézője számára törvény, vagy törvény felhatalmazásán alapuló kormányrendelet állapíthat meg.

Ha törvény vagy törvényi felhatalmazáson alapuló kormányrendelet a *polgármester, a főpolgármester, a megyei közgyűlés elnöke, a jegyző, valamint a polgármesteri hivatal és a közös önkormányzati hivatal ügyintézője* számára államigazgatási feladat- és hatáskört állapít meg, vagy *honvédelmi, polgári védelmi, katasztrófa elhárítási ügyekben* az országos államigazgatási feladatok helyi irányításában és végrehajtásában való részvételét rendeli el, az ellátásukhoz szükséges költségvetési támogatást a központi költségvetés biztosítja.²³⁷

Ugyanakkor a képviselő-testület az államigazgatási hatósági ügyek számos területét érintően helyi jogalkotó [például: építésigazgatás, helyi adó], ezért az önkormányzat rendelkezéseinek hatályosulását az érintett (hatáskörrel, illetékességgel rendelkező) államigazgatási szervnek, hatóságnak közigazgatási eljárásban biztosítani kell. A téma feldolgozása helyi szabályozási esetekre is kitér. Sajátos szabályozási tárgykörrel is találkozhatunk, amely államigazgatási feladattelátáshoz kapcsolódó szolgáltatásról szól.

1. Anyakönyvezető eljáráshoz kapcsolódó rendeletalkotás²³⁸

Ha a *települési önkormányzat* a házasság hivatali helyiségen kívüli megkötése, továbbá munkaidőn kívül történő házasságkötés esetén a *többlétszolgáltatás ellentételezéseként díjat* kíván megállapítani, a szolgáltatásért a *települési önkormányzat* rendeletében meghatározott mértékű díjat kell fizetni.

Az anyakönyvvezető kizárólag akkor működik közre a házasság hivatali helyiségen kívüli megkötésében, továbbá a hivatali munkaidőn kívüli házasságkötésben, ha a házasulók a *többlétszolgáltatás ellentételezéseként* megállapított díjat megfizették.

A hivatali munkaidőn kívül történő házasságkötésben közreműködő anyakönyvvezetőt választása szerint a közszolgálati tisztviselőkről szóló törvényben meghatározott szabadidő helyett az *önkormányzati rendeletben* meghatározott mértékű díjazás illeti meg.

V. A területi önkormányzatok

1. Megyei önkormányzat

A *megyei önkormányzat* területi önkormányzat, amely törvényben meghatározottak szerint *területfejlesztési, vidékfejlesztési, területrendezési, valamint koordinációs feladatokat lát el*. A megyei önkormányzat képviselő-testülete a közgyűlés.²³⁹ A *területfejlesztés és területrendezésről* külön törvény rendelkezik.²⁴⁰ A területfejlesztésben számos *állami szerv* kap feladatot, a szerepvállalásuk a *Tftv.-ben* részletesen szabályozott. A területfejlesztési célok megvalósítását az általános gazdasági szabályozás, a normatív és a térségre vonatkozó sajátos pénzügyi eszközrendszer összehangolt működése, a forráskoordináció, valamint a *miniszter* számára az összehangolás érdekében külön jogszabályban meghatározott jogkörök biztosítják. A területi államigazgatási szervek a területfejlesztéssel és területrendezéssel összefüggő kormányzati feladatok végrehajtásában, érvényesítésének ellenőrzésében, a térségi fejlesztés és tervezés koordinálásában szakmai segítség-nyújtással és információszolgáltatással, valamint hatósági ellenőrzéssel vesznek részt. Helyi szinten tehát a *megyei önkormányzat kötelező feladat- és hatásköre* a területfejlesztés és a területrendezés, valamint a vidékfejlesztés.

²³⁷ Mötv. 18. § (1)-(2) bekezdés

²³⁸ Az anyakönyvi eljárásról szóló 2010. évi I. törvény 19. § (1)-(2) bekezdés
2016/1

²³⁹ Mötv. 27. § (1) bekezdés

²⁴⁰ A területfejlesztésről és területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény (Tftv.)

1.1. Megyei önkormányzati területfejlesztéssel összefüggő rendeletalkotása

A területrendezési feladatok között szerepel a *megyei területrendezési terv rendeleti* úton történő megalkotása is, melyről a Tftv. rendelkezik.²⁴¹ A rendelet elfogadását előzetes eljárás keretében számos állami, önkormányzati és civil szereplő *véleményezi*. Az állami főépítész pedig nyilatkozik a *megyei terv* az országos, illetve a kiemelt térséggel való összhangjáról. A megyei önkormányzat a területrendezési tervről szóló *rendeletét* a területrendezésért felelős *miniszter állásfoglalásának* beszerzését követően fogadhatja el. A területrendezésért felelős miniszter egy hónapon belül adja ki *állásfoglalását*, ha e határidőn belül nem nyilatkozik, úgy állásfoglalását egyetértőnek kell tekinteni.²⁴²

Felhatalmazást kap továbbá a megyei önkormányzat, hogy *önkormányzati rendeletet* alkosson a *területfejlesztési és vidékfejlesztési koordináció részletes szabályairól*.

Megjegyzendő, hogy a törvény felsorolja a területfejlesztési intézményrendszert, azonban e helyütt a *települési önkormányzatok* számára nevesített feladatot külön *nem határoz meg*. Lehetőséget biztosít *az önkormányzatok és társulásaik* számára, hogy sajátos területfejlesztési céljaik érdekében ipari parkokat és egyéb fejlesztési egységeket hozhatnak létre.²⁴³ Előírja, hogy a települési szintű terveknek meg kell felelnie a megyei szintű területfejlesztési koncepciónak és területrendezési tervnek.²⁴⁴

2. Főváros²⁴⁵

A fővárosi önkormányzat, és a kerületi önkormányzat feladat és hatásköréről az Möt. külön alcím alatt rendelkezik. Az Möt., továbbá az adott önkormányzati feladat meghatározásáról szóló törvény határozza meg, hogy rendelkezései végrehajtására a fővárosi közgyűlés vagy a fővárosi kerületi képviselő-testület alkothat rendeletet. A fel-

dolgozás több feladatnál jelezi a törvény hatásköri szabályozását a főváros, illetve a kerületek tekintetében.

3. Speciális feladat, a területi, fővárosi közművelődési szakmai szolgáltatás²⁴⁶

A miniszter²⁴⁷ a megyék, a fővárosi önkormányzat a főváros területén (a továbbiakban együtt: területi szint) a közművelődési támogatások koordinálásában részt vevő, *közművelődési szakmai szolgáltató szervezet működéséről gondoskodik a települési önkormányzatok*, a fővárosban a kerületi önkormányzatok, a nemzetiségi önkormányzatok, a közművelődési intézmények, szervezetek és közösségek részére, *művelődési céljaik megvalósítása, közművelődési tevékenységük elősegítése és fejlesztése érdekében*.

A *miniszter* és a fővárosi önkormányzat számára a törvény szerinti *területi szintű* közművelődési szakmai szolgáltatás megszervezése és működési feltételeinek biztosítása *kötelező feladat*.

A területi szintű közművelődési szakmai szolgáltatás keretében ellátandó feladatok:

- > a területi szintű közművelődési tevékenységek szervezése, támogatása, a közművelődési feladatellátás, a közművelődési intézmények és a közösségi színterek működésének kérdéseiben szakmai szolgáltatás biztosítása, a közművelődés minőségbiztosítási, -fejlesztési rendszere működésének segítése,
- > együttműködés az országos, a hazai és a nemzetközi szakmai szervezetekkel,
- > a terület- és vidékfejlesztési célokkal összhangban közművelődési tevékenységgel összefüggő elemzések és fejlesztő programok készítése és hasznosítása, szakmai műhelyek működtetése, innovatív kezdeményezések támogatása, közreműködés a kulturális alapú gazdaságfejlesztésben a kreatív és kulturális ipari szolgáltatások fejlesztésével,
- > a területi szintű amatőr művészeti, népművészeti, hagyományörző tevékenységek megőrzésének és fejlesztésének, a népi

²⁴¹ Tftv. 27. § (4) bekezdés

²⁴² Tftv. 23/C. § (5) bekezdés

²⁴³ Tftv. 22. § (3) bekezdés

²⁴⁴ Tftv. 19/B. § (4) bekezdés

²⁴⁵ Möt. 23. §-26. §

²⁴⁶ A muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény 84. §-86. §

²⁴⁷ 2013. január 1-jei hatállyal

iparművészet, az élethosszig tartó tanulás, a tanórán kívüli nevelés, a felnőttképzés, az ismeretterjesztés, a közösségfejlesztés, a honismereti, helytörténeti kutatás, az anyanyelvápolás, a kulturális turizmus, a népfőiskolai mozgalom szakmai támogatása,

> *közművelődési információs szolgáltatás nyújtása*, tematikus adatbázisok létrehozása és működtetése, részvétel az *országos információs adatbázis* működtetésében és a közművelődési statisztikai adatgyűjtésben,

> *a területi szintű értéktárak összeállításának* módszertani segítése, területi kulturális regiszter gondozása, az adott terület és a főváros szellemi, tárgyi, természeti kulturális örökségének, környezeti, művészeti, közművelődési sajátosságainak bemutatása, közreműködés *digitális archívum működtetésében*,

> *a közművelődési tevékenységek szervezőinek, vezetőinek szakmai képzése* és továbbképzése, szakkiadványok megjelenítése.

A fővárosi közművelődési szakmai szolgáltató szervezet együttműködik az országos közművelődési szakmai szolgáltató szervvel.

3.1. felbatalmazás rendeletalkotásra

Budapest Főváros Önkormányzata rendeletben határozza meg:

- a) a fővárosi közművelődési szakmai szolgáltató feladatait, intézményi szervezeti kereteit, formáit, költségvetési támogatását,
- b) a szakmai szolgáltatások díjköteles és díjmentességi körét.

VI. Feladatfinanszírozási rendszer alakulása

Az *Mötv.-ben*²⁴⁸ meghatározott új feladatfinanszírozás – 2013. évtől – azt jelenti, hogy az így megkapott állami hozzájárulásokat *kötelező módon az adott feladatra kell felhasználni*.²⁴⁹ A

²⁴⁸ Mötv. 117. §-118. §

²⁴⁹ A feladatfinanszírozás bevezetését megelőzte az ezermilliárdot elérő önkormányzati adósságkezelés. A megyei önkormányzatok adósságának átvétele a megyei önkormányzatok konszolidációjáról, a megyei önkormányzati intézmények és a Fővárosi Önkormányzat egyes egészségügyi intézményeinek átvételéről szóló 2011. évi CLIV. törvény, míg a települési önkormányzatok adósságrendezése Magyarországon 2012. évi központi költségvetéséről szóló 2011. évi 2016/1

korábbi általános célú működési támogatás és a mögötte lévő önkormányzati átcsoportosítási, gazdálkodási önállóság ezzel megszűnt.²⁵⁰ Az Országgyűlés úgy mond a helyi önkormányzat kötelezően ellátandó feladataihoz jogszabályokban meghatározott közszolgáltatási szintnek megfelelő *feladatalapú támogatást* biztosít, melyet az önkormányzat éves szinten kizárólag a *kötelezően ellátandó feladatainak* kiadásaira fordíthat. A támogatás mértékének meghatározásakor figyelembevételre kerül a takarékos gazdálkodás, valamint a helyi önkormányzat jogszabályon alapuló, elvárható saját bevétele, továbbá a helyi önkormányzat tényleges saját bevétele. A *költségvetési rendeletben* működési hiány nem tervezhető. Az állam által prioritásként kezelt, önként vállalt feladatok finanszírozásához is biztosítható állami támogatás, illetve az önkormányzat működőképessége megőrzéséhez kiegészítő támogatás adható. Mindezen szabályokkal kívánta az Országgyűlés megvalósítani az önkormányzatok feladatrendszerének átalakítását.

*A költségvetés 2. melléklete*²⁵¹ a helyi önkormányzatok feladatfinanszírozását fejezetek, címek és alcímek szerkezeti bontásban határozza meg. *A Ktv. I. fejezet az általános működés és ágazati feladatok keretében hét címben foglalja össze a támogatott feladatokat.* A települési önkormányzatok működésének támogatása alcím az önkormányzati *hivatal működését*, a településüzemeltetéshez kapcsolódó feladatok esetében a *zöldterület gazdálkodást, a közvilágítást, a köztemető, a közút fenntartást*, és az egyéb feladatok ellátását, a lakott külterületekkel, üdülőterületekkel kapcsolatos feladatok támogatását írja elő, valamint a *település üzemeltetési feladatokra* külön kiegészítő támogatást is meghatároz. *Az ágazati feladatok jogcímei: nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz ártalmatlanítása, Budapest Főváros Önkormányzatának kiegészítő támogatása, Határ-*

CLXXXVIII. törvény 76/C. §-a szerinti, a Magyarország 2013. évi központi költségvetéséről szóló 2012. évi CCIV. törvény 72–74/A. §-ai, és a Magyarország 2014. évi központi költségvetéséről szóló 2013. évi CCXXX. törvény 67–68. §-ai alapján történt.

²⁵⁰ Önkormányzati feladatfinanszírozás: Péteri Gábor, CSc., tanácsadó, LGID Ltd.

²⁵¹ A 2016. évi költségvetésről szóló 2015. évi C. törvény (a továbbiakban: Ktv.)

átkelőhelyek fenntartásának támogatása, megyei önkormányzatok feladatainak támogatása, a 2015. évről áthúzódó bérkompensáció támogatása.

A Kvtv. II. fejezet szól a települési önkormányzatok egyes köznevelési feladatainak támogatásáról, melyhez öt cím határozza meg a konkrét feladatot. Ezek: óvodapedagógusok, és az óvodapedagógusok nevelő munkáját közvetlenül segítők bértámogatása, óvodaműködtetési támogatás, társulás által fenntartott óvodákba bejáró gyermekek utaztatásának támogatása, a köznevelési intézmények működtetéséhez kapcsolódó támogatás, kiegészítő támogatás az óvodapedagógusok minősítéséből adódó többletkiadásokhoz.

A Kvtv. III. fejezet a települési önkormányzatok szociális, gyermekjóléti és gyermekéktesztes feladatainak támogatásáról szól, melybe az Szt.-ben meghatározott alapellátás, szakellátás tartozik. Pénzübeli szociális ellátások kiegészítése, a települési önkormányzatok szociális feladatainak egyéb támogatása, egyes szociális és gyermekjóléti feladatok támogatása, nevezetesen: család és gyermekjóléti szolgálat és központ, szociális étkezés, házi segítségnyújtás, falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás, időskorúak nappali intézményi, fogyatékos és demens személyek nappali, pszichiátriai és szenvedélybetegek nappali intézményi, hajléktalanok nappali intézményi, gyermekek napközbeni intézményi ellátása, hajléktalanok átmeneti intézménye került felsorolásra. *A települési önkormányzatok által biztosított egyes szociális szakosított ellátások, valamint a gyermekek átmeneti gondozásával kapcsolatos feladatok támogatása cím tartalmazza a gyermekéktesztes támogatását, szociális ágazati pótlékot, kiegészítő támogatás a bölcsődében foglalkoztatott, felsőfokú végzettségű kisgyermeknevelők béréhez.*

A Kvtv. IV. fejezet tartalmazza a települési önkormányzatok kulturális feladatainak támogatását, a könyvtári, közművelődési és múzeumi feladatok, és a települési önkormányzatok által fenntartott, illetve támogatott előadóművészeti szervezetek támogatását. Az V. fejezetben szerepel az önkormányzati tűzoltó-

ság, valamint a személyes gondoskodást nyújtó társulások támogatása.

A Kvtv. 3. melléklete a helyi önkormányzatok kiegészítő támogatásai között került felsorolásra működési célú támogatásként a lakossági víz-és csatornaszolgáltatás támogatása, és a helyi szervezési intézkedésekhez kapcsolódó többletkiadások támogatása (amely létszámcsökkentéssel kapcsolatban meghozott döntéshez kötődik). Ide tartozik továbbá a kötelezően ellátandó helyi közösségi közlekedési feladat támogatása, és az önkormányzati adatszolgáltatások minőségének javítására szóló támogatás, amely az állambáztartási adatszolgáltatások teljesítésében közreműködő dolgozók személyi juttatásaira, továbbképzésére, az önkormányzat által alkalmazott könyvelő programokra fordítható.

A helyi önkormányzatok felhalmozási célú költségvetési támogatásai között szerepel: a lakossági közműfejlesztés, a kompok, révek fenntartásának, felújításának támogatása, az önkormányzati feladatellátást szolgáló fejlesztések, az óvodai, iskolai és utánpótlás sport infrastruktúra, a belterületi utak, járdák, hidak, szociális szakosított ellátást és a gyermekek átmeneti gondozását szolgáló önkormányzati intézmények fejlesztése, felújítása. Az óvodai kapacitásbővítést célzó beruházások, a közművelődési érdekeltség-növelő támogatás, muzeális intézmények szakmai támogatása, az önkormányzati étkeztes fejlesztések támogatása.

Az egyediesített önkormányzati támogatások további meghatározására a Kvtv. lehetőséget biztosít. A Kvtv.²⁵² értelmében a Kormány egyedi határozatban jogosult a IX. Helyi önkormányzatok támogatásai fejezet²⁵³ kiadási előirányzatai terhére, illetve javára történő előirányzat-átcsoportosításra, valamint a fejezet címrrendjének és a címrrend alá rendezett alcímek, jogcímcsoportok módosítására, kiegészítésére.²⁵⁴

²⁵² Kvtv. 19. § (2) bekezdés

²⁵³ A 2009. évi költségvetésről szóló 2008. évi CII. törvény 49. § (1) bekezdés is lehetővé tette a Kormány részére az önkormányzati fejezet tekintetében az átcsoportosítás, és előirányzat létrehozásának jogát.

²⁵⁴ A TÖOSZ elnöksége megvitatta az egyes települési önkormányzatok feladatainak támogatása érdekében történő előirányzat átcsoportosításokról szóló

A *Kvtv.* teljes körűen nem fedi le a kötelező feladatok finanszírozását. Az *Mötv.-ben* meghatározott közszolgáltatásokhoz kapcsolódó ágazati törvények definiálják az önkormányzati feladatokat, tehát meghatározva annak kötelező, vagy önkéntes jellegét. Az *Mötv.-ben nem nevesített* feladatok ágazati törvényben is *kötelező jellegűként* kerülhetnek meghatározásra. A *Kvtv.* több ilyen kötelezően ellátandó ágazati feladatot kihagy a támogatásból, de az *Mötv.-ben* megjelölt feladat közül is több kimarad. Ilyenek többek között: az állat-egészségügyi, környezet-egészségügyi, sport, helyi környezet-, és természetvédelmi feladatok (igaz, hogy a kiszabott bírság helyben marad).

A *Kvtv.* a személyes gondoskodás keretében a társulásoknak, valamint a *társulás* által fenn tartott *óvodák* bejáró gyermekei után határoz meg támogatását. Számos olyan feladatot határoznak meg ágazati törvények ahol a feladatellátás társulásban történik/történhet. Tizenöt ágazati törvény nevesíti a feladatellátásnál annak társulásban történő ellátását, ezek támogatása láthatóan nem képezik a kiegészítő finanszírozás tárgyát.

Összegzés

Közel sem tekinthető teljesnek az önkormányzati feladat- és hatáskörök joganyagának bemutatása, a cél annak érzékeltetése, hogy a törvényhozó az *Mötv.-ben* felsorolt feladatok ellátása tekintetében mit vár el az önkormányzattól, és a feladat mellé milyen hatáskört biztosít. Az önkormányzati feladat

és hatásköröket az Országgyűlés huszonöt évvel ezelőtt az *első önkormányzati törvény*²⁵⁵ mellett, *Hatásköri törvényben* szabályozta, amikor is megkezdődött az önkormányzati, közgazgatási rendszer működésének kialakítása, és ehhez kapcsolt önkormányzati, valamint az államigazgatási feladatok konkretizálása. Az *Ötv.*²⁵⁶ meghatározta, hogy melyek azok a közszolgáltatások, amiket az önkormányzat lát el a helyi igényekhez igazodva, ezen kívül meghatározta a kötelezően ellátandó feladatokat. Jellemzően ágazati törvényi szabályozás is megállapított önállóan önkormányzati feladat és hatáskört, illetve részletezte, kifejtette az *Ötv.-ben* felsorolt feladat tartalmát. Elkerülhetetlen utalni a feladat meghatározások kapcsán arra is, hogy az önkormányzati feladat ellátását a *költségvetési törvény* a normatív támogatási rendszeren túl határozottan, élesen befolyásolta, többek között oly módon is, hogy preferálta a *társulásban* történő feladatellátást, mely a *többcélú társulások* esetében, korábban – *2010. előtt* - a közoktatás, és az egészségügy, a területfejlesztés területén jellemző volt. Az önkormányzati feladatellátás csökkenése mellett a helyi jogalkotás területe is leszűkült. Az egyik jelentős változás az *árszabályozói jogkör, illetve a közszolgáltatások díjmegállapítása* területén érzékelhető, mely szerepkört az önkormányzatoktól az állam vette át. A közszolgáltatások közül a nem közművesített szennyvízkezelés díja (köznyelven: szippantási díj) megállapítása maradt csupán önkormányzati hatáskörben, valamint árhatósági jogkörben kizárólag a személy-taxi díjtételei, és távhőszolgáltatás csatlakozási díjának meghatározása.

Az önkormányzati érdekképviseltek, szövetségek tevékenységéhez kapcsolódik az önkormányzati feladatellátás és az ahhoz kapcsolódó aktuális költségvetési finanszírozás értékelése, mely több fórumon²⁵⁷ napirendre került és vélemények fogalmazódtak

2006/2015. (XII. 29.) Korm. Határozatot, és egyhangú szavazással kifejezésre juttatta, hogy továbbra sem ért egyet azzal, hogy a kormányzat az általános és jogilag szabályozott támogatásokon kívül nyújt juttatásokat egyes önkormányzatoknak. Az elnökség megerősítette a TÖOSZ küldöttgyűlése 6/2015. (IV. 9.) KGY határozatában megfogalmazott elvárást, hogy a „puha pénzek” osztogatásának rendszere szűnjön meg. A kapkodó kormányzati forrásosztás és annak végrehajtása következtében sok települési önkormányzat kapott tévedésből nem várt támogatást, amelynek visszafizetése jelentős többletköltséggel járt, ezért a TÖOSZ elnöksége sürgeti, hogy az érintett településeknek a kormányzati adminisztrációs hibából adódó költségeit teljes körűen és soron kívül biztosítsa a forrás felett rendelkező Belügyminisztérium.

²⁵⁵ A helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. tv. (Ötv.)

²⁵⁶ Ötv. 8. § (1)-(4) bekezdés

²⁵⁷ <http://www.toosz.hu/digitalcity/projects/tooszprject/boxedNewsEvent.jsp?dom=AAAAZJWX&pri=BAAFKYMH&fmn=BAAFKYMP&smen=BAAFKYMI&men=BAAFKYMI&firt=AAAXIQWP>

meg a 2017. évi költségvetés tervezetének²⁵⁸ előterjesztése kapcsán is.

Az önkormányzati rendszer átláthatósága a belügyminiszter által beterjesztett törvénytervezet²⁵⁹ szerint az *Mötv-be* beépítendő *informatikai rendszer működtetésével* biztosítható, amely a folyamatos pénzügyi állami ellenőrzés eszközeként is szolgálna. A törvénytervezet általános indokolása szerint az *önkormányzati feladatellátás egységességének* biztosítása, az *ország pénzügyi stabilitásának megőrzése* érdekében a feladatellátáshoz az állam ad központi számítástechnikai támogatást. Cél továbbá – a törvényjavaslat szerint - egy olyan *adattárház* kialakítása, amely biztosítja az *önkormányzatok gazdálkodásával kapcsolatos adatok elemzését*, illetve az önkormányzati adatszolgáltatások *központi alapokra* helyezését. Az ASP²⁶⁰ rendszerhez eddig önkéntesen²⁶¹ csatlakozhattak az önkormányzatok, melyhez a költségvetés támogatást biztosított, jelenleg az *Mötv.* módosítás célja a kötelező csatlakozás. Továbbiakban az informatikai rendszerben kötelezően nyilvántartandó adatok körét *jogszabály* határozza meg.

²⁵⁸ T/10377. számú törvényjavaslat -2016. április

²⁵⁹ T/10306. számú törvényjavaslat – 2016. április

²⁶⁰ Application Service Provider magyarul alkalmazás-szolgáltatás, vagy alkalmazás-bérllet – egy új üzleti és egyben technológiai konstrukciót jelent. Az ASP keretében a felhasználók a tevékenységük támogatásához szükséges ügyviteli, vagy egyéb szoftvereket úgy veszik igénybe, hogy interneten keresztül kapcsolódnak a szolgáltatónál elhelyezett szerverekhez, az ezeken működő adatbázisokhoz és az adatokat kezelő programokhoz. A felhasználói gépeken csak egy egyszerű böngészőprogramnak kell futnia és internet kapcsolattal kell rendelkeznie. http://www.asp-kozpont.hu/mi_az_asp.php

²⁶¹ Az ASP rendszer működtetése, és az alkalmazásokat igénybevevő önkormányzatok kiszolgálása érdekében – a 62/2015. (III. 24.) Korm. rendelet alapján – a Magyar Államkincstár szervezeti keretein belül felállításra került az Önkormányzati ASP Alkalmazásokat Támogató Főosztály, azaz az ASP Központ. Az ASP Központ feladata többek között az ASP rendszer működtetése, az alkalmazásokat igénybevevő önkormányzatok kiszolgálása, további önkormányzatok csatlakoztatása.

2016/1

Melléklet

Mötv. szerinti feladatellátáshoz kapcsolódó rendeletalkotási tárgykörök jegyzéke

A jegyzék azokat a rendeleti tárgyköröket tartalmazza, melyeket az *Mötv.* és a kapcsolódó törvények rendelnek az önkormányzati feladatokhoz. Az *Alaptörvény* is meghatároz önkormányzati feladat- és hatásköröket, melyek között szintén található rendeleti szabályozást igénylő tárgykörök²⁶². Az *Alaptörvényben* felsoroltak esetében *Mötv.*, illetve ágazati törvény határozza meg a rendeleti forma szükségességét.

Az *Mötv.* 13. §-hoz, a feladatellátáshoz kapcsolódó rendeleti tárgykörök:

1. a helyi építészeti értékek védelme érdekében az Étv. alapján alkotott rendeletek
2. útépitési érdekeltségi hozzájárulás
3. közterületek filmforgatási célú használatának rendje
4. közterület-használat szabályai
5. díjköteles várakozási területeket, díjak szabályozása
6. a közterületek elnevezésének, valamint az elnevezésük megváltoztatására irányuló kezdeményezés és a házszám-megállapítás szabályait
7. az egészségügyi alapellátások körzetei
8. közművelődési ellátásáról
9. gyermek és fiatal felnőtt rászorultságára tekintettel pénzbeli támogatás
10. személyes gondoskodást nyújtó ellátások formáiról, azok igénybevételéről, valamint a fizetendő térítési díjról
11. önkormányzati lakások bérlétéről és elidegenítésének szabályairól
12. környezet védelméről, valamint egyes fás szárú növények védelméről, a környezetvédelmét érintő zajvédelmi, levegővédelmi, csendes övezet kijelölését érintő

²⁶² 32. cikk (1) bekezdés: szervezeti és működési szabályzat; költségvetés; vagyongazdálkodás; helyi adó; önkormányzati jelképek, kitüntetések, elismerő címek; XXII. cikk (3) bekezdés szerint az önkormányzat rendeletben *közterület meghatározott részére vonatkozóan jogellenessé minősítéti* az életvitelszerűen megvalósuló *közterületi tartózkodást*.

szabályok, talajterhelési díjjal kapcsolatos szabályozás²⁶³

13. helyi védetté nyilvánításról
14. a nem közművel összegyűjtött szennyvízszolgáltatásról
15. helyi adóról
16. költségvetésről, zárszámadásról, átmeneti gazdálkodásról
17. az önkormányzati vagyonnal történő gazdálkodás szabályai
18. menetrendszerinti személyszállítás szabályai
19. az üzletek éjszakai nyitva tartásának szabályai
20. a sporttal kapcsolatos részletes feladatok

21. a nemzetiségi jogok érvényesülésével kapcsolatos szmsz szabályozás
22. személy taxi szolgáltatások rendje
23. a hulladékgazdálkodási közszolgáltatásról, közterületek tisztántartásáról
24. távhőszolgáltatásról és a csatlakozás díjának megállapításáról
25. köztisztviselők juttatásáról
26. eb-rendészeti hozzájárulás mértéke, alkalmazásának szabályai
27. kedvtelésből tartott állatok tartásának szabályai

Készült: Pécs, 2016. április 28.

---

²⁶³ A környezetterhelési díjról szóló 2003. évi LXXXIX. törvény 26. § (4) bekezdés
2016/1